

**Σύνοψη των πολιτικών των κρατών μελών  
στον τομέα των ίσων ευκαιριών για τα  
άτομα με ειδικές ανάγκες**

**Απασχόληση & κοινωνικές υποθέσεις**



Ευρωπαϊκή Επιτροπή

# Σύνοψη των πολιτικών των κρατών μελών στον τομέα των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

**Απασχόληση & κοινωνικές υποθέσεις**

Κοινωνική ασφάλιση & κοινωνική ένταξη

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή**

Γενική Διεύθυνση «Απασχόληση, εργασιακές σχέσεις  
και κοινωνικές υποθέσεις»

Μονάδα V/E.4

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 1998

Η παρούσα έκθεση χρηματοδοτήθηκε και προετοιμάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση 5, Απασχόληση, Εργασιακές Σχέσεις και Κοινωνικές Υποθέσεις, Διεύθυνση Ε, Κοινωνική Ασφάλιση και Κοινωνική Ένταξη, Διοικητική Μονάδα 4, Ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης δεν αντικατοπτρίζει υποχρεωτικά την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η παρούσα δημοσίευση, όπως επίσης και ένα μεγάλο μέρος πρόσθετων πληροφοριών, είναι διαθέσιμη στο Internet, στη διεύθυνση <http://europa.eu.int>

## Περιεχόμενα

Πρόλογος	σελ.	5
Εισαγωγή	"	7
Οργανωτικές ρυθμίσεις <i>Υπόμνημα σχημάτων και οργανογραμμμάτων</i>	"	9
Κεφάλαιο 1 ΒΕΛΓΙΟ	"	11
Κεφάλαιο 2 ΔΑΝΙΑ	"	17
Κεφάλαιο 3 ΓΕΡΜΑΝΙΑ	"	23
Κεφάλαιο 4 ΕΛΛΑΔΑ	"	29
Κεφάλαιο 5 ΙΣΠΑΝΙΑ	"	35
Κεφάλαιο 6 ΓΑΛΛΙΑ	"	41
Κεφάλαιο 7 ΙΡΛΑΝΔΙΑ	"	47
Κεφάλαιο 8 ΙΤΑΛΙΑ	"	53
Κεφάλαιο 9 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	"	59
Κεφάλαιο 10 ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	"	65
Κεφάλαιο 11 ΑΥΣΤΡΙΑ	"	71
Κεφάλαιο 12 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	"	77
Κεφάλαιο 13 ΦΙΛΑΝΔΙΑ	"	83
Κεφάλαιο 14 ΣΟΥΗΔΙΑ	"	89
Κεφάλαιο 15 ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	"	95
Κατάλογος μελών της ομάδας υψηλού επιπέδου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες	"	105
Κατάλογος των εθνικών οργανώσεων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες	"	107



## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

### **Η εργασία της ομάδας υψηλού επιπέδου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες**

Πριν από δύο χρόνια, η Ευρωπαϊκή Ένωση έκανε μια σημαντική πολιτική στροφή, υιοθετώντας μια προσέγγιση στον τομέα των ατόμων με ειδικές ανάγκες που θα βασίζεται σε δικαιώματα. Η νέα αυτή στρατηγική υποστηρίχθηκε από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της του Ιουλίου 1996 σχετικά με την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ενώ στη συνέχεια εισήχθη και σε πολιτικό επίπεδο, στο ψήφισμα του Συμβουλίου των Υπουργών του Δεκεμβρίου του 1996.

Ενώ στο παρελθόν η πολιτική είχε ως στόχο τη συμφιλίωση των ατόμων με τις ειδικές ανάγκες τους, σήμερα επιδιώκεται η ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. Η νέα προσέγγιση βασίζεται στην κοινή δέσμευση των κρατών μελών να εντοπίσουν και να εξαλείψουν τα εμπόδια όσον αφορά τις ίσες ευκαιρίες και την προώθηση της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλους τους τομείς της ζωής.

Το ψήφισμα αποτελεί πλέον το πλαίσιο αναφοράς για τον καθορισμό κοινών στόχων και τον εντοπισμό ορθών πρακτικών, παράλληλα με την ανταλλαγή πληροφοριών και ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

Η έγκριση της νέας στρατηγικής οδήγησε επίσης στη δημιουργία της ομάδας υψηλού επιπέδου ανώτερων υπαλλήλων των κρατών μελών, η οποία συνεδριάζει τακτικά για την παρακολούθηση των εξελίξεων σε όλη την Ένωση.

Η ομάδα υψηλού επιπέδου δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις κατευθυντήριες γραμμές που περιέχονται στο ψήφισμα που ενέκριναν οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου των Υπουργών της 20ης Δεκεμβρίου 1996:

- ◆ ενδυνάμωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες για τη συμμετοχή τους στον κοινωνικό βίο, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με σοβαρές αναπηρίες, συνεκτιμώντας τις ανάγκες και τα συμφέροντα των οικογενειών τους και των ατόμων που τους παρέχουν φροντίδα
- ◆ ένταξη της διάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλους τους σχετικούς τομείς της πολιτικής
- ◆ παροχή στα άτομα με ειδικές ανάγκες της δυνατότητας πλήρους συμμετοχής στην κοινωνία, με την άρση των εμποδίων
- ◆ διαπαιδαγώγηση της κοινής γνώμης ώστε αυτή να καταστεί δεκτική στις ικανότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες και στις στρατηγικές που βασίζονται στις ίσες ευκαιρίες.

Η ομάδα υψηλού επιπέδου ανταλλάσσει επίσης εμπειρίες όσον αφορά τη συμμετοχή εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εφαρμογή και στην παρακολούθηση των σχετικών πολιτικών και ενεργειών προς όφελός τους.

### **Στόχος της παρούσας σύνοψης**

Είναι σαφές ότι κάθε κράτος μέλος έχει το δικό του τρόπο θέσπισης και διαμόρφωσης των διαφόρων προγραμμάτων και υπηρεσιών που απευθύνονται στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Απαιτείται λοιπόν η ορθή κατανόηση της σημερινής θεσμικής ποικιλομορφίας των πολιτικών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό (τοπικό) επίπεδο. Αυτή η κατανόηση αναμένεται να αυξήσει την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και εμπειρογνωμοσύνης και να ενθαρρύνει τη στενότερη συνεργασία, προς την κατεύθυνση πιο αποτελεσματικών στρατηγικών και πολιτικών που θα προωθούν την ισότητα των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Θα πρέπει λοιπόν να συνεκτιμηθεί το πλαίσιο κάθε εθνικής πολιτικής, προτού μπορέσουν να γίνουν χρήσιμες συγκρίσεις των πολιτικών. Θα πρέπει να αναπτυχθεί ένας κοινός τρόπος κατανόησης αυτών των διαφορετικών πλαισίων και, ταυτόχρονα, υπογράμμισης του γεγονότος ότι - παρά τις σημαντικές διαφορές στην οργάνωση των προγραμμάτων και των πολιτικών - όλα τα συστήματα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν ένα σύνολο πολιτικών θεμάτων για την εφαρμογή ίσων ευκαιριών. Αυτός είναι ο κύριος στόχος της παρούσας σύνοψης των πολιτικών των κρατών μελών στον τομέα των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί για την εργασία αυτή βασίζεται σε ένα πρότυπο ίσων ευκαιριών. Το πρότυπο αυτό επισημαίνει ότι η πολιτική για τα άτομα με ειδικές ανάγκες υπερβαίνει την απλή παροχή κοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών προκειμένου να μειωθούν οι λειτουργικοί περιορισμοί και να αυξηθεί η ανεξαρτησία των ατόμων αυτών. Έτσι λοιπόν, μια εκτενής πολιτική ισότητας των ευκαιριών πρέπει να περιλαμβάνει θέματα προσβασιμότητας, εκπαίδευσης, απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλισης κ.α.. Η σύνοψη υπογραμμίζει τη σημασία τόσο της προστασίας και της προώθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες όσο και της αύξησης της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας για θέματα που αφορούν τα άτομα αυτά. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται επίσης στη συντονισμένη συμμετοχή των οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση της πολιτικής που αφορά τα άτομα αυτά.

### **Δομή της σύνοψης**

Η παρούσα "Σύνοψη των πολιτικών των κρατών μελών στον τομέα των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες" αναφέρει για κάθε κράτος μέλος τα ακόλουθα:

Μέρος I - Οργανωτικές Ρυθμίσεις των θεμάτων αναπηρίας

Μέρος II - Οργανόγραμμα

Μέρος III - Σχέδια Δράσης

Μέρος IV - Δομές Συνεργασίας Διαβούλευσης.

Στο μέρος I κάθε εθνικής σύνοψης περιγράφονται οι οργανωτικές ρυθμίσεις που αφορούν τις πολιτικές για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ακολουθώντας την εξής δομή:

A. Συντονισμός

B. Αστικά Δικαιώματα

Γ. Παροχές

Δ. Υπηρεσίες

Ε. Προσβασιμότητα.

Στο μέρος II παρέχεται η απεικόνιση των οργανωτικών ρυθμίσεων σε μορφή οργανογράμματος. Για την επεξήγηση των στοιχείων που χρησιμοποιούνται βλ. πιο κάτω. Στόχος του οργανογράμματος είναι να καταστούν σαφείς οι διάφοροι δεσμοί και σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στα πέντε προαναφερθέντα θέματα καθώς και των κεντρικών/αποκεντρωμένων διαστάσεων που επιδρούν σε αυτά.

Στο μέρος III παρέχεται μια σύνοψη των σχεδίων δράσης που αφορούν τις πολιτικές των κρατών μελών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στα πλαίσια της επιδίωξης των σημείων που αναφέρονται στο μέρος II του ψηφίσματος.

Η παράγραφος IV επικεντρώνεται στη φύση της συνεργασίας που υπάρχει για την ενημέρωση και/ή διαβούλευση με οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες σε κάθε κράτος μέλος.

Στη συνέχεια, υπό τον τίτλο "Οργανωτικές Ρυθμίσεις", στις σελ. 7-9, παρέχεται μια επεξήγηση της ορολογίας, όπως χρησιμοποιείται στα σχήματα και στα οργανογράμματα.

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

### ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Υπόμνημα ως προς τα σχήματα και τα οργανογράμματα

Οι κυριότερες υπηρεσίες ή οργανισμοί που συμμετέχουν στις πολιτικές στον τομέα των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να υπαχθούν, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους, σε πέντε κατηγορίες:

**A. *Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή για την επικούρηση των κυβερνήσεων στη γενική χάραξη πολιτικής***

Δεδομένου ότι η πολιτική που ακολουθείται στον τομέα της αναπηρίας έχει επίδραση σε πολλούς τομείς και η εφαρμογή της υπάγεται στην αρμοδιότητα πολλών υπηρεσιών, πολλά κράτη μέλη αναγνωρίζουν την ανάγκη να διαθέτουν ειδικούς οργανισμούς ή επιτροπές που να αναλαμβάνουν το συντονισμό.

Ορισμένες φορές πρόκειται για κυβερνητικά όργανα που συντονίζουν προγράμματα μεταξύ διαφόρων υπουργείων (A1)<sup>1</sup>, και άλλες για μη κυβερνητικά όργανα που παρέχουν συμβουλές στις κυβερνήσεις σχετικά με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των ατόμων με ειδικές ανάγκες (A2).

**B. *Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για τις πολιτικές σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα***

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται υπηρεσίες ή οργανισμοί που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την προστασία των πολιτικών δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες και με την εφαρμογή του σχετικά πρόσφατου όγκου της νομοθεσίας περί καταπολέμησης των διακρίσεων. Η τυπική πολιτική στον τομέα των πολιτικών δικαιωμάτων παρέχει προστασία κατά των διακρίσεων στην απασχόληση ή θεσπίζει το δικαίωμα στην ελεύθερη δημόσια εκπαίδευση. Άλλα μέτρα που υπάγονται σε αυτή την κατηγορία προστατεύουν τα δικαιώματα των ατόμων που έχουν εισαχθεί σε ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με σωματικές και διανοητικές μειονεξίες.

**Γ. *Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής βοήθειας στα άτομα με ειδικές ανάγκες (επιδόματα)***

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οργανισμοί που ασχολούνται με την πολιτική στον τομέα της διατήρησης του εισοδήματος. Η πολιτική αυτή μπορεί να είναι ενσωματωμένη στις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης (Γ1), ή στα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας (Γ2).

**Δ. *Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών***

Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να υποδιαιρεθούν στους παρακάτω τομείς:

---

<sup>1</sup> A1, A2 κλπ. = χρησιμοποιούμενοι κωδικοί



- *Εκπαίδευση (Δ1)*: οργανισμοί για την παροχή ειδικής εκπαίδευσης ή για την εξασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση.
- *Επαγγελματική αποκατάσταση (Δ2)*: οργανισμοί αρμόδιοι για τις υπηρεσίες κατάρτισης ή επανακατάρτισης καθώς και για την παροχή οικονομικής υποστήριξης κατά τη διάρκεια της αποκατάστασης.
- *Απασχόληση (Δ3)*: οργανισμοί επιφορτισμένοι με την παροχή υπηρεσιών τοποθετήσεων, οικονομικών κινήτρων ή επιδοτήσεων, την προσαρμογή του χώρου εργασίας, τα συστήματα ποσοτώσεων της απασχόλησης ή την προστατευόμενη απασχόληση καθώς και με τις εργασιακές ρυθμίσεις.
- *Υγεία (Δ4)* : οργανισμοί αρμόδιοι για τα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη των μειονεξιών, στην πρόωπη διάγνωση των μειονεξιών ή στην εξασφάλιση της πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας καθώς και στην παροχή ιατρικής αποκατάστασης ή προσθετικών ή υποβοηθητικών συσκευών.
- *Κοινωνική ένταξη (Δ5)* : οργανισμοί αρμόδιοι για τους συνοδούς, για την παροχή υπηρεσιών νοσοκόμου, για τις βασικές υπηρεσίες και την κατ' οίκον παροχή βοήθειας καθώς και για τα κοινωνικά ιδρύματα ή τις υπηρεσίες που παρέχουν υπηρεσίες που έχουν σχέση με την αναψυχή.

**Ε. *Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την εξάλειψη των εμποδίων στο περιβάλλον***

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για τα πρότυπα που πρέπει να τηρούνται σε θέματα πρόσβασης στα κτίρια (E1), στα μέσα μεταφοράς (E2) ή σχετικά με τη στέγαση (E3)

## Το οργανόγραμμα:

Επεξήγηση της διάρθρωσης της σελίδας και των σχεδίων και συμβόλων που χρησιμοποιούνται

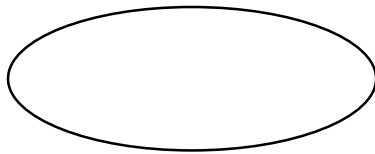


Κολώνες γκρι χρώματος  
στα αριστερά της  
σελίδας:

Ένδειξη των 5 βασικών  
τομέων άσκησης  
πολιτικής

Κολώνες γκρι χρώματος  
στα δεξιά της σελίδας :

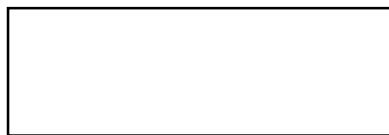
Ένδειξη του αποκεντρω-  
μένου επιπέδου από το  
οποίο λαμβάνονται απο-  
φάσεις ή εφαρμόζονται  
πολιτικές



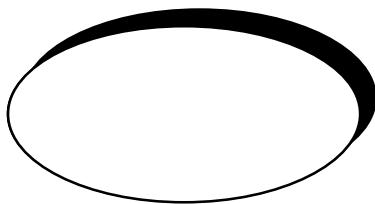
Θέματα



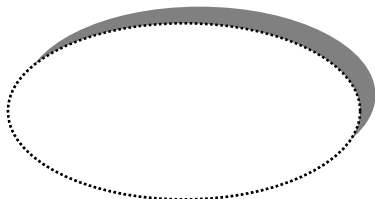
Υπουργεία



Κυβερνητικές οργανώσεις (όχι υπουργεία)



Κυβερνητικές οργανώσεις  
συμβουλευτικού χαρακτήρα



Οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες  
που παρέχουν συμβουλές στην  
κυβέρνηση



## ΒΕΛΓΙΟ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

**A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.**

*A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος
- Ανώτατο Εθνικό Συμβούλιο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Κοινοτικές διυπουργικές επιτροπές ίσων ευκαιριών

**B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων**

- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Κέντρο ίσων ευκαιριών και καταπολέμησης των φυλετικών διακρίσεων
- Κοινότητες και Περιφέρειες (Υπουργοί αρμόδιοι για την παροχή υποστήριξης στα άτομα με ειδικές ανάγκες και για την πολιτική ίσων ευκαιριών)

**Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)**

*Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος

*Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος

**Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών**

*Δ1. Εκπαίδευση*

- Κοινότητες

*Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*

- Κοινότητες

*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργός Απασχόλησης και Εργασίας
- Κοινότητες

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος
- Κοινότητες

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Κοινότητες

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Υπουργός Επιστημών
- Κοινότητες

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Περιφέρειες

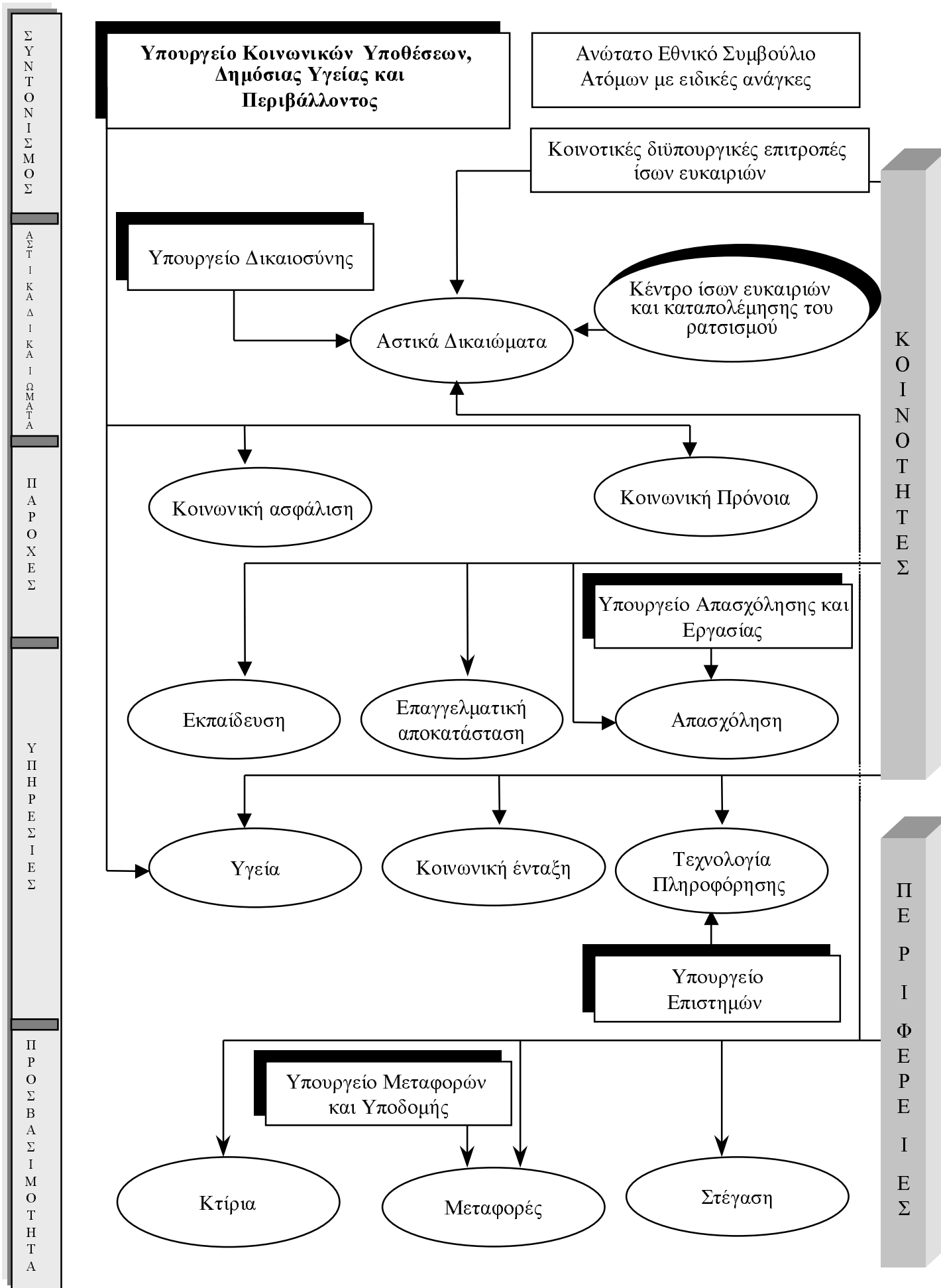
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργός Μεταφορών και Χωροταξίας

*E3. Στέγαση*

- Περιφέρειες

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### *Συντονισμός – Γενικό Σχέδιο*

Στο Βέλγιο, οι "προσωπικές" πτυχές της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κοινοτήτων και των περιφερειών, οι οποίες, από πρώτη άποψη, συμπίπτουν με τις διάφορες γλωσσικές περιοχές.

Βέβαια, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση είναι αρμόδια για πολλά θέματα, ειδικά όσον αφορά την οικονομική υποστήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο συντονισμός σε ομοσπονδιακό επίπεδο αποτελεί αρμοδιότητα του Υφυπουργείου Ασφάλειας, Κοινωνικής αποκατάστασης και Περιβάλλοντος του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος.

Το έγγραφο πολιτικής του 1998, που συντάχθηκε από το Υφυπουργείο Ασφάλειας, Κοινωνικής αποκατάστασης και Περιβάλλοντος καθορίζει ότι η ομοσπονδιακή πολιτική για τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν πρέπει να αφορά μόνο παροχές αλλά να αποτελεί ένα εκτενέστερο πλαίσιο. Ως εκ τούτου, η προσοχή σε ομοσπονδιακό επίπεδο θα εστιαστεί σε ποιοτικές βελτιώσεις, όπως είναι η βελτίωση των διοικητικών διαδικασιών και των ιατρικών εξετάσεων καθώς επίσης και η μείωση του χρόνου αναμονής.

Η πολιτική ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες βασίζεται στον κανονισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης R92/6, σχετικά με μια πιο συνεκτική πολιτική για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς επίσης και στις αρχές της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή υποστήριξης στα άτομα αυτά.

Οι κοινότητες και οι περιφέρειες έχουν επίσης λάβει μέτρα για τη βελτίωση του συντονισμού. Για παράδειγμα, στη

Βαλωνία, με το διάταγμα της 6ης Απριλίου 1995, θεσπίζεται η συνεργασία ανάμεσα στα Υπουργεία Κοινωνικών

Υποθέσεων, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Μεταφορών, με στόχο τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στη Φλαμανδία έχει συνταχτεί ένα γενικό σχέδιο πολιτικής για την περίοδο 1997-2000, σχετικά με την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Μια εκτενής πολιτική αυτού του είδους εξασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων υπουργείων.

#### *Εκπαίδευση*

Έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προκειμένου να παρακολουθούν το κανονικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, στις Βρυξέλλες εφαρμόζεται ένα σχέδιο που αποβλέπει στην παροχή στα άτομα με ειδικές ανάγκες της δυνατότητας να λάβουν εκ νέου κατάρτιση ή συμπληρωματική κατάρτιση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, βελτιώνοντας έτσι τη δυνατότητα ένταξης ή εκ νέου ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

#### *Ένταξη στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας*

Τα προγράμματα των κοινοτήτων επικεντρώνονται στην κοινωνική ένταξη στην (επαν-)ένταξη στην αγορά εργασίας, στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και στην αύξηση της ανεξαρτησίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω της εξάλειψης φυσικών ή τεχνητών εμποδίων. Για το σκοπό αυτό προβλέπονται επίσης προσωπικοί προϋπολογισμοί.

### ***Περιβάλλον χωρίς εμπόδια***

Με το νόμο της 17ης Ιουλίου 1975 θεσπίζονται κανόνες που αφορούν την προσβασιμότητα σε δημόσια κτίρια.

Στη Φλαμανδία, ο Υπουργός Ίσων Ευκαιριών είναι αρμόδιος για το συντονισμό των μέτρων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το φλαμανδικό ταμείο παρέχει στα άτομα με ειδικές ανάγκες τη δυνατότητα αποζημίωσης για μετατροπές στις οικίες τους.

Έχουν επίσης ληφθεί μέτρα για τη συμπερίληψη στην κατάρτιση των αρχιτεκτόνων συγκεκριμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στη Βαλωνία, οι Υπουργοί Κοινωνικών Υποθέσεων, Χωροταξικού Σχεδιασμού και Εσωτερικών αποφάσισαν να διερευνήσουν τις προδιαγραφές που πρέπει να εφαρμοστούν για τα δημόσια κτίρια και τον περιβάλλοντα αυτά χώρο.

## **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

Το Ανώτατο Εθνικό Συμβούλιο, ένα συμβουλευτικό σώμα σε ομοσπονδιακό επίπεδο, αποτελείται κυρίως από εκπροσώπους οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ο Πρόεδρος είναι επίσης μέλος μιας παρόμοιας οργάνωσης. Κύρια αποστολή του Συμβουλίου είναι η γνωμοδότηση προς το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος, είτε κατόπιν αιτήματός του είτε αυθόρμητα, επί μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την υποστήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αποστολή του Συμβουλίου είναι η εξέταση κάθε προβλήματος γενικού χαρακτήρα που αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας

Συχνά, οι γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου συνοψίζονται από μια ομάδα εργασίας.

Ο αρμόδιος υπουργός για την παροχή οικονομικής υποστήριξης προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες οφείλει να συμβουλευέται το Συμβούλιο για όλα τα βασικά διατάγματα που προτείνονται σε εφαρμογή του νόμου της 27ης Φεβρουαρίου 1987, σχετικά με τις παροχές σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στις κοινότητες έχουν συσταθεί επίσης συμβουλευτικοί οργανισμοί, τα οποία αποτελούνται από εκπροσώπους οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Παρέχουν συμβουλές στις κυβερνήσεις των κοινοτήτων σε θέματα που αφορούν την εφαρμογή της πολιτικής για την υποστήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εκάστοτε κοινότητα.

Παρόμοιοι δημόσιοι οργανισμοί (ή υπηρεσίες δημόσιου ενδιαφέροντος) έχουν θεσπιστεί με νόμο και αποστολή τους είναι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Οι οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες εκπροσωπούνται στα συμβούλια αυτών των οργανισμών. Έχουν συσταθεί συμβουλευτικοί οργανισμοί για συγκεκριμένους τομείς, όπως η επαγγελματική κατάρτιση και η κοινωνική ένταξη.

Στο Βέλγιο, οι ιδιωτικές εθελοντικές οργανώσεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες διαδραματίζουν κύριο ρόλο στην εφαρμογή της πολιτικής για τα εν λόγω άτομα.





# ΔΑΝΙΑ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.

**Σημείωση:** Σύμφωνα με την αρχή της κατά τομέα αρμοδιότητας, όλα τα υπουργεία και οι δημόσιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες για την ενσωμάτωση της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στη νομοθεσία που θεσπίζουν, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Δεν υπάρχει κάποιος κυβερνητικός οργανισμός αρμόδιος για όλους τους τομείς της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υπουργείο Παιδείας
- Υπουργείο Εκκλησιαστικών Θεμάτων
- Υπουργείο Εργασίας
- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Στέγασης και Αστικών περιφερειών
- Υπουργείο Μεταφορών
- Υπουργείο Πολιτισμού
- Υπουργείο Βιομηχανίας
- Υπουργείο Έρευνας

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών
- Κέντρο ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Συμβούλιο των οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Δανίας

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργείο Δικαιοσύνης

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υπουργείο Εργασίας
- Επαρχίες
- Τοπικές αρχές

#### **Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών**

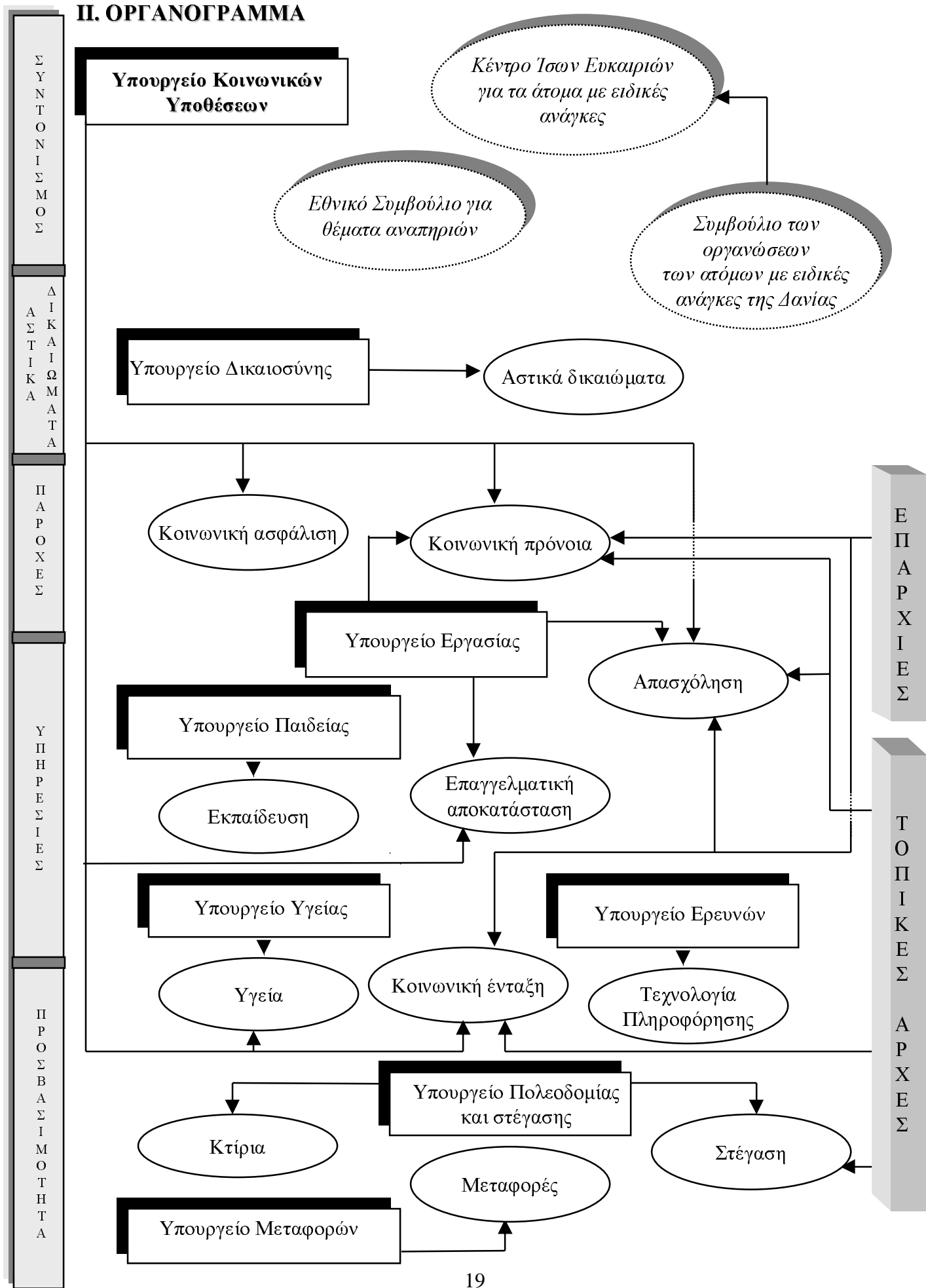
- Δ1. Εκπαίδευση*
  - Υπουργείο Παιδείας
- Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*
  - Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
  - Υπουργείο Εργασίας
- Δ3. Απασχόληση*
  - Υπουργείο Εργασίας
  - Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
  - Επαρχίες
  - Τοπικές αρχές
- Δ4. Υγεία*
  - Υπουργείο Υγείας
  - Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Δ5. Κοινωνική ένταξη*
  - Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
  - Επαρχίες
  - Τοπικές αρχές
- Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*
  - Υπουργείο Έρευνας

#### **Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

- E1. Κτιριακό περιβάλλον*
  - Υπουργείο Πολεοδομίας και Στέγασης
- E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*
  - Υπουργείο Μεταφορών
- E3. Στέγαση*
  - Υπουργείο Πολεοδομίας και Στέγασης
  - Τοπικές αρχές

Στη Δανία, βασική αρχή είναι η ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείρισή τους στην κοινωνική ζωή. Επιδιώκεται η νομοθετική κάλυψη των γενικών αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσω συνηθισμένων μέτρων. Έχουν θεσπιστεί ένα Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών και ένα Κέντρο ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική παροχή δημόσιων υπηρεσιών και η δίκαιη μεταχείριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - γενικό σχέδιο**

Το Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών συγκροτήθηκε το 1980, στα πλαίσια της διοικητικής αναδιάρθρωσης που προέβλεπε την αποκέντρωση της παροχής κοινωνικής υποστήριξης και κοινωνικών υπηρεσιών, με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από την κεντρική κυβέρνηση στις επαρχίες και τις τοπικές αρχές. Η σύνθεση του Συμβουλίου αντικατοπτρίζει την αρχή επηρεασμού του κεντρικού σχεδιασμού της πολιτικής και της νομοθεσίας από τους αποδέκτες αυτών. Η πολιτική για τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν αποτελεί μόνο ένα θέμα των κοινωνικών υπηρεσιών αλλά και εθνικών πολιτικών αποφάσεων. Επομένως, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να επιλυθούν στους τομείς όπου αυτές προκύπτουν. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα υπουργεία είναι αρμόδια μόνο για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της νομοθεσίας σε αυτόν τον τομέα. Για την παροχή πραγματικής οικονομικής υποστήριξης και υπηρεσιών προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες αρμόδιες είναι οι τοπικές αρχές.

Στα πλαίσια του σχεδιασμού των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου, ιδιαίτερη προτεραιότητα δίδεται στην εφαρμογή των Πρότυπων Κανόνων για την Εξίσωση των Ευκαιριών των ατόμων με ειδικές ανάγκες, του ΟΗΕ.

Η δημιουργία του Κέντρου ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες εκφράζει την πρόθεση επικέντρωσης στην πρακτική εφαρμογή αυτής της πολιτικής. Το Κέντρο λειτουργεί διυπηρεσιακά, υπεράνω διοικητικών και υπουργικών συνόρων. Έχει δύο στόχους:

- τη συλλογή, προώθηση και διάδοση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο των απαραίτητων πληροφοριών και της εμπειρογνωμοσύνης, σχετικά με τις συνθήκες που επηρεάζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες όπως επίσης και τις

επιδράσεις των διαφόρων μορφών αναπηρίας και

- τον εντοπισμό περιπτώσεων διακρίσεων εις βάρος των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Το Κέντρο δημοσιεύει μια ετήσια έκθεση που αποτελεί τη βάση για μια δήλωση προς το κοινοβούλιο της Δανίας από τον Υπουργό Κοινωνικών Υποθέσεων, εκ μέρους της κυβέρνησης.

#### **Εκπαίδευση**

Το Υπουργείο Εργασίας έχει προετοιμάσει ένα σχέδιο δράσης για την ευκολότερη πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων και για την εξασφάλιση της συμμετοχής τους στην κατάρτιση και την εκπαίδευση που παρέχεται στην αγορά εργασίας.

#### **Κοινωνική ενσωμάτωση**

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει δημοσιεύσει την "έκθεση σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε πολιτιστικές δραστηριότητες", στην οποία περιλαμβάνονται μια σειρά συστάσεις στα πλαίσια ενός σχεδίου δράσης. Ένα στοιχείο αυτού του σχεδίου είναι η εξασφάλιση της προσβασιμότητας από άτομα με ειδικές ανάγκες των κτιρίων που στεγάζουν πολιτιστικές δραστηριότητες. Το σχέδιο περιέχει επίσης πρωτοβουλίες ενημέρωσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις πολιτιστικές δραστηριότητες.

#### **Τεχνολογία πληροφόρησης**

Το Υπουργείο Έρευνας έχει συστήσει μια ομάδα αναφοράς προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεκτίμηση των αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες κατά τη χάραξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της τεχνολογίας πληροφόρησης..

### ***Προσβασιμότητα***

Υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Στέγασης και Αστικών Περιφερειών έχει συσταθεί μια διϋπουργική επιτροπή, η οποία έχει ετοιμάσει ένα σχέδιο που αφορά τη φυσική δυνατότητα πρόσβασης. Το σχέδιο

περιλαμβάνει 45 πρωτοβουλίες που θα συμβάλλουν στην ευκολότερη πρόσβαση του φυσικού περιβάλλοντος για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

## **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

### **Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών**

Στο Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών συμμετέχει ίσος αριθμός εκπροσώπων από οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, επαρχίες, τοπικές και κρατικές αρχές που είναι αρμόδιες για την παροχή υπηρεσιών υγείας, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Επίσης, στο Συμβούλιο συμμετέχει και ένας αριθμός εμπειρογνομόνων στους τομείς της στέγασης, των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της απασχόλησης.

Αποστολή του Συμβουλίου είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των κοινωνικών συνθηκών που επιδρούν στη ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Για το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο μπορεί να υποβάλει προτάσεις και να προωθήσει την εφαρμογή αλλαγών σε τομείς που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Όλες οι διοικητικές υπηρεσίες μπορούν να συμβουλευόνται το Εθνικό Συμβούλιο. Αποτελεί πλέον κοινή πρακτική για όλα τα υπουργεία να επιζητούν τη συμβουλή του Συμβουλίου σε θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

### ***Κέντρο ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες***

Την άνοιξη του 1993, το κοινοβούλιο της Δανίας ενέκρινε ένα ψήφισμα με το οποίο προτείνεται η συμμόρφωση όλων των δημόσιων αρχών και των ιδιωτικών εταιρειών με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτών, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για άτομα με ειδικές ανάγκες ή όχι. Ταυτόχρονα, το κοινοβούλιο αποφάσισε τη δημιουργία ενός Κέντρου ίσων ευκαιριών για

τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ψήφισμα του κοινοβουλίου εκφράζει την πολιτική άποψη ότι, αντί της εισαγωγής μιας ειδικής νομοθεσίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, είναι προτιμότερη η αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την κατάστασή τους, μέσω της μεγαλύτερης πληροφόρησης και της συνεργασίας με τις δημόσιες αρχές και τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

### ***Συμβούλιο των οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες της Δανίας***

Το Συμβούλιο των οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Δανίας αποτελεί μια ένωση 28 εθνικών οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες και το μόνο αυτού του είδους αντιπροσωπευτικό οργανισμό στη Δανία, στον τομέα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Κύριος στόχος του Συμβουλίου είναι η προστασία των κοινών συμφερόντων των οργανώσεων μελών του. Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονται διαπραγματεύσεις με την εθνική κυβέρνηση για γενικά θέματα που αφορούν όλες τις ομάδες ατόμων με ειδικές ανάγκες, π.χ. θέματα εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, επιδόματα και ασφάλιση. Συνήθως ζητείται η γνώμη του Συμβουλίου η ο ορισμός από αυτό κατάλληλων ατόμων για την εκπροσώπηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο από την εθνική κυβέρνηση ή τις τοπικές αρχές.

Το Συμβούλιο ορίζει επτά μέλη στο Εθνικό Συμβούλιο για θέματα αναπηριών, ένα φορέα που έχει συγκροτηθεί από την κυβέρνηση της Δανίας. Επίσης, ορίζει μέλη σε άλλες επιτροπές σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Οργάνωση: Το Συμβούλιο διαθέτει ένα παράρτημα σε κάθε μια από τις 15 επαρχίες της Δανίας. Κάθε οργάνωση μέλος αποστέλλει ένα μέλος σε κάθε επαρχιακό παράρτημα και δύο μέλη στην εθνική επιτροπή του Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος και μια εκτελεστική επιτροπή εκλέγονται από την εθνική επιτροπή του Συμβουλίου.

## GERMANIA

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια
- Επίτροποι της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των ομόσπονδων κρατιδίων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Συμβουλευτική Επιτροπή για την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Αντίστοιχες συμβουλευτικές επιτροπές στα ομόσπονδα κρατίδια

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης (για γενικά θέματα)
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (με ειδική αναφορά στα άτομα με ειδικές ανάγκες)
- Επίτροποι της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των ομόσπονδων κρατιδίων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Ίδρυμα ασφάλισης ασθένειας, ίδρυμα ασφάλισης ατυχημάτων, ίδρυμα ασφάλισης σύνταξης
- Ομοσπονδιακό Γραφείο Εργασίας, ίδρυμα ασφάλισης φροντίδας εξαρτώμενων προσώπων

##### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Τοπικά και περιφερειακά ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας
- Ίδρυμα νεότητας

##### Γ3. Παροχές για τις οποίες δεν είναι αρμόδια ούτε τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης ούτε και τα συστήματα κοινωνικής υποστήριξης

- Ιδρύματα αρμόδια για την παροχή κοινωνικής αποζημίωσης (κυρίως για ανάπηρους πολέμου, θύματα βίας και θύματα εμβολιασμού)

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών, Ερευνών και Τεχνολογίας
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια



*Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια
- Ομοσπονδιακό Γραφείο Εργασίας
- Λοιπά ιδρύματα, αρμόδια για την επαγγελματική αποκατάσταση

*Δ3. Απασχόληση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας (για τον τομέα κοινωνικής πρόνοιας και απασχόλησης σε κλειστά εργαστήρια)
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

*Δ4. Υγεία*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας (όσον αφορά την κοινωνική πρόνοια)
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών, Έρευνας και Τεχνολογίας
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

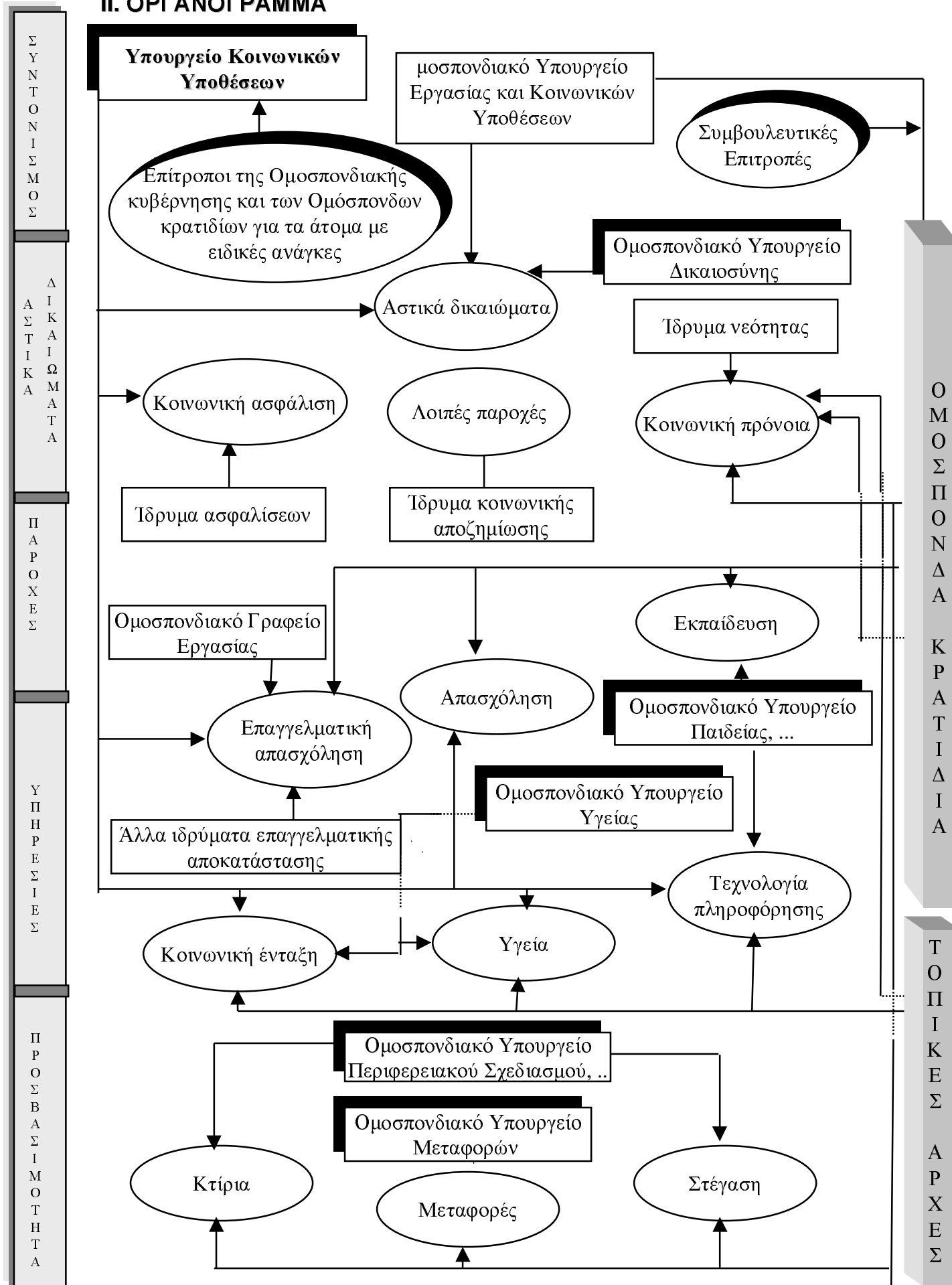
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

*E3. Στέγαση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος
- Αντίστοιχα υπουργεία στα ομόσπονδα κρατίδια

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - γενικό σχέδιο**

Το σύνταγμα της ΟΔΓ εγγυάται σε κάθε άτομο, ανεξάρτητα από την αιτία, τη φύση ή το βαθμό της αναπηρίας του, το σεβασμό της προσωπικότητάς του, το δικαίωμα στη ζωή και την απελευθέρωση από τη σωματική του βλάβη, την ελεύθερη προσωπική του εξέλιξη, την αρχή του κοινωνικού κράτους και της ίσης μεταχείρισης από την κρατική εξουσία.

Ο συντονισμός πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός και η χρηματοδότηση θα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και στις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι κύριοι μηχανισμοί συντονισμού είναι οι δημόσιες σχέσεις, η εργασία σε διάφορες επιτροπές και η συνεργασία με διάφορα ιδρύματα, με ιδιαίτερη έμφαση στη θέσπιση και περαιτέρω ανάπτυξη σχεδίων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τη συμπερίληψή τους στον περιφερειακό κοινωνικό σχεδιασμό. Σχέδια αυτού του είδους, που αφορούν τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προσφέρουν επίσης τη δυνατότητα διαπίστωσης, από κοινού με τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες, του κατά πόσον οι εξειδικευμένες υπηρεσίες και τα ιδρύματα που υπάρχουν σε περιφερειακό επίπεδο για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων αυτών είναι επαρκείς και διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρογνομosύνη ή αν απαιτείται περαιτέρω δράση.

Προκειμένου να δοθεί μια εικόνα της προόδου που έχει επιτευχθεί από νομικής και πολιτικής πλευράς, το γερμανικό κοινοβούλιο κάλεσε το 1982 την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να υποβάλει μια έκθεση ανά κοινοβουλευτική περίοδο, στην οποία θα περιγράφεται η κατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και η εξέλιξη όσον αφορά την αποκατάστασή τους. Η τέταρτη έκθεση αυτής της σειράς, που υποβλήθηκε το Δεκέμβριο του 1997,

ανταποκρίνεται στην επιθυμία του γερμανικού κοινοβουλίου για εκτενή και διαρθρωτική παρουσίαση και περιγραφή αυτών των θεμάτων.

#### **Αστικά δικαιώματα**

Η γενική απαίτηση για ίση μεταχείριση του άρθρου 3(1) του συντάγματος, που προβλέπει ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι έναντι του νόμου, συμπληρώθηκε το Νοέμβριο του 1994 από μια ειδική διάταξη για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπου το άρθρο 3(3) επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει μια διάταξη σύμφωνα με την οποία κανένα άτομο δεν θα πρέπει να δέχεται άνιση μεταχείριση λόγω της αναπηρίας του. Παρ' ό,τι τα άτομα με ειδικές ανάγκες προστατεύονται από το σύνταγμα όσον αφορά τις εις βάρος τους διακρίσεις από ενέργειες του κράτους που προηγήθηκαν αυτής της ημερομηνίας, η επέκταση του συντάγματος εδραιώνει τη θέση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, αφού πλέον περιέχει τη διάταξη που προβλέπει ότι αποτελεί υποχρέωση του κράτους να λάβει μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην κοινωνική ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

#### **Επαγγελματική επανένταξη**

Κάθε άτομο με σωματική, πνευματική ή ψυχολογική αναπηρία ή που διατρέχει κίνδυνο απόκτησης μιας παρόμοιας αναπηρίας, δικαιούται, ανεξάρτητα από την αιτία της αναπηρίας, να λάβει υποστήριξη ώστε:

- να προλάβει, να εξαλείψει ή να μειώσει την αναπηρία και να προλάβει την επιδείνωσή της
- ή να αμβλύνει τις συνέπειες και να λάβει μια θέση στην κοινωνία, κυρίως δε στην επαγγελματική ζωή, που θα ανταποκρίνεται στις προτιμήσεις και τις ικανότητές του.

Το "κοινωνικό δικαίωμα" αναγνωρίζεται γενικά όχι μόνο ως μια αρχή νομικής φύσης για τον καθορισμό και την εφαρμογή της κοινωνικής νομοθεσίας αλλά και ως κατευθυντήρια αρχή για την πολιτική αποκατάστασης και αναπηριών στη Γερμανία. Για την επίτευξη αυτού, η ΟΔΓ έχει θεσπίσει ένα εκτενές, διαφοροποιημένο αλλά εννοιολογικά ενιαίο σύστημα κοινωνικών παροχών που ανταποκρίνεται και στις ιδιαιτερότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ο συντονισμός των παροχών και η εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας θεωρείται στη Γερμανία ως ένα από τα κύρια προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν στα πλαίσια των προσπαθειών για την αποτελεσματική αποκατάσταση σε λογικά επίπεδα κόστους.

### ***Κοινωνική ενσωμάτωση - Περιβάλλον χωρίς εμπόδια***

Για την επίτευξη της πιο αποτελεσματικής και εκτενούς ενσωμάτωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην κοινωνία, είναι αναγκαίο να επεκταθούν οι κοινωνικές παροχές που αναφέρθηκαν προηγουμένως καθώς και κάθε άλλη μορφή υποστήριξης, ώστε να συμπεριληφθούν τα ακόλουθα:

- επικέντρωση στις προσωπικές δεξιότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες,
- σχεδιασμός των φυσικών συνθηκών για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες (π.χ. μεταφορές ή επικοινωνία με άλλα άτομα),
- επαρκής θέληση από την πλευρά των ατόμων με ειδικές ανάγκες και από την πλευρά της κοινωνίας για την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων προκειμένου να επιτευχθεί η ενσωμάτωση και
- δημιουργία στο σύνολο της κοινωνίας ενός κλίματος ευνοϊκού για την ενσωμάτωση.

#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Με τη στοχευμένη συνεργασία των προαναφερθέντων αρμόδιων φορέων, βάσει εναρμονισμένων θεσμικών διατάξεων, μπορεί να δημιουργηθεί ένα διαρθρωμένο σύστημα που θα εγγυάται την αποτελεσματική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ατόμων που απειλούνται από αναπηρίες.

##### *Συμβουλευτική επιτροπές για την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες*

Η τήρηση της αρχής ενσωμάτωσης των μέτρων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε όλους τους τομείς πολιτικής αποτελεί αρμοδιότητα των εμπλεκόμενων αρχών. Όταν πρόκειται για φορείς του δημοσίου, οι αρμοδιότητες διαφέρουν ανάλογα με το αν οι φορείς που συμμετέχουν είναι ομοσπονδιακοί, σε επίπεδο ομόσπονδου κρατιδίου ή τοπικοί. Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων έχει την αρμοδιότητα συντονισμού - αυτό δε ισχύει και σε επίπεδο ομόσπονδων κρατιδίων. Στις εργασίες του, το υπουργείο υποστηρίζεται από τη συμβουλευτική επιτροπή για την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ενώ συμμετέχουν και άλλα ομοσπονδιακά υπουργεία εφόσον αυτό είναι απαραίτητο.

Η συμβουλευτική επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους των εργαζομένων, των εργοδοτών, των οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες, των ομόσπονδων κρατιδίων, των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης, των κύριων ιδρυμάτων πρόνοιας, του Ομοσπονδιακού Γραφείου Εργασίας, του υποχρεωτικού συστήματος ασφάλισης σύνταξης, της κοινωνικής πρόνοιας, των εθελοντικών οργανώσεων πρόνοιας και ιδρυμάτων που είναι αρμόδια για την επαγγελματική αποκατάσταση. Η επιτροπή συνεδριάζει όταν χρειάζεται, κατά κανόνα όμως πολλές φορές ανά έτος.

Και σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχει ανάγκη συντονισμού των διαφόρων μορφών υποστήριξης που παρέχεται, ιδιαίτερα όσον αφορά την επισκόπηση του τι μπορεί να προσφερθεί και πώς μπορεί να συντονιστεί. Σε πολλές τοπικές αρχές, αρμόδιοι γι' αυτό είναι οι "συντονιστές για τα άτομα με ειδικές ανάγκες", ενώ σε άλλες ο συντονισμός εξασφαλίζεται στα πλαίσια υφιστάμενων διοικητικών δομών συνεργασίας ή βάσει πρωτοβουλιών ανεξάρτητων οργανισμών. Αυτά τα κέντρα συντονισμού αποτελούν τα σημεία επαφής για διάφορες ενώσεις και διατηρούν δεσμούς με οργανισμούς αποκατάστασης που λειτουργούν ως κεντρικό σημείο εστίασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

## ΕΛΛΑΔΑ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Αναπήρων Τέκνων

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### G1 . Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

##### G2 . Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

##### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας
- Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

##### Δ3. Απασχόληση

- Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού ( εποπτευόμενος από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)

##### Δ4. Υγεία

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

##### Δ5. Κοινωνική ένταξη

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

- Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

- Υπουργείο Πολιτισμού

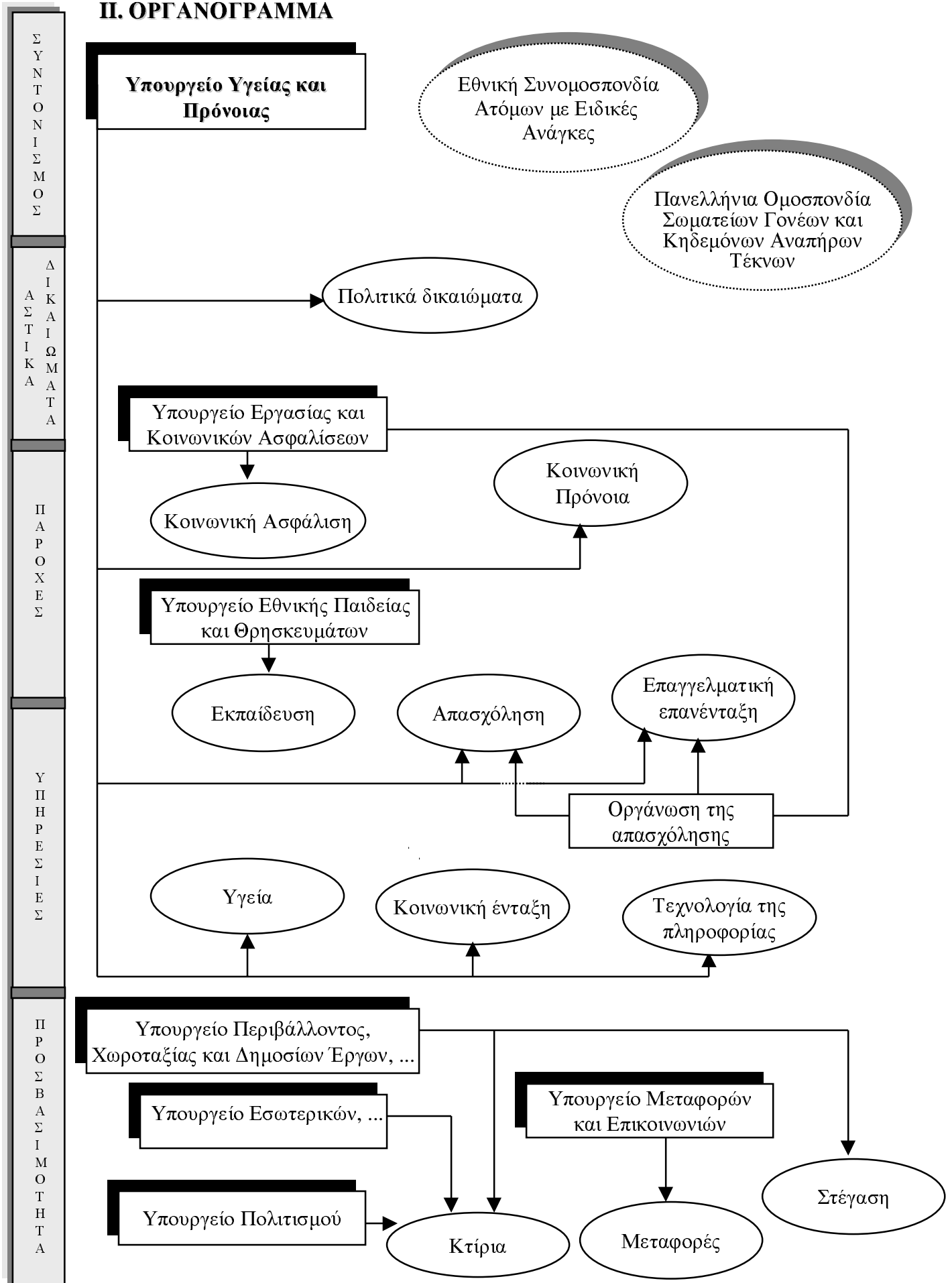
*E2. Ενπρόσπιτες μεταφορές*

- Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

*E3. Στέγαση*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ





### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### ***Συντονισμός – Γενικό σχέδιο***

Η Βουλή ενέκρινε τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης (Νόμος 2430/1996). Ορίστηκε διακομματική επιτροπή για την προετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Στην επιτροπή αυτή προεδρεύει η Γραμματεία του υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Επιπλέον, μια διυπουργική επιτροπή που αποτελείται από τις γραμματείες διάφορων υπουργείων και στην οποία προεδρεύει η γραμματεία του Υπουργείου Υγείας κλήθηκε να προετοιμάσει κατευθυντήριες γραμμές για την προετοιμασία και την εφαρμογή μιας συνολικής πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

#### ***Κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια***

Ο νόμος 2646 της 20ης Οκτωβρίου 1998 σχετικά με τη θέσπιση ενός εθνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας καλύτερα προσαρμοσμένου στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας, τη μηχανοργάνωση και την προσαρμογή των επιδομάτων.

#### ***Εκπαίδευση***

Σύντομα θα κατατεθεί νομοσχέδιο από το Υπουργείο Παιδείας που θα προβλέπει τη βελτιωμένη οργάνωση της ειδικής εκπαίδευσης ώστε να παρέχεται στους μαθητές με ειδικές ανάγκες καλύτερη γενική, τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Το υπουργείο Παιδείας εφαρμόζει ένα σχέδιο κατάρτισης για τους δασκάλους με στόχο την καλύτερη ένταξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες.

#### ***Απασχόληση***

Ο νόμος 2648 της 29ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με την πιο αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος ποσοστάσεων για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και άλλων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα.

Έκδοση του νέου προγράμματος του Οργανισμού Απασχόλησης: μέτρα με στόχο την αύξηση του αριθμού των θέσεων απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (μεγαλύτερες επιδοτήσεις για τους εργοδότες και για τους νέους επιχειρηματίες με ειδικές ανάγκες).

#### ***Κοινωνική ένταξη***

Τα πρόσφατα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Το προεδρικό διάταγμα 210/10 της 10ης Ιουλίου 1998 που προβλέπει την κάρτα αναπηρίας η οποία θα απλοποιήσει τις διαδικασίες πρόσβασης στα διάφορα επιδόματα·
- διάταγμα το οποίο θεσπίζει τα κριτήρια για τη δημιουργία και τη λειτουργία δομών που έχουν σχεδιαστεί για την εξασφάλιση της αυτονομίας·
- δημιουργία ενός δικτύου κατ' οίκον περίθαλψης.

Στο πλαίσιο του δεύτερου κοινοτικού πλαισίου στήριξης προετοιμάστηκε νομοσχέδιο από το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας σχετικά με τη δημιουργία 23 κέντρων υποστήριξης για άτομα με ειδικές ανάγκες και ειδικά κέντρα για την ενίσχυση αυτιστικών ατόμων.

#### ***Προβασιμότητα***

Η δημιουργία διυπουργικών επιτροπών αρμόδιων για θέματα που αφορούν την προβασιμότητα σε υπηρεσίες και σε δημόσια κτίρια, μεταφορικά μέσα και επικοινωνίες.

#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

##### *Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες*

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες είναι ο κοινωνικός εταίρος της κυβέρνησης σε θέματα σχετικά με άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στις 3 Δεκεμβρίου κάθε χρόνο η συνομοσπονδία υποβάλλει έκθεση σχετικά με τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα στον Πρόεδρο της Βουλής. Επιπλέον:

- το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας συνεκτιμά τη γνώμη της συνομοσπονδίας όσον αφορά τους όρους και τις διαδικασίες επιχορήγησης των οργανισμών ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- εφαρμόζοντας το σύστημα ποσοτώσεων σε τομεακό επίπεδο, η τοποθέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες παρακολουθείται από μια τριμερή επιτροπή στην οποία εκπροσωπείται και η συνομοσπονδία. Σε εθνικό επίπεδο είναι δυνατή η προσφυγή σε ειδική επιτροπή.

##### *Άλλοι οργανισμοί*

Εκπρόσωπος των οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες συμμετέχει σε όλα σχεδόν τα διοικητικά συμβούλια των υπηρεσιών πρόνοιας που παρέχουν υπηρεσίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες.



# ΙΣΠΑΝΙΑ

## Ι. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### Α. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Βασιλική ένωση για την προστασία και τη φροντίδα ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ίδρυμα Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υπηρεσιών (IMSERSO)

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Συμβούλιο εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας

### Β. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Υφυπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Υφυπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αυτόνομες κοινότητες

### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

#### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- Αυτόνομες κοινότητες

#### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

#### Δ3. Απασχόληση

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αυτόνομες κοινότητες

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Υγείας και Θεμάτων Καταναλωτών
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αυτόνομες κοινότητες

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Υφυπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Αυτόνομες κοινότητες

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Υπουργείο Δημοσίων Έργων και Πολεοδομίας
- Τοπικές αρχές
- IMSERSO. Εθνικό κέντρο ατομικής αυτονομίας και τεχνικής υποστήριξης

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Δημοσίων Έργων και Πολεοδομίας - Τοπική διοίκηση
- Τοπικές αρχές
- IMSERSO. Εθνικό κέντρο ατομικής αυτονομίας και τεχνικής υποστήριξης

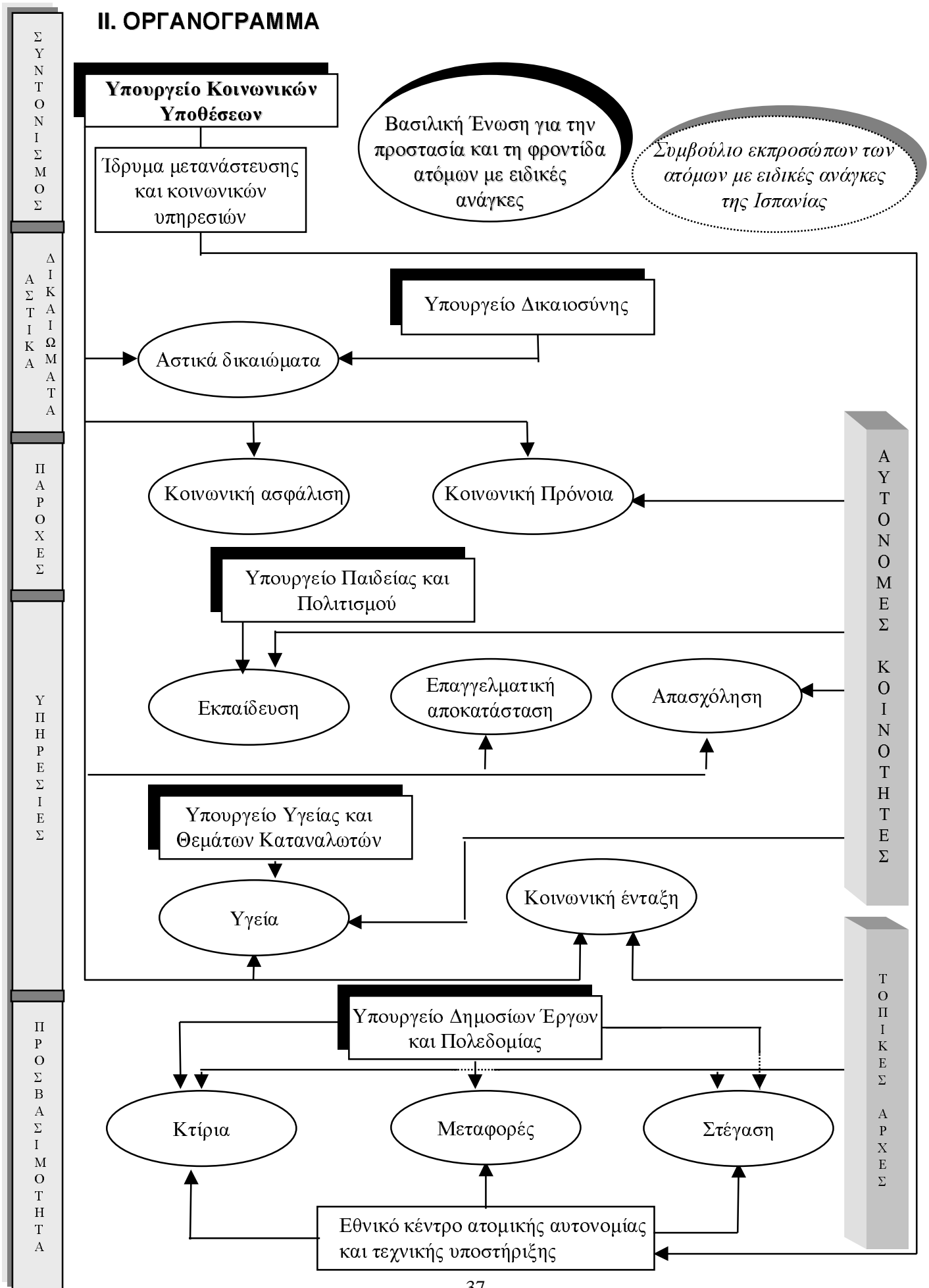
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργείο Δημοσίων Έργων και Πολεοδομίας
- Τοπικές αρχές
- IMSERSO. Εθνικό κέντρο ατομικής αυτονομίας και τεχνικής υποστήριξης

*E3. Στέγαση*

- Υπουργείο Δημοσίων Έργων και Πολεοδομίας
- Τοπικές αρχές
- IMSERSO. Εθνικό κέντρο ατομικής αυτονομίας και τεχνικής υποστήριξης

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - Γενικό σχέδιο**

Το 1996 εγκρίθηκε το σχέδιο δράσης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, προκειμένου να θεσπιστούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω οι αρχές του νόμου 13/82 της 7.4.1996 για την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στόχος του σχεδίου είναι η εξασφάλιση στα άτομα με ειδικές ανάγκες της δυνατότητας πρόσβασης σε κάθε εργασία και, όταν αυτό δεν είναι δυνατό, της δυνατότητας να εργαστούν σε ένα ειδικό κέντρο απασχόλησης ή να παρακολουθήσουν κάποιο επαγγελματικό κέντρο.

Το σχέδιο δράσης (που καλύπτει την περίοδο 1997-2002) βασίζεται σε μια τριπλή προσέγγιση: τον πολιτικό συμβιβασμό ανάμεσα σε όλες τις ομάδες που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο, την ενεργό συμμετοχή όλων των αρμόδιων αρχών, την υπεύθυνη συμμετοχή των οργανώσεων που εκπροσωπούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Πρόκειται για ένα εκτενές σχέδιο που καλύπτει όλες τις αρμόδιες αρχές και τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Οι αρχές των ίσων ευκαιριών, της ενσωμάτωσης και της συμμετοχής διέπουν όλες τις ενέργειες και τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο δράσης. Το σχέδιο δράσης υποδιαιρείται σε πέντε κύρια κλαδικά σχέδια:

1. προβολή της υγείας και της πρόληψης μειονεξιών·
2. φροντίδα της υγείας και πλήρης αποκατάσταση·
3. εκπαιδευτική ενσωμάτωση και ειδική εκπαίδευση·
4. οικονομική συμμετοχή και ενσωμάτωση·
5. ενσωμάτωση στην κοινωνία και αυτόνομη διαβίωση.

#### **Απασχόληση**

Τον Ιανουάριο του 1997, συστάθηκε μια μικτή επιτροπή εκπροσώπων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του Συμβουλίου εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας, προκειμένου να συντάξει ένα σχέδιο που θα περιελάμβανε μια σειρά μέτρων για την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η εργασία της μικτής επιτροπής - η "Συμφωνία ανάμεσα στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του Συμβουλίου εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας για την ανάπτυξη ενός σχεδίου άμεσων μέτρων για την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες" - ολοκληρώθηκε και επικυρώθηκε τον Οκτώβριο του 1997. Η συμφωνία αυτή περιέχει ένα ευρύ φάσμα μέτρων, που χωρίζονται σε τρεις κύριες κατηγορίες. Οι βασικές προσεγγίσεις και οι αρχές που περιέχονται σε κάθε μια από τις κατηγορίες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- α. θεσμική συμμετοχή·
- β. υπηρεσίες διαμεσολάβησης·
- γ. επαγγελματική κατάρτιση·
- δ. εξεύρεση εργασίας και επαγγελματική ενσωμάτωση.

### ***Προσβασιμότητα***

Όσον αφορά την προσβασιμότητα, αναπτύσσονται πρωτοβουλίες υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε τομείς όπως ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, οι μεταφορές και τα οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας. Έχουν συναφθεί συμφωνίες συνεργασίας ανάμεσα σε κυβερνητικούς φορείς, δημόσιες επιχειρήσεις και οργανώσεις που εκπροσωπούν άτομα με ειδικές ανάγκες. Υπάρχει επίσης μια συμφωνία ανάμεσα στην Ένωση Δήμων και Επαρχιών της Ισπανίας, την Εθνική Οργάνωση Τυφλών της Ισπανίας και εταιρείες όπως οι Εθνικοί Σιδηρόδρομοι.

Οι εταιρείες Telefonica και Transmediterranea προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε δήμους που διαθέτουν ολοκληρωμένα συστήματα προσβασιμότητας, έτσι ώστε να προωθηθεί η προσαρμογή των σιδηροδρομικών και θαλάσσιων μεταφορών, η αγορά ειδικών λεωφορείων και ταξί και η εισαγωγή τηλεφώνων γραφής για τους κωφούς.

Κατά τον ίδιο τρόπο η εταιρεία Radio Television Espanola (η κρατική ραδιοτηλεόραση) έχει αποφασίσει να προσαρμόσει προγράμματά της στις ανάγκες ατόμων με προβλήματα ακοής.



#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Το σχέδιο δράσης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες αποτέλεσε προϊόν της συμφωνίας και της συνεργασίας που υπήρξε ανάμεσα στα αρμόδια υπουργεία, τις αυτόνομες κοινότητες, την Ένωση Δήμων και Επαρχιών της Ισπανίας, τις μεγάλες οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες, τις εργατικές ενώσεις, τις ενώσεις των εργοδοτών και τους εμπειρογνώμονες από διάφορους τομείς. Όσον αφορά το συντονισμό των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με ειδικές ανάγκες, το σχέδιο δράσης αναμένεται να αποτελέσει ένα μόνιμο φόρουμ συμμετοχής των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των οργανώσεων που τους εκπροσωπούν καθώς και των κυβερνητικών αλλά και μη κυβερνητικών φορέων που είναι αρμόδιοι για θέματα αναπηρίας.

##### ***Το Συμβούλιο εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας (CERMI)***

Συστάθηκε μια μικτή επιτροπή εκπροσώπων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του Συμβουλίου εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας, προκειμένου να αναπτυχθεί μια στρατηγική για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στο τμήμα "θεσμική συμμετοχή" περιέχονται προτάσεις για τη συμμετοχή κυβερνητικών φορέων και οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι προτάσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- την πιο ενεργό συμμετοχή συμβουλευτικών φορέων των ατόμων με ειδικές ανάγκες,
- την αναδιάρθρωση της βασιλικής ένωσης για την προστασία και τη φροντίδα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και τη δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες,

- τη δημιουργία διαύλων διαβίβασης των ενδιαφερόντων και των απόψεων της ένωσης σε άλλους συμβουλευτικούς φορείς, όπως το Συμβούλιο Γενικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο,
- τη σύναψη συμφωνιών με άλλες αρχές, όπως τις αυτόνομες κοινότητες και την Ένωση Δήμων και Επαρχιών, για την κοινή ανάπτυξη μέτρων προώθησης της απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

##### ***Η μικτή επιτροπή παρακολούθησης***

Πρόκειται να συσταθεί μια μικτή επιτροπή από εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του Συμβουλίου εκπροσώπων των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ισπανίας, προκειμένου να προωθηθεί η εφαρμογή μέτρων όπως αυτά που προαναφέρθηκαν.

## ΓΑΛΛΙΑ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής.

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργός Απασχόλησης και Αλληλεγγύης
- Διϋπουργικός εκπρόσωπος για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Διϋπουργική συντονιστική επιτροπή
- Εθνική/Περιφερειακή Επιτροπή Υγείας και Κοινωνικής Οργάνωσης (CNOSS ή CROSS)

##### A2. Ημικρατικοί οργανισμοί

- Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (CNCPEH)
- Συμβούλιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης
- Εθνικό Κέντρο Μελετών και Ερευνών για θέματα αναπηριών (CTNERHI)

##### A3. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Επιτροπή ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες και γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες
- Εθνική Διομοσπονδιακή Ένωση Ιδιωτικών Φορέων Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας (UNIOPSS)

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Κρατικό Συμβούλιο
- επιμέρους υπουργοί

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθένειας για μισθωτούς
- Εθνικό ταμείο οικογενειακών επιδομάτων
- Εθνικό ταμείο συντάξεων γήρατος για μισθωτούς
- Ταμείο ειδικών συστημάτων

##### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθένειας για μισθωτούς
- Εθνικό ταμείο οικογενειακών επιδομάτων
- Εθνικό ταμείο συντάξεων γήρατος για μισθωτούς
- Ταμείο ειδικών συστημάτων
- Γενικό Συμβούλιο, Διεύθυνση υγείας και κοινωνικών υποθέσεων

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργός Παιδείας
- Υπουργός Απασχόλησης και Αλληλεγγύης
- (Νομαρχιακή) επιτροπή ειδικής εκπαίδευσης (CDES)

*Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*

- Ταμείο για την επαγγελματική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες (AGEFIPH)
- Κέντρο επαγγελματικής εκ νέου κατάρτισης
- Επιτροπή παροχής τεχνικών συμβουλών και επαγγελματικής αποκατάστασης (COTOREP)
- Ένωση επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων (AFPA)
- Γενική αντιπροσωπεία απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης (DGEFP)
- Περιφερειακό Συμβούλιο

*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργός Απασχόλησης και Αλληλεγγύης
- Ταμείο για την επαγγελματική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες (AGEFIPH)
- Εθνική ή τοπική υπηρεσία απασχόλησης

*Δ4. Υγεία*

- Υφυπουργείο Υγείας
- Περιφερειακό Συμβούλιο

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Εθνικό Ταμείο οικογενειακών επιδομάτων
- Κοινοτικό Κέντρο Κοινωνικής Δράσης

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Επιμέρους υπουργοί σε επαφή με τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας, Έρευνας και Τεχνολογίας

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργός στέγασης
- (Νομαρχιακές) επιτροπές ασφάλειας και προσβασιμότητας

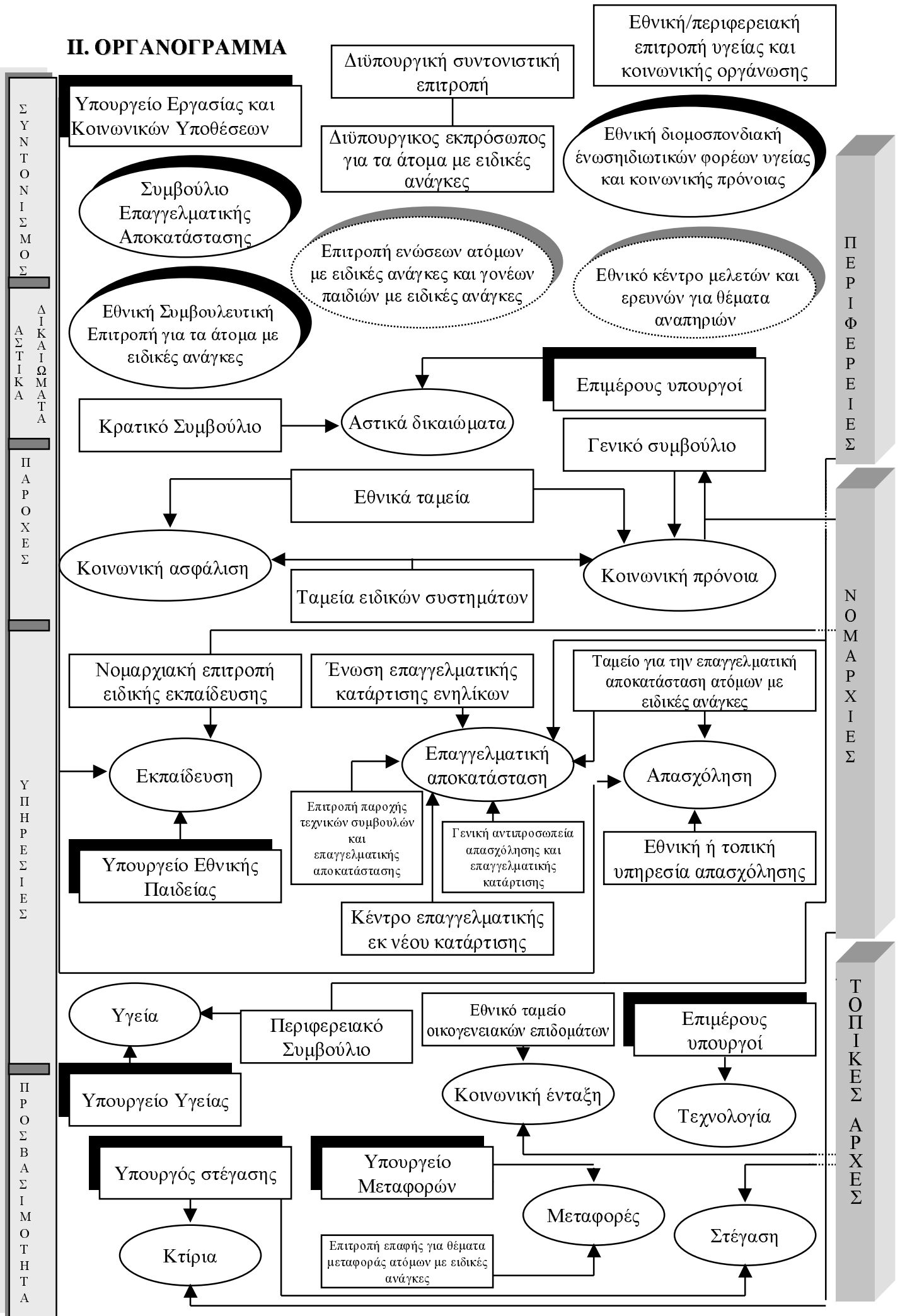
*E2. Ενπρόσπιτες μεταφορές*

- Υπουργός μεταφορών
- Επιτροπή επαφής για θέματα μεταφοράς ατόμων με ειδικές ανάγκες (COLITRAH)

*E3. Στέγαση*

- Υπουργός στέγασης
- Κοινοτικό κέντρο κοινωνικής δράσης

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός- Γενικό Σχέδιο**

Ο διϋπουργικός εκπρόσωπος για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, που ορίστηκε το 1995, είναι αρμόδιος για το συντονισμό των μέτρων που λαμβάνουν τα διάφορα υπουργεία για την προώθηση της επαγγελματικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ατόμων αυτών, κυρίως στους τομείς της εκπαιδευτικής ενσωμάτωσης, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να παραμείνουν στις οικίες τους, της προσβασιμότητας, της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο εκπρόσωπος αυτός επικουρείται από τη διϋπουργική επιτροπή συντονισμού για θέματα προσαρμογής και αποκατάστασης, η οποία δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 1 του νόμου της 30ης Ιουνίου 1975, περί παροχής συμβουλών στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι από όλα τα εμπλεκόμενα υπουργεία.

#### **Αστικά δικαιώματα**

Τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθορίζονται σε δύο βασικά κείμενα, στο νόμο της 30ης Ιουνίου 1975 περί παροχής συμβουλών στα άτομα με ειδικές ανάγκες και στο νόμο της 10ης Ιουλίου 1987 περί προώθησης της απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Κάθε υπουργείο είναι υπεύθυνο για την εδραίωση των δικαιωμάτων αυτών στο δικό του πεδίο αρμοδιοτήτων.

Η αρχή που διέπει σήμερα τη γαλλική νομοθεσία δίνει προτεραιότητα στην ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο κανονικό περιβάλλον, είτε από πλευράς εκπαιδευτικής και επαγγελματικής ενσωμάτωσης είτε παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συνεχίσουν να διαμένουν στις οικίες τους. Η παρέμβαση ειδικού κρίνεται ως συνοδευτικό μέτρο σε περιπτώσεις σοβαρής αναπηρίας ή ως μέσον προώθησης της ενσωμάτωσης. Η εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων σε περίπτωση ατομικών διακρίσεων εξασφαλίζεται μέσω

των διαδικασιών του κοινού δικαίου. Από την άλλη, υπάρχουν ειδικές διαδικασίες, οι οποίες εξασφαλίζουν την εφαρμογή ειδικών μέτρων (επιδόματα, παροχή υπηρεσιών ειδικού).

Υπάρχει ένα βασικό κείμενο που αφορά όλες τις ομάδες. Πρόκειται για το νόμο της 30ης Ιουνίου 1975, που αφορά τα κοινωνικά και ιατροκοινωνικά ιδρύματα, ο οποίος βρίσκεται σήμερα υπό αναθεώρηση, προκειμένου να συνεκτιμηθούν οι εξελίξεις των τελευταίων 20 ετών όσον αφορά τις ανάγκες των ατόμων αυτών, καθώς επίσης και μέτρα για την κάλυψή τους.

#### **Απασχόληση**

Στο νόμο της 10ης Ιουλίου 1987 αντικατοπτρίζεται η θέληση του νομοθέτη για την "προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, συνεκτιμώντας τους οικονομικούς περιορισμούς για τους εργοδότες και την πλήρη συμμετοχή τους στη διαμόρφωση της πολιτικής που τους προτείνεται". Βασική αρχή του νόμου είναι ότι οι εταιρείες υπόκεινται σε υποχρέωση επιτυχίας του σκοπού (αποτελεσμάτων) και όχι σχετικά με τα χρησιμοποιούμενα μέσα.

Το Ταμείο επαγγελματικής ενσωμάτωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες επικεντρώνεται σε "17 μέτρα για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες". Τα προγράμματα έχουν τέσσερις στόχους:

- βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων, ανάπτυξη της κατάρτισης για άτομα με ειδικές ανάγκες και βελτίωση της προσφερόμενης κατάρτισης.
- κινητοποίηση των οικονομικών παραγόντων (εργοδότες και εργαζόμενοι), μακροπρόθεσμες ενέργειες που αποσκοπούν στην αύξηση της δεκτικότητας των εργοδοτών και την εφαρμογή μέτρων ευαισθητοποίησης από τις εργατικές ενώσεις.

- αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση και της ικανότητας παραμονής σε μια θέση εργασίας.
- αντιμετώπιση των τεχνικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

### ***Κοινωνική ενσωμάτωση***

Σήμερα στη Γαλλία, οι περισσότερες υπηρεσίες ειδικού παρέχονται από ενώσεις. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να είναι εγκεκριμένες για δύο λόγους: αφενός μεν για να εξασφαλίζεται φροντίδα ποιότητας και αφετέρου διότι λαμβάνουν συνήθως κρατική χρηματοδότηση.

### ***Προσβασιμότητα***

Στη Γαλλία υφίστανται μια σειρά ρυθμίσεις που αφορούν την προσβασιμότητα δημόσιων κτιρίων, κατοικιών και μέσων μεταφοράς.

Συγκεκριμένα, η χορήγηση άδειας οικοδομής εξαρτάται από τη γνωμοδότηση μιας επιτροπής ασφάλειας και προσβασιμότητας που λειτουργεί σε νομαρχιακό επίπεδο και στην οποία συμμετέχουν δημόσιοι υπάλληλοι από το υπουργείο δημοσίων έργων, πυροσβέστες και εκπρόσωποι των ενώσεων. Η επιτροπή γνωμοδοτεί για νέες κατασκευές και σημαντικά έργα παρέμβασης σε παλαιές. Όσον αφορά τις μεταφορές, ο Υπουργός Μεταφορών διαθέτει μια επιτροπή επαφής για θέματα που αφορούν τη μεταφορά ατόμων με ειδικές ανάγκες, η οποία γνωμοδοτεί για κάθε εξέλιξη στις δημόσιες μεταφορές. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχουν δημόσιοι υπάλληλοι, δημόσιοι φορείς και ενώσεις.

## **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

### ***Εθνική συμβουλευτική επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και Συμβούλιο επαγγελματικής αποκατάστασης***

Κατά το σχεδιασμό πολιτικών προτάσεων, οι υπουργοί ζητούν τη γνώμη είτε της εθνικής συμβουλευτικής επιτροπής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες είτε το συμβούλιο επαγγελματικής αποκατάστασης, ανάλογα με το θέμα. Σύμφωνα με το νόμο της 30ης Ιουνίου 1975, η εθνική συμβουλευτική επιτροπή περιλαμβάνει εκπροσώπους ενώσεων χρηστών καθώς και εμπλεκόμενων σημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Η γνώμη της ζητείται για σχέδια υπουργικών αποφάσεων που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το συμβούλιο επαγγελματικής αποκατάστασης αποτελεί ένα συμβουλευτικό σώμα που είναι αρμόδιο για την ενημέρωση του Υπουργού Εργασίας για μέτρα που αφορούν την αποκατάσταση, την εκ νέου κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και την επαγγελματική αποκατάσταση.

### ***Εθνική/περιφερειακή επιτροπή υγείας και κοινωνικής οργάνωσης***

Η εθνική/περιφερειακή επιτροπή υγείας και κοινωνικής οργάνωσης είναι αρμόδια, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, αντίστοιχα, για την αξιολόγηση των προδιαγραφών και τη γνωμοδότηση σε θέματα που αφορούν τη δημιουργία ή τη μετατροπή κτιρίων ή υπηρεσιών στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας.

### ***Επιτροπή ενώσεων που εκπροσωπούν άτομα με ειδικές ανάγκες***

Η επιτροπή ενώσεων που εκπροσωπούν άτομα με ειδικές ανάγκες και γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες αποτελεί μια άτυπη ομάδα στην οποία συμμετέχουν εθνικές ενώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, γονείς και υπηρεσίες. Κύρια αποστολή της είναι να μελετά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα εν λόγω άτομα, να δημοσιοποιεί τις δυσκολίες τους και να ενεργεί από κοινού με τις αρχές για την εξεύρεση λύσεων, ειδικά κατά την προετοιμασία ενός νέου νόμου.

### ***Εθνική διομοσπονδιακή ένωση ιδιωτικών φορέων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας***

Η εθνική διομοσπονδιακή ένωση ιδιωτικών φορέων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας έχει την ακόλουθη αποστολή:

- υποστήριξη και συντονισμός προτάσεων και πρωτοβουλιών ενώσεων από τον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας·
- παροχή ενός φόρουμ συζήτησης για όλους τους εταίρους·
- εκπροσώπηση των ενώσεων από τον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας σε επαφές με τις εθνικές και τοπικές αρχές·
- παροχή τεχνικής υποστήριξης σε ενώσεις υγείας, με την ανάπτυξη των διαχειριστικών τους ικανοτήτων.

### ***Εθνικό κέντρο μελετών και έρευνας για θέματα αναπηρίας***

Το εθνικό κέντρο μελετών και έρευνας για θέματα αναπηρίας, ένας ημιδημόσιος φορέας, αποτελεί ένα φόρουμ υπουργείων, ενώσεων, ειδικών, επιχειρήσεων και φορέων μελέτης και έρευνας. Αποστολή του είναι η διεξαγωγή μελετών και ερευνών και η διοργάνωση και η διάδοση πληροφοριών για θέματα αναπηρίας.

### ***Επιτροπή επαφής για τις μεταφορές***

Η επιτροπή επαφής για τις μεταφορές των ατόμων με ειδικές ανάγκες γνωμοδοτεί για θέματα που αφορούν τις δημόσιες μεταφορές. Σε αυτήν συμμετέχουν δημόσιοι υπάλληλοι, δημόσιοι φορείς και ενώσεις.

### ***Λοιπά***

Σήμερα στη Γαλλία, το μεγαλύτερο μέρος εξειδικευμένων υπηρεσιών παρέχεται από ενώσεις. Η στρατηγική του ταμείου για την επαγγελματική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες ακθορίστηκε από ένα μεγάλο φάσμα παραγόντων (ενώσεις, δημόσιες αρχές, εργοδότες και εργαζόμενους) που συμμετείχαν στην εφαρμογή του νόμου της 10ης Ιουλίου 1987. Επίσης, σε νομαρχιακό επίπεδο, στα προγράμματα ενσωμάτωσης συμμετέχουν όλοι οι εταίροι που είναι αρμόδιοι για την επαγγελματική ενσωμάτωση.

Σε νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο υπάρχουν το περιφερειακό συμβούλιο και το γενικό συμβούλιο. Τα όργανα αυτά είναι σημαντικά στην καθημερινή ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το περιφερειακό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την επαγγελματική κατάρτιση, τον περιφερειακό σχεδιασμό, την πολιτιστική και κοινωνική ζωή και την υγεία και την κοινωνική πρόνοια.

Το γενικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την παροχή κοινωνικής υποστήριξης, την παροχή βοήθειας στο σπίτι, τη φροντίδα, τη διανομή φαγητού στο σπίτι και την παροχή υποστήριξης για παιδιά.

# ΙΡΛΑΝΔΙΑ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης
- Διυπουργική ομάδα δράσης
- Εθνική υπηρεσία για θέματα αναπηρίας

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Συμβούλιο των ατόμων με ειδικές ανάγκες της Ιρλανδίας

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Συμβούλιο νομικής βοήθειας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης
- Διεύθυνση Ισότητας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Κοινωνικών, Κοινοτικών και Οικογενειακών Υποθέσεων
- Οικονομικοί εφοροι
- Κοινότητες

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Κοινωνικών, Κοινοτικών και Οικογενειακών Υποθέσεων
- Υπουργείο Υγείας και Παιδιών
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας
- Κοινότητες

### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

#### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών

#### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργείο Υγείας και Παιδιών
- Εθνικό συμβούλιο αποκατάστασης
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας



*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργείο Υγείας και Παιδιών
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας
- Εθνικό συμβούλιο αποκατάστασης
- Δημόσια αρχή ισότητας

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Υγείας και Παιδιών
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας
- Γενική ιατρική υπηρεσία

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης
- Υπουργείο Κοινωνικών, Κοινοτικών και Οικογενειακών Υποθέσεων
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και τοπικής διοίκησης
- Τοπικές αρχές

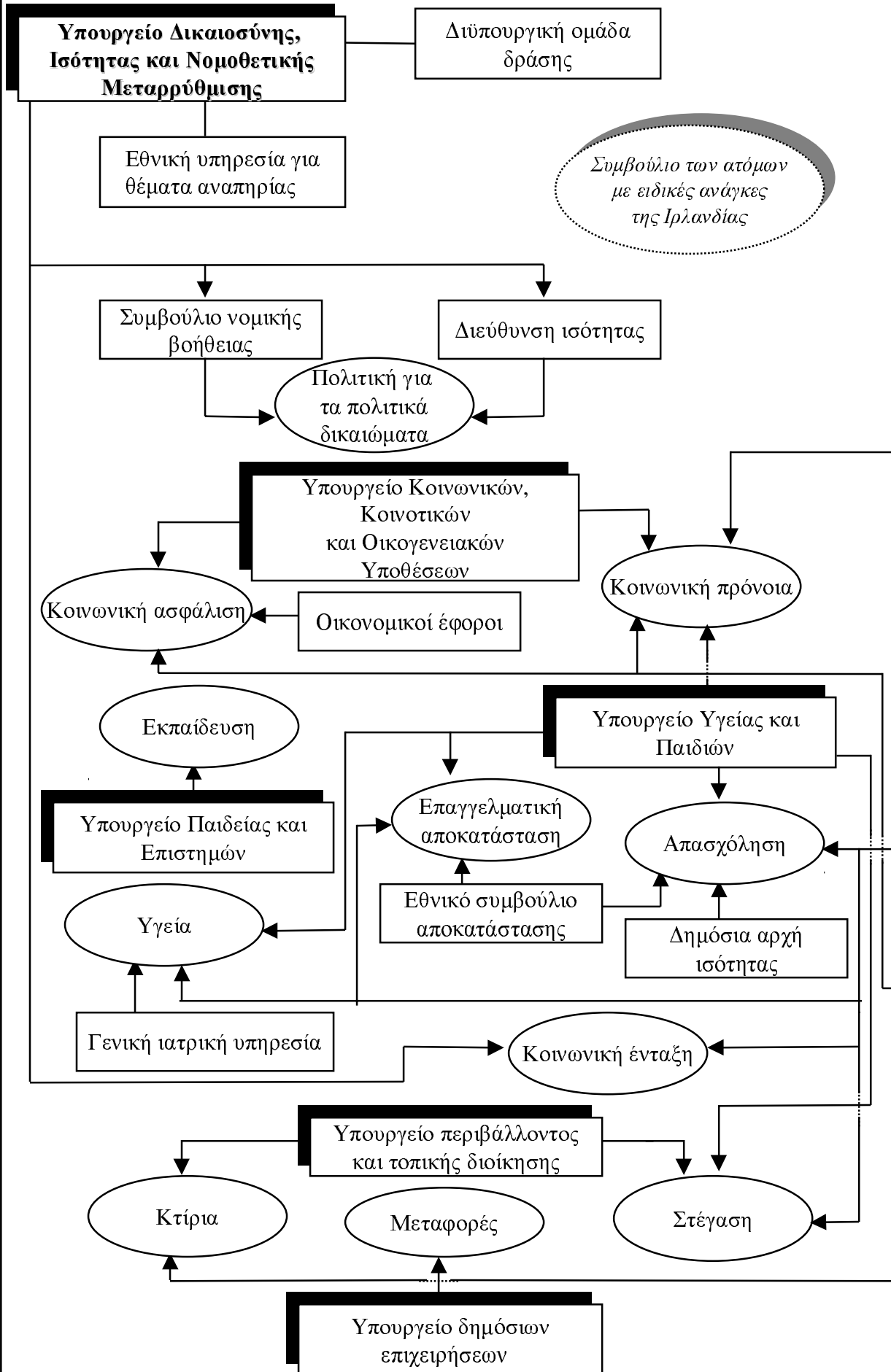
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργείο δημόσιων επιχειρήσεων

*E3. Στέγαση*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και τοπικής διοίκησης
- Υπουργείο Υγείας και Παιδιών
- Περιφερειακά συμβούλια υγείας

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΑΡΟΧΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### ***Συντονισμός - Γενικό Σχέδιο***

Από το 1993, η ιρλανδική κυβέρνηση έχει αναλάβει μια σειρά σημαντικών πρωτοβουλιών για την προώθηση των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης μιας επιτροπής για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες και της δημιουργίας του Συμβουλίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες της Ιρλανδίας.

Στις 18 Νοεμβρίου 1997, η ιρλανδική κυβέρνηση ανακοίνωσε την πρόθεσή της να δημιουργήσει μια εθνική υπηρεσία για θέματα αναπηρίας καθώς και μια υπηρεσία υποστήριξης για άτομα με ειδικές ανάγκες. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε μια ομάδα, η οποία είχε ως αποστολή την υποβολή προτάσεων προς την κυβέρνηση καθώς και συστάσεων σχετικά με την υπουργική κατανομή των αρμοδιοτήτων όσον αφορά την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η ομάδα υπέβαλε τα αποτελέσματα της εργασίας της τον Ιούνιο του 1998 και στα τέλη Ιουλίου η κυβέρνηση όρισε τα μέλη της εθνικής υπηρεσίας για θέματα αναπηρίας, η οποία θα αρχίσει τις εργασίες της τον Ιανουάριο του 1999. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε επίσης τη δημιουργία της υπηρεσίας υποστήριξης για άτομα με ειδικές ανάγκες, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Κοινωνικών, Κοινοτικών και Οικογενειακών Υποθέσεων και ότι η αρμοδιότητα για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες θα μεταφερθεί από το Υπουργείο Υγείας και Παιδιών στο Υπουργείο Επιχειρήσεων, Εμπορίου και Απασχόλησης. Έχουν αναληφθεί μια σειρά πρωτοβουλίες για την αποφυγή της περιθωριοποίησης και την εξασφάλιση της πλήρους ισότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

#### ***Αστικά δικαιώματα***

Το Υπουργείο Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης, το σημερινό Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης, δημιουργήθηκε τον

Ιανουάριο του 1993. Ο υπουργός είναι αρμόδιος για την προώθηση και την εφαρμογή θεσμικών, διοικητικών και νομοθετικών μεταρρυθμίσεων, την ίση μεταχείριση των ατόμων που αντιμετωπίζουν ειδικές ανάγκες, μειονεξίες ή διακρίσεις. Ο υπουργός θέσπισε την επιτροπή για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες, στα τέλη του 1993, προκειμένου να εξασφαλιστεί η άσκηση από τα άτομα αυτά του δικαιώματος συμμετοχής, στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους, στην οικονομική κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Η επιτροπή υπέβαλε την έκθεσή της το Νοέμβριο του 1996. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και νομοθετικής Μεταρρύθμισης προεδρεύει μιας διϋπουργικής ομάδας δράσης που συστάθηκε για τη σύνταξη ενός σχεδίου δράσης σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, βάσει της έκθεσης.

Ο υπουργός ακολουθεί ένα κύριο πρόγραμμα για την αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου, των δικαιωμάτων των γυναικών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ο υπουργός είναι αρμόδιος για τη διοίκηση, μέσω του συμβουλίου νομικής υποστήριξης, ενός συστήματος παροχής αστικής νομικής υποστήριξης, για την εξασφάλιση της ίσης πρόσβασης στο νόμο, ανεξάρτητα από το εισόδημα.

#### ***Απασχόληση***

Η κυβέρνηση έχει αναλάβει την εισαγωγή ενός νόμου περί αναπηριών, στον οποίο θα καθορίζονται τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και τα μέσα προσφυγής των ατόμων των οποίων τα δικαιώματα δεν γίνονται σεβαστά. Το 1996, το ιρλανδικό κοινοβούλιο ενέκρινε δύο νομοθετήματα σχετικά με την αποφυγή των διακρίσεων. Πρόκειται για το νόμο περί ίσης απασχόλησης, με τον οποίο απαγορεύεται η διάκριση στο χώρο εργασίας, και το νόμο περί ίσου καθεστώτος, με τον οποίο απαγορεύονται οι διακρίσεις κατά την παροχή υπηρεσιών. Τα άτομα με ειδικές

ανάγκες είναι μια από τις ομάδες που καλύπτονται από τους νόμους αυτούς. Επειδή όμως το ανώτατο δικαστήριο έκρινε τους νόμους αυτούς ως αντισυνταγματικούς, η κυβέρνηση συνέταξε ένα νέο νόμο περί ίσου καθεστώτος, βάσει των γενικών αρχών του νόμου που απορρίφθηκε από το ανώτατο δικαστήριο.

Ο νόμος περί ίσης απασχόλησης, του 1998, επικυρώθηκε και τέθηκε σε ισχύ στις 18 Ιουνίου του 1998.

Στο νόμο, η διάκριση περιγράφεται ως η μεταχείριση ενός ατόμου κατά τρόπο δυσμενέστερο σε σχέση με τον οποίο αντιμετωπίζεται, αντιμετωπίστηκε ή θα αντιμετωπιζόταν ένα άλλο άτομο. Η άνιση μεταχείριση, λόγω ενέα αιτιών μεταξύ των οποίων είναι και η αναπηρία, απαγορεύεται. Ο νόμος καλύπτει τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, όπως επίσης και τους υποψήφιους για εκπαίδευση και κατάρτιση. Απαγορεύει τις διακρίσεις στην απασχόληση και επιτρέπει την ανάληψη θετικής δράσης για άτομα με ειδικές ανάγκες, με σκοπό την επαγγελματική ενσωμάτωσή τους. Οι εργοδότες υποχρεούνται να κάνουν ό,τι είναι δυνατό για την αντιμετώπιση των αναγκών ενός ατόμου με ειδικές ανάγκες, εκτός και αν μπορούν να αποδείξουν ότι το κόστος που θα τους επιβαρύνει είναι μεγαλύτερο από το κανονικό.

Στα πλαίσια του νόμου αυτού έχει θεσπιστεί μια νέα δημόσια αρχή ισότητας, καθήκον της

οποίας είναι η εξάλειψη των διακρίσεων και η προώθηση

των ίσων ευκαιριών στην απασχόληση, και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Πρόκειται να αναπτυχθούν νέοι κώδικες πρακτικής, οι οποίοι θα λάβουν κανονιστική ισχύ με υπουργική απόφαση. Οι κώδικες πρακτικής θα αποτελούν αποδεικτικό στοιχείο και θα συνεκτιμούνται στον καθορισμό σχετικών περιπτώσεων.

Στα πλαίσια του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης έχει δημιουργηθεί μια διεύθυνση διερεύνησης θεμάτων ισότητας. Η διεύθυνση αυτή θα λειτουργεί ως σημείο προσφυγής στα πλαίσια του νόμου. Ο διευθυντής θα διερευνά κάθε περίπτωση που του υποβάλλεται και θα εκδίδει σχετικές αποφάσεις. Η απόφασή του είναι δεσμευτική και εφαρμόσιμη μέσω των δικαστηρίων.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης διαθέτει ένα σημαντικό νομοθετικό πρόγραμμα. Στο βαθμό που λειτουργεί ως πάροχος υπηρεσιών προς το κοινό, το υπουργείο χρησιμοποιεί τις οργανώσεις που βρίσκονται υπό την αιγίδα του, το συμβούλιο νομικής υποστήριξης, την υπηρεσία ίσης απασχόλησης, που έχει πλέον αντικατασταθεί από την αρχή ισότητας, και τη διεύθυνση διερεύνησης θεμάτων ισότητας.

#### **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

##### ***Επιτροπή για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες***

Η επιτροπή για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες δημιουργήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Κύρια αποστολή της είναι: η γνωμοδότηση προς την κυβέρνηση επί πρακτικών μέτρων που απαιτούνται για την εξασφάλιση της άσκησης εκ μέρους των ατόμων με ειδικές ανάγκες του δικαιώματος πλήρους συμμετοχής στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή· η εξέταση της ισχύουσας κατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και της οργάνωσης και της

καταλληλότητας των υφιστάμενων υπηρεσιών για την κάλυψη των αναγκών τους· υποβολή συστάσεων για αναγκαίες αλλαγές στη νομοθεσία, την πολιτική, την οργάνωση, τις πρακτικές και τις δομές που υπάρχουν για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες κατά τρόπο εκτενή και αποτελεσματικό από άποψη κόστους.

Η επιτροπή έχει διενεργήσει την πιο εκτενή εξέταση της κατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην ιστορία της χώρας. έχει διοργανώσει 30 "συνεδριάσεις ακρόασης" σε

προσβάσιμα σημεία σε όλη τη χώρα, στις οποίες έλαβαν μέρος άτομα με ειδικές ανάγκες, μέλη των οικογενειών τους και άτομα που τους προσφέρουν φροντίδα, εκφράζοντας τις απόψεις τους για θέματα που επηρεάζουν τη ζωή τους, ενώ υπήρξαν και πάνω από 600 γραπτές αναφορές. Η έκθεση της επιτροπής δημοσιεύτηκε στις 18 Νοεμβρίου 1996.

### ***Επιτροπή παρακολούθησης σχετικά με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής***

Τον Απρίλιο του 1997 συστάθηκε η επιτροπή παρακολούθησης, η οποία έχει την εποπτεία της εφαρμογής των συστάσεων της Επιτροπής. Αποτελείται από οργανώσεις που εκπροσωπούν άτομα με ειδικές ανάγκες, τις οικογένειές τους, παρόχους υπηρεσιών, κοινωνικούς εταίρους και κρατικές υπηρεσίες.

Η αποστολή της συνίσταται στα ακόλουθα:

- παροχή συμβουλών στη διϋπουργική ομάδα δράσης σχετικά με τις προτεραιότητες που περιέχονται στις συστάσεις της Επιτροπής για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- παροχή υποστήριξης για την προετοιμασία του σχεδίου δράσης σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- παροχή συμβουλών και υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης·
- παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων της Επιτροπής για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που έχουν εγκριθεί από την κυβέρνηση.

### ***Διϋπουργική ομάδα δράσης***

Σε συνέχεια της δημοσίευσης της έκθεσης, η διϋπουργική ομάδα δράσης συστάθηκε, υπό την προεδρία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης, προκειμένου να συντάξει ένα σχέδιο δράσης που θα βασίζεται στην έκθεση. Η ομάδα δράσης αποτελείται, κυρίως, από εκπροσώπους των υπουργείων εκείνων που αφορά κατά κύριο λόγο η έκθεση. Η ομάδα εξετάζει επίσης την έκθεση της ομάδας επισκόπησης για τις υπηρεσίες υγείας και την παροχή προσωπικών υπηρεσιών για τα άτομα με φυσικές και αισθητηριακές μειονεξίες, η οποία δημοσιεύτηκε από το Υπουργείο Υγείας το Δεκέμβριο του 1996, σε συνδυασμό με τις συστάσεις περί υγείας της Επιτροπής.

### ***Το συμβούλιο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες της Ιρλανδίας (πρώην Συμβούλιο για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες)***

Στις 6 Απριλίου 1995, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης δημιούργησε την ομάδα συγκρότησης ad hoc, προκειμένου να προχωρήσει στη σύσταση ενός συμβουλίου για το καθεστώς των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η εργασία της ομάδας αυτής κατέληξε στη δημιουργία του Προσωρινού Συμβουλίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες της Ιρλανδίας, στις 11 Μαρτίου 1997, που χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ισότητας και Νομοθετικής Μεταρρύθμισης. Το Συμβούλιο αναμένεται να αρχίσει να λειτουργεί το 1999.

## ΙΤΑΛΙΑ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- Μόνιμη Διϋπουργική Επιτροπή για θέματα αναπηρίας
- Μόνιμη Επιτροπή Επαφής μεταξύ της κυβέρνησης, των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών Τρέντο και Μπολζάνο (μόνιμη διάσκεψη)

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Συμβούλιο Ενώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Κάθε υπουργός
- Περιφέρειες

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργός Εσωτερικών
- Περιφερειακές, επαρχιακές και δημοτικές αρχές

##### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Περιφερειακές, επαρχιακές και δημοτικές αρχές

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργός Παιδείας
- Υπουργός Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας
- Περιφερειακή Διεύθυνση Παιδείας

##### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργός Απασχόλησης και Πρόνοιας
- Περιφερειακές αρχές

##### Δ3. Απασχόληση

- Υπουργός Απασχόλησης και Πρόνοιας
- Περιφερειακές αρχές

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργός Υγείας
- Εθνική Υπηρεσία Υγείας
- Τοπικές αρχές υγείας

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργός Υγείας
- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων
- Περιφερειακές, επαρχιακές και δημοτικές αρχές

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Υπουργός Τηλεπικοινωνιών

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργός Δημοσίων Έργων

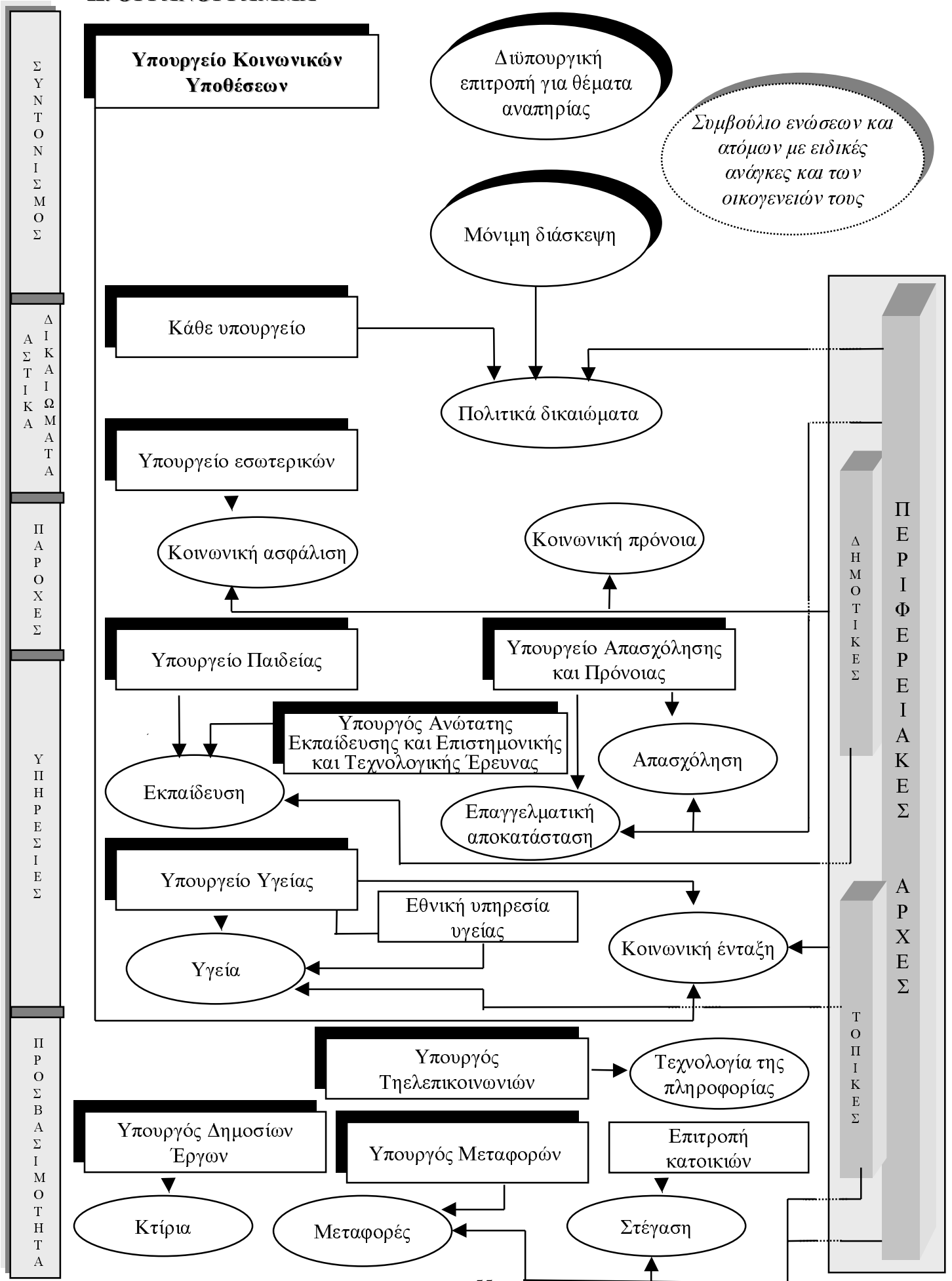
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργός Μεταφορών
- Περιφερειακές και δημοτικές αρχές

*E3. Στέγαση*

- Περιφερειακές και δημοτικές αρχές
- Επιτροπή κατοικιών

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ





### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - Γενικό Σχέδιο**

Ο νόμος 104/92 "Νόμος πλαίσιο για τη φροντίδα, την κοινωνική ενσωμάτωση και τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες", αποτελεί ένα κείμενο πολιτικού και στρατηγικού χαρακτήρα στον τομέα αυτό. Ο νόμος περιέχει διατάξεις σχετικά με την πρόληψη και τη διάγνωση, τη θεραπεία και την αποκατάσταση, την παροχή υποστήριξης κατ' οίκον και κατά περίπτωση, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την επαγγελματική και κοινωνική ενσωμάτωση. Περιλαμβάνονται επίσης συγκεκριμένα μέτρα για την προώθηση της "συνολικής ενσωμάτωσης στην επαγγελματική ζωή", όπως επίσης και μέτρα σχετικά με την πρόσβαση σε κτίρια και μέσα μεταφοράς.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση, ο νόμος περιέχει ένα ευρύ φάσμα μέτρων, στα οποία περιλαμβάνονται:

- οι υπηρεσίες προσωπικής φροντίδας
- η δυνατότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και τον τεχνικό εξοπλισμό
- η επαγγελματική κατάρτιση και εξατομικευμένα συστήματα απασχόλησης
- ημερήσια κέντρα κοινωνικών υπηρεσιών, αναψυχής και εκπαίδευσης
- η προσαρμογή του εκπαιδευτικού και αθλητικού εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων
- η άμεση παρέμβαση για το ζεπέραςμα αρχιτεκτονικών εμποδίων
- η πρόσβαση σε δημόσια μέσα μεταφοράς, η παροχή ειδικών μέσων μεταφοράς καθώς και η υποστήριξη με ιδιωτικά μέσα μεταφοράς.

Στην ουσία, ο νόμος αυτός έχει ως στόχο την εξάλειψη εμποδίων, τη βελτίωση της πρόσβασης και, γενικά, την εξασφάλιση της δυνατότητας στα άτομα με ειδικές ανάγκες να απολαμβάνουν τις υπηρεσίες και τις δυνατότητες που παρέχονται για το σύνολο

της κοινωνίας. Επιδιώκεται η ενιαία εφαρμογή αυτού του νόμου σε όλη τη χώρα. Ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων, δυνάμει του νόμου αυτού, είναι αρμόδιος για το συντονισμό και την παροχή υποστήριξης προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως επίσης και για την αξιολόγηση και εποπτεία της εφαρμογής της νομοθεσίας στον τομέα αυτό.

Η Διεύθυνση συντονισμού και παρακολούθησης των πολιτικών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και το γραφείο για θέματα που αφορούν τα εν λόγω άτομα, την οικογένεια, τους ηλικιωμένους και τους περιθωριοποιημένους (το γραφείο αυτό υπάγεται στο Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων), διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των πολιτικών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Από αυτήν την άποψη, ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων ακολουθεί μια σειρά στόχων που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- συνεχής αξιολόγηση όλων των νόμων που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- ενίσχυση των ενεργειών συντονισμού
- βελτίωση της εφαρμογής των πολιτικών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ειδικά όσον αφορά:
- τις αρμοδιότητες των περιφερειακών και των τοπικών αρχών
- τη συνεργασία με οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- τις πρωτοβουλίες της ΕΕ.

Η Μόνιμη Διϋπουργική Επιτροπή για θέματα αναπηρίας αποτελείται από έναν εκπρόσωπο από τα Υπουργεία Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Οικονομίας, Παιδείας, Υγείας, Απασχόλησης και Πρόνοιας, Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας αντίστοιχα, όπως επίσης και εκπροσώπους της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Ιταλίας, της Λίγκα Τοπικής Αυτονομίας, της Ένωσης Επαρχιών της Ιταλίας, των Προέδρων

Περιφερειών και Επαρχιών, των ερευνητικών ιδρυμάτων και οργάνωση και των εργατικών ενώσεων.

Η Μόνιμη Διάσκεψη κυβέρνησης-περιφερειών και η Μόνιμη Διάσκεψη κυβέρνησης-δήμων είναι επιφορτισμένες με τις σχέσεις ανάμεσα στο κράτος, τις περιφέρειες, τις αυτόνομες επαρχίες του Τρέντο και του Μπολζάνο και τους δήμους.

Οι δύο αυτές διασκέψεις εντοπίζουν, σε θεσμικό επίπεδο, το μέγεθος των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν τους δεσμούς ανάμεσα στις πολιτικές για τα άτομα αυτά, που απαιτούν ολοκληρωμένη και συντονισμένη δράση από πλευράς κράτους, περιφερειών και δήμων.

#### ***Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική πρόνοια***

Η Ιταλία βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε μια μεταβατική φάση, στον επαναπροσδιορισμό του κράτους πρόνοιας. Στο πλαίσιο αυτό επαναπροσδιορίζονται οι όροι ανικανότητα και μειονεξία, ενώ διερευνούνται κοινοί μηχανισμοί και μέθοδοι. Επίσης, η νέα δομή παροχής προσωπικών υπηρεσιών και των κέντρων αποκατάστασης, όπως επίσης και οι νέες ρυθμίσεις οργάνωσης και χρηματοδότησης, είχαν ως αποτέλεσμα την αποκέντρωση των λειτουργιών και τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί την ανάληψη ενεργειών στα πλαίσια των δικτύων των κοινοτικών υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τον πρόσφατο οικονομικό και δημοσιονομικό κανονισμό που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση, ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων θα διαδραματίζει στο μέλλον έναν ακόμη πιο καθοριστικό και συντονιστικό ρόλο, με στόχο την εισαγωγή καινοτόμων μέτρων και την παροχή

υποστήριξης και κινήτρων για τη διαχείριση κοινωνικών σχεδίων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των πολιτών σε όλη τη χώρα.

Για το σκοπό αυτό σχεδιάζεται μια νέα κοινωνική πολιτική, με ειδικούς πόρους, η οποία θα εξασφαλίζει:

- ένα ελάχιστο βιοτικό επίπεδο
- φορολογικές ελαφρύνσεις για οικογένειες μέλη των οποίων είναι άτομα με ειδικές ανάγκες
- καλύτερη ποιότητα ζωής για άτομα με πολλές αναπηρίες
- αποτελεσματική παρέμβαση στους τομείς πρόληψης, αποκατάστασης και αναδιαμόρφωσης του δικτύου κοινοτικών υπηρεσιών.
- Στις μελλοντικές ενέργειες περιλαμβάνονται:
- ένα κοινωνικό ταμείο στο Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων
- ένα ταμείο για μη αυτοεξυπηρετούμενα άτομα
- ένα ταμείο για τη χρηματοδότηση νέων πρωτοβουλιών επαγγελματικής κατάρτισης.

#### ***Εκπαίδευση***

Ο Υπουργός Παιδείας είναι αρμόδιος για την κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού, έτσι ώστε αυτό να διαθέτει τις γνώσεις που απαιτούνται για την εξασφάλιση της ενσωμάτωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Ο Υπουργός λαμβάνει αποφάσεις σε συμφωνία με τους Υπουργούς Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας καθώς και τον Υπουργό Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας.

#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

##### ***Η Μόνιμη Διϋπουργική Επιτροπή για θέματα αναπηρίας***

Η Μόνιμη Διϋπουργική Επιτροπή για θέματα αναπηρίας, στα καθήκοντα της οποίας περιλαμβάνονται η παρακολούθηση, η γνωμοδότηση, η μελέτη και η υποβολή προτάσεων σχετικά με τις πολιτικές για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, δημιουργήθηκε με υπουργική απόφαση. Η επιτροπή συνεδριάζει ύστερα από σχετικό αίτημα του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων.

##### ***Το Συμβούλιο Ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους***

Το Συμβούλιο ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους δημιουργήθηκε με υπουργική απόφαση. Μέλη του είναι 30 ενώσεις, κάθε μια από τις οποίες έχει οριστεί από τα δύο Εθνικά Συμβούλια .

##### ***Ομάδες εργασίας για θέματα εκπαίδευσης***

Προκειμένου να επιτευχθεί η ενσωμάτωση στα σχολεία, κάθε περιφερειακή εκπαιδευτική αρχή υποχρεούται να δημιουργήσει μια ομάδα εργασίας που θα αποτελείται από έναν επιθεωρητή (ορίζεται από το Διευθυντή Εκπαίδευσης), έναν εμπειρογνώμονα σε θέματα εκπαίδευσης, δύο εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τις τοπικές αρχές, δύο εμπειρογνώμονες από τις τοπικές αρχές υγείας και τρεις εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τις κυριότερες στην περιοχή ενώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

# ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (Υπουργός Οικογενειακών Θεμάτων)
- Συμβούλιο ατόμων με ειδικές ανάγκες

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Info-Handicap

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης (ασφάλιση υγείας, ασφάλιση εξαρτώμενων προσώπων)

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Οικογενειακών Θεμάτων/Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης

### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

#### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Ειδικής Εκπαίδευσης, υπό τον Υπουργό Παιδείας και τον Υπουργό για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

#### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργείο εργαζόμενων με ειδικές ανάγκες, υπό τον Υπουργό Απασχόλησης και τον Υπουργό για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

#### Δ3. Απασχόληση

- Υπουργείο εργαζόμενων με ειδικές ανάγκες, υπό τον Υπουργό Απασχόλησης και τον Υπουργό για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

#### Δ4. Υγεία

- Υπουργός Υγείας
- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1.Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Υπουργείο Δημοσίων Έργων

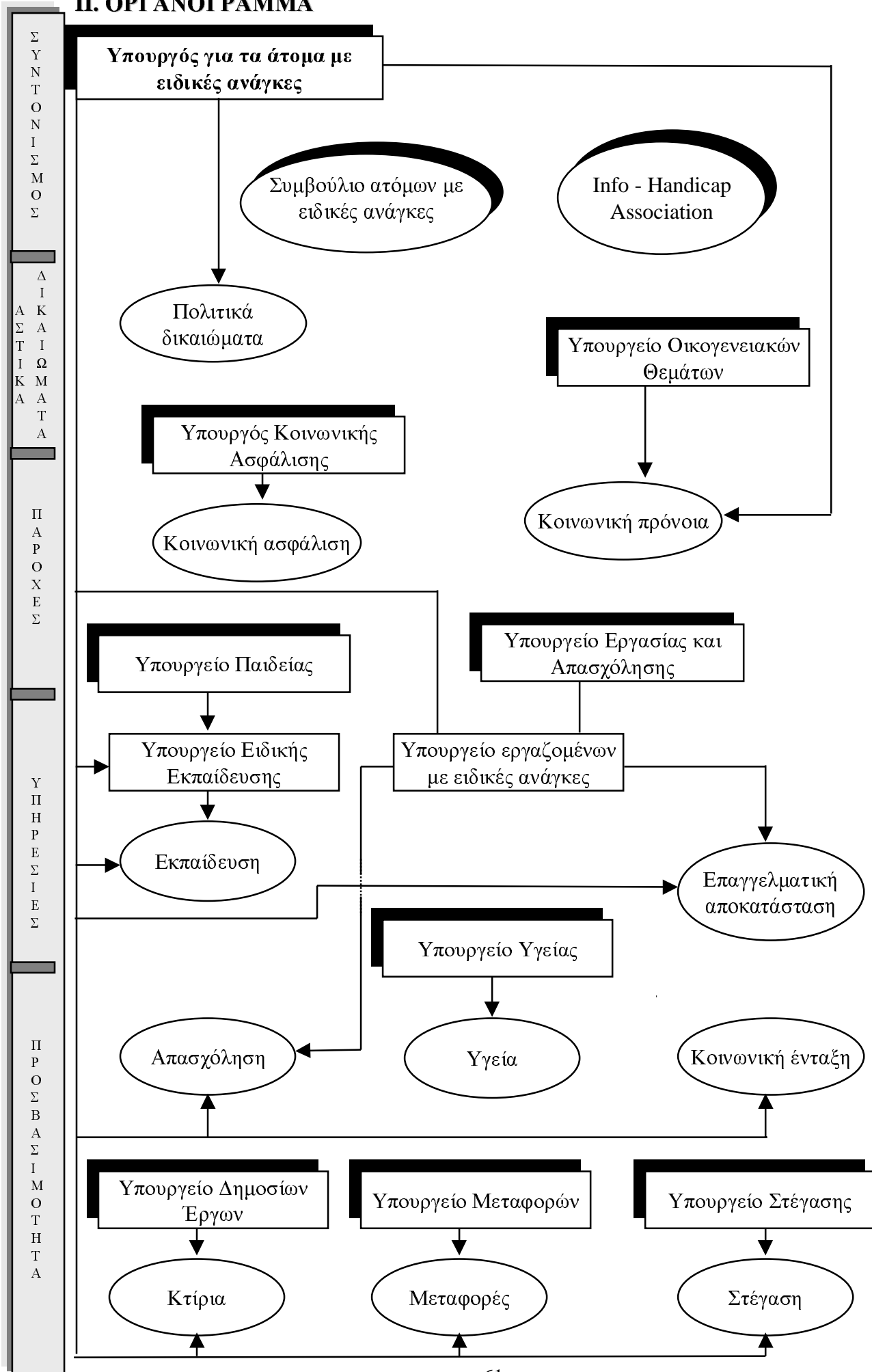
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Υπουργείο Μεταφορών

*E3. Στέγαση*

- Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Υπουργείο Στέγασης

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - Γενικό σχέδιο**

Οι πολιτικές που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες συντονίζονται, σε διϋπουργική βάση, υπό την αιγίδα του Υπουργού για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το υπουργείο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι αρμόδιο για το συντονισμό των πολιτικών των διαφόρων διευθύνσεων του υπουργείου.

Ο Υπουργός για τα άτομα με ειδικές ανάγκες προτείνει τη συνεργασία με τους αρμόδιους στους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας:

#### **Εκπαίδευση**

Στόχος είναι η εκπαιδευτική ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες και ο συνδυασμός της κύριας και της ειδικής εκπαίδευσης στη βάση ενός εκπαιδευτικού σχήματος για κάθε παιδί. Επίσης, υπάρχει ένα σχέδιο για την αναδιοργάνωση της βασικής και της συνεχούς κατάρτισης τους εκπαιδευτικού προσωπικού, προκειμένου να συνεκτιμηθεί η εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

#### **Επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση**

Προετοιμάζεται η μεταφορά δομών κατάρτισης στο εργασιακό περιβάλλον και για την εξασφάλιση της ελεύθερης επιλογής κατάρτισης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Απαιτούνται διάφορες τροποποιήσεις της νομοθεσίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική συμβολή του νόμου περί εργαζόμενων με ειδικές ανάγκες, της 12ης Νοεμβρίου 1991, στην ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην επαγγελματική ζωή.

Έχει επίσης διαπιστωθεί η ανάγκη ειδικών εγκαταστάσεων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες που επιθυμούν να συμμετέχουν σε επίσημες εξετάσεις για την απόκτηση τυπικών προσόντων.

Πρέπει να επεκταθεί απασχόληση ειδικής μεταχείρισης και να δημιουργηθούν τοπικά εργαστήρια τέτοιου είδους.

#### **Κοινωνική ενσωμάτωση**

Αποκέντρωση των μεγάλων ειδικών ιδρυμάτων, προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στη στέγαση κάθε ατόμου σε κανονικές συνθήκες, με την παροχή των απαραίτητων υπηρεσιών.

#### **Προσβασιμότητα**

Προετοιμάζεται ένας νόμος για τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε κρατικά και δημοτικά κτίρια που είναι ανοιχτά στο κοινό.

#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

##### *Συμβούλιο ατόμων με ειδικές ανάγκες*

Το Συμβούλιο ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι το μόνο συμβουλευτικό σώμα για πολιτικές που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το Συμβούλιο δημιουργήθηκε βάσει του κανονισμού της 13ης Δεκεμβρίου 1985, που εκδόθηκε από τους Υπουργούς Υγείας και Οικογενειακών Θεμάτων.

Αποστολή του Συμβουλίου είναι η μελέτη των γενικών προβλημάτων των ατόμων με κλινικές μειονεξίες, η γνωμοδότηση επί επερωτήσεων που υποβάλλονται από την κυβέρνηση και, με δική του πρωτοβουλία, η υποβολή σχετικών προτάσεων προς την κυβέρνηση.

Το Συμβούλιο αποτελείται κυρίως από εκπροσώπους των υπουργείων και πέντε εκπροσώπους των ενώσεων των ατόμων με κλινικές μειονεξίες.

Το Συμβούλιο πρέπει να αναδιοργανωθεί, έτσι ώστε η πλειοψηφία των μελών του να είναι εκπρόσωποι ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

##### *Info-Handicap*

Πρόκειται για μια οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχει δημιουργηθεί από 16 οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε θέματα αναπηρίας. Η οργάνωση αυτή είναι αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Οικογενειακών Θεμάτων και διαθέτει σήμερα 39 ενώσεις μέλη. Το 1994 ζητήθηκε από την Info-Handicap να δημιουργήσει και να αναλάβει τη λειτουργία ενός εθνικού κέντρου ενημέρωσης, ως ένα φόρουμ για θέματα αναπηρίας.





## ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργός Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού
- Διϋπουργική επιτροπή συντονισμού της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και/ή χρόνιες ασθένειες
- Εθνικό Ίδρυμα Ασφάλισης Ασθένειας και Αναπηρίας
- Συμβούλιο Κοινωνικής και Πολιτιστικής Πολιτικής
- Επιτροπή Κοινωνικής και Πολιτιστικής Πολιτικής

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- "Η ιδιωτική πρωτοβουλία":
- Φόρουμ για θέματα αναπηρίας - θέματα που αφορούν σωματικές/αισθητηριακές αναπηρίες
- Ομοσπονδία ενώσεων γονέων - θέματα που αφορούν τα άτομα με ψυχικές αναπηρίες
- Ίδρυμα παρόχων υπηρεσιών προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Ένωση οργανώσεων για άτομα με χρόνιες ασθένειες

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργός Εσωτερικών
- Υπουργός Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού
- Υπουργός Δικαιοσύνης

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
- Διοικητικοί φορείς

##### Γ2 Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
- Δήμοι και κοινότητες

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών
- Δήμοι και κοινότητες
- Σχολεία

*Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*

- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
- Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης για άτομα με ειδικές ανάγκες
- Διοικητικοί φορείς

*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
- Δήμοι και κοινότητες
- Γραφεία απασχόλησης
- Διοικητικοί φορείς

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού
- Επιθεώρηση Υγείας
- Εθνικό ίδρυμα ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας
- Ασφαλιστές υγείας
- Δήμοι και κοινότητες

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργός Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού
- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης
- Δήμοι και κοινότητες
- Διοικητικοί φορείς

*Δ6. Τεχνολογία πληροφοριών*

- Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργός Στέγασης, Φυσικού Σχεδιασμού και περιβάλλοντος
- Υπουργός Μεταφορών και Δημοσίων Έργων
- Δήμοι και κοινότητες

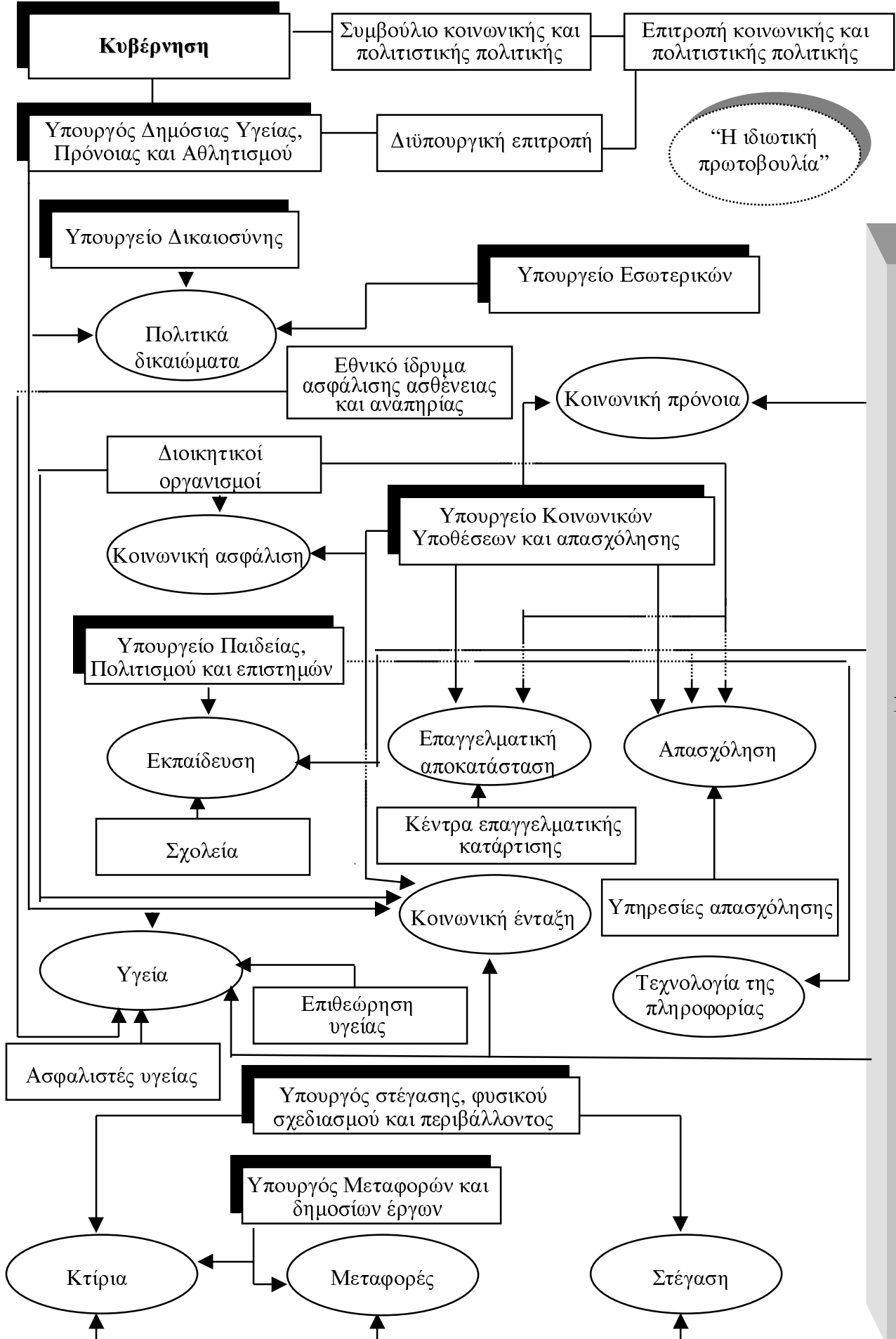
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργός Μεταφορών και Δημοσίων Έργων
- Εταιρείες μεταφορών
- Δήμοι και κοινότητες

*E3. Στέγαση*

- Υπουργός Στέγασης, Φυσικού Σχεδιασμού και περιβάλλοντος
- Δήμοι και κοινότητες

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - Γενικό σχέδιο**

Ο υφυπουργός Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού είναι αρμόδιος για το συντονισμό της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το 1968 δημιουργήθηκε μια διϋπουργική επιτροπή για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της πολιτικής στον τομέα αυτό. Η επιτροπή αυτή είναι σήμερα γνωστή ως "διϋπουργική επιτροπή για το συντονισμό της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και/ή χρόνιες ασθένειες".

Η επιτροπή αυτή συντονίζει τα μέτρα που λαμβάνονται από τα διάφορα υπουργεία προς όφελος των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στη διϋπουργική επιτροπή εκπροσωπούνται τα υπουργεία: Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού· Μεταφορών και Δημοσίων Έργων· Στέγασης, Φυσικού Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος και Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών. Οι υπουργοί Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Άμυνας εκπροσωπούνται όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών έχει θέση παρατηρητή. Χρέη προεδρίας και γραμματείας εκτελούνται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού.

Η επιτροπή επικεντρώνει την προσοχή της κυρίως σε θέματα στέγασης, εκπαίδευσης, εργασίας, κινητικότητας και υγείας.

Γνωμοδοτεί προς τα υπουργεία και την κυβέρνηση μέσω του Συμβουλίου για την κοινωνική και πολιτιστική πολιτική και ορίζει τακτικά επιμέρους επιτροπές για την εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων ή την υποβολή γνωμών. Ορισμένες από τις επιτροπές αυτές είναι μόνιμες, όπως το κεντρικό σημείο συντονισμού για την προώθηση της προσβασιμότητας και την πληροφόρηση καθώς και η επιτροπή παρακολούθησης και έρευνας. Άλλες επιτροπές ορίζονται σε ad hoc βάση, όπως η ομάδα εργασίας για την ισότητα των ευκαιριών των ατόμων με ειδικές ανάγκες και η επιτροπή για τη νοηματική γλώσσα.

Η διϋπουργική επιτροπή διαβουλεύεται σε τακτική ή ad hoc βάση τις οργανώσεις για τα άτομα με σωματικές και ψυχικές αναπηρίες,

την "ιδιωτική πρωτοβουλία": το φόρουμ για τα άτομα με σωματικές ή αισθητηριακές αναπηρίες, την ομοσπονδία ενώσεων γονέων για θέματα που αφορούν ψυχικές αναπηρίες, το ίδρυμα παρόχων υπηρεσιών προς άτομα με ειδικές ανάγκες και την ένωση οργανώσεων ατόμων με χρόνιες ασθένειες.

Το 1995 θεσπίστηκε το πολυετές διατομεακό πρόγραμμα πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (1995-1998), με τίτλο "Χωρίς περιορισμούς". Στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνονται οι σχεδιασμοί της κυβέρνησης όσον αφορά τις ακόλουθες βασικές αρχές:

- ίσα δικαιώματα, ίσες υποχρεώσεις και ίση μεταχείριση,
- ενσωμάτωση και συμμετοχή,
- όπου είναι αναγκαίο: προστασία και αποζημίωση.

Οι αρχές αυτές καθορίστηκαν βάσει τεσσάρων στόχων:

1. βελτίωση της δυνατότητας των ατόμων με αναπηρίες και/ή χρόνιες ασθένειες για την επίλυση των προβλημάτων τους, με την εισαγωγή ενός προσωποπαγούς προϋπολογισμού,
2. ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης και της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες ή χρόνιες ασθένειες σε όλους τους τομείς της κοινωνίας (ειδικά στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας),
3. ανάπτυξη μιας καλύτερης κατανόησης των πιο ευπρόσβλητων κατηγοριών,
4. ενθάρρυνση του τομέα αυτού να αυτοοργανωθεί, για τη βελτίωση της ποιότητας, τη μεγαλύτερη προσαρμογή των μέτρων στις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες και την επίτευξη μιας πολιτικής για τον καθορισμό βαθμών αναπηρίας.

Το πολυετές αυτό πρόγραμμα αναθεωρήθηκε το 1996 και το 1997.

### **Αστικά δικαιώματα**

Ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος για την πολιτική στον τομέα των αστικών δικαιωμάτων.

Ο υφυπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού είναι αρμόδιος για τη θέσπιση της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων εις βάρος των ατόμων με άναπηρίες ή χρόνιες ασθένειες.

Στις 31 Μαρτίου 1998, η κυβέρνηση υπέβαλε στο κοινοβούλιο ένα νόμο για την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηριών ή χρόνιων ασθενειών. Η επιθεώρηση υγείας, που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού, είναι αρμόδια για την εποπτεία της φροντίδας και της εισαγωγής σε κλινική ατόμων με ψυχικά προβλήματα.

### **Εκπαίδευση**

Ο Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών είναι αρμόδιος για την εκπαιδευτική πολιτική. Πρόκειται να εφαρμοστεί ένα νέο πειραματικό σύστημα, το οποίο θα παρέχει σε γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες τη δυνατότητα επιλογής ενός ειδικού ή κανονικού σχολείου για το παιδί τους. Για κάθε παιδί θα διατίθεται ένας προϋπολογισμός, για την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών. Η πολιτική "πάμε στο σχολείο μαζί", που θεσπίστηκε το 1992, θα συνεχιστεί, σε μια προσπάθεια εξάλειψης του διαχωρισμού ανάμεσα στην κανονική και την ειδική εκπαίδευση και ενθάρρυνσης της ενσωμάτωσης και της συνεργασίας.

### **Επαγγελματική αποκατάσταση**

Ο νόμος περί επαγγελματικής επανένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, για τον οποίο είναι αρμόδιος ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1998. Στόχος του είναι η βελτίωση του συντονισμού των υφιστάμενων μέτρων που αποβλέπουν στην επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ο νόμος εισάγει νέες πολιτικές, όπως τη διάθεση ενός προϋπολογισμού αποκατάστασης στους εργοδότες.

### **Υγεία**

Ο Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού είναι αρμόδιος για την πολιτική στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η έρευνα στον τομέα της πρόληψης είναι επιδοτούμενη, ενώ σε όλες τις πανεπιστημιακές κλινικές έχει δημιουργηθεί ένα "ίδρυμα παροχής γενετικών πληροφοριών". Το εθνικό ίδρυμα ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας αποτελεί ένα σημαντικό συμβουλευτικό σώμα για την κυβέρνηση και είναι αρμόδιο τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη χρηματοδότηση διαφόρων μέσων στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως σκύλους-οδηγούς για τυφλούς και εκμάθηση της επικοινωνίας με χειρονομίες.

### **Κοινωνική ενσωμάτωση**

Ο Υπουργός Δημόσιας Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού είναι αρμόδιος για το νόμο περί έκτακτων ιατρικών δαπανών, που προβλέπει την αποζημίωση δαπανών που αφορούν αναπηρίες. Οι δαπάνες αυτές μπορεί να αφορούν ιατρικά βοηθήματα ή την εισαγωγή σε κλινική. Ο νόμος περί διευκολύνσεων υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες, για τον οποίο είναι αρμόδιος ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης, προβλέπει την επιστροφή των δαπανών για μη ιατρικά βοηθήματα, όπως τις μετατροπές σε μια κατοικία ή τις ιδιωτικές μεταφορές. Οι δήμοι και οι κοινότητες είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή αυτού του νόμου. Καταβάλλονται προσπάθειες για την προσαρμογή της φροντίδας στις ανάγκες και τα συμφέροντα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους, όπου η παροχή φροντίδας στο σπίτι διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Είναι επίσης δυνατή η λήψη ενός προσωπαγούς προϋπολογισμού. Η πολιτική για την κοινωνική ενσωμάτωση επικεντρώνεται στη διευθέτηση των προβλημάτων σε μικρότερη κλίμακα και στο διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διαβίωσης, εργασίας και ελεύθερου χρόνου. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες για τον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας. Οι δήμοι και οι κοινότητες καθώς και οι κοινωνικές

υπηρεσίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή αυτής της πολιτικής.

#### ***Περιβάλλον χωρίς εμπόδια***

Ο Υπουργός Στέγασης, Φυσικού Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος εισήγαγε, στα πλαίσια του διατάγματος περί οικοδομών, κανόνες σχετικά με τα πρότυπα προσβασιμότητας που πρέπει να πληρούν τα δημόσια κτίρια και οι νέες κατοικίες.

Ο Υπουργός Μεταφορών και Δημοσίων Έργων έχει θεσπίσει κατευθυντήριες γραμμές για τους περιβάλλοντες χώρους κατοικημένων περιοχών και την υποδομή τους. Η κυβέρνηση προωθεί την ιδέα του "σχεδιασμού για όλους".

#### **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

Η συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των εκπροσώπων τους στη θέσπιση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών μέτρων αντικατοπτρίζεται σε διάφορες δομές διαβούλευσης που υπάρχουν ανάμεσα στην κυβέρνηση και τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των εκπροσώπων τους, την "ιδιωτική πρωτοβουλία". Σχετικά παραδείγματα είναι οι μόνιμες διαβουλεύσεις ανάμεσα στη δϊπουργική επιτροπή και τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και οι τακτικές επίσημες συναντήσεις ανάμεσα στον υφυπουργό υγείας, πρόνοιας και αθλητισμού και τους προαναφερθέντες αντιπροσωπευτικούς φορείς.

Επίσης, διμερείς διαβουλεύσεις διεξάγονται ανάμεσα στα υπουργεία και τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες, σε βάση ad hoc. Στα πλαίσια της εισαγωγής μέτρων και νόμων στον τομέα της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι οργανώσεις των ατόμων αυτών μπορούν να κληθούν να υποβάλουν τις απόψεις τους επί μιας πρότασης.

# ΑΥΣΤΡΙΑ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Ομοσπονδιακή συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αναπηρίας
- Κεντρική Ομοσπονδία ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες της Αυστρίας

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Γραφείο της Καγκελαρίας (N)<sup>1</sup>: προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα πλαίσια του συντάγματος
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N/E): προστασία έναντι διακρίσεων κατά την εργασία
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (N/E): σχολική ενσωμάτωση
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης (N/E): νομικός σύμβουλος ατόμων με ψυχικές αναπηρίες, νομικός εκπρόσωπος για άτομα με ψυχικές αναπηρίες σε θεσμικά όργανα

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N)
- Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης (E): συντάξεις αναπηρίας, συντάξεις επαγγελματικής αναπηρίας και ανικανότητας προς εργασία, συντάξεις ατυχημάτων που καταβάλλονται σε περίπτωση επαγγελματικού ατυχήματος ή ασθένειας

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E)
- Τοπικές αρχές (E): παροχές σε χρήμα για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης (κοινωνική πρόνοια, υποστήριξη ατόμων με ειδικές ανάγκες)

#### Γ3. Παροχές για τις οποίες δεν είναι αρμόδιο το ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης ή το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας:

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N/E)
- Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης (E)
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E): επίδομα περίθαλψης
- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Νεότητας και Οικογενειακών Υποθέσεων (N): παροχή υψηλότερου οικογενειακού επιδόματος όταν υπάρχουν παιδιά με ειδικές ανάγκες



## **Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών**

### *Δ1. Εκπαίδευση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (N/E)
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και ως ένα βαθμό οι τοπικές αρχές (E)

### *Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N/E)
- Υπηρεσία της αγοράς εργασίας (E)
- Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης (E)
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E)

### *Δ3. Απασχόληση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N/E): σύστημα ποσοτώσεων, οικονομική υποστήριξη (π.χ. επιδοτήσεις μισθών, προσαρμογή του χώρου εργασίας), ειδική προστασία έναντι απολύσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες, εργατικό δίκαιο, υπηρεσία εξεύρεσης εργασίας
- Υπηρεσία της αγοράς εργασίας (E): υπηρεσία εξεύρεσης εργασίας, οικονομική υποστήριξη
- Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης (E): οικονομική υποστήριξη
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E): οικονομική υποστήριξη

### *Δ4. Υγεία*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (N/E)
- Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης (E): νοσοκομεία, ιατρική αποκατάσταση, προληπτικές ιατρικές εξετάσεις, πρόληψη ατυχημάτων, βιβλιάριο μητέρας-παιδιού, παροχή ορθοπεδικών βοηθημάτων, τεχνικά βοηθήματα
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και τοπικές αρχές (εν μέρει E): νοσοκομεία, ιατρική αποκατάσταση, ορθοπεδικά βοηθήματα, φροντίδα στο σπίτι

### *Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και τοπικές αρχές (εν μέρει E): κοινωνικές υπηρεσίες, μεταφορές, εγκαταστάσεις αναμνηχής, κλειστά εργαστήρια και εργασιοθεραπεία

## **Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

### *E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών: αυστριακά πρότυπα (Ö-NORMEN) για την προσβασιμότητα κτιρίων, παρέχει μόνο συστάσεις
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και τοπικές αρχές (E): κατασκευές και στέγαση

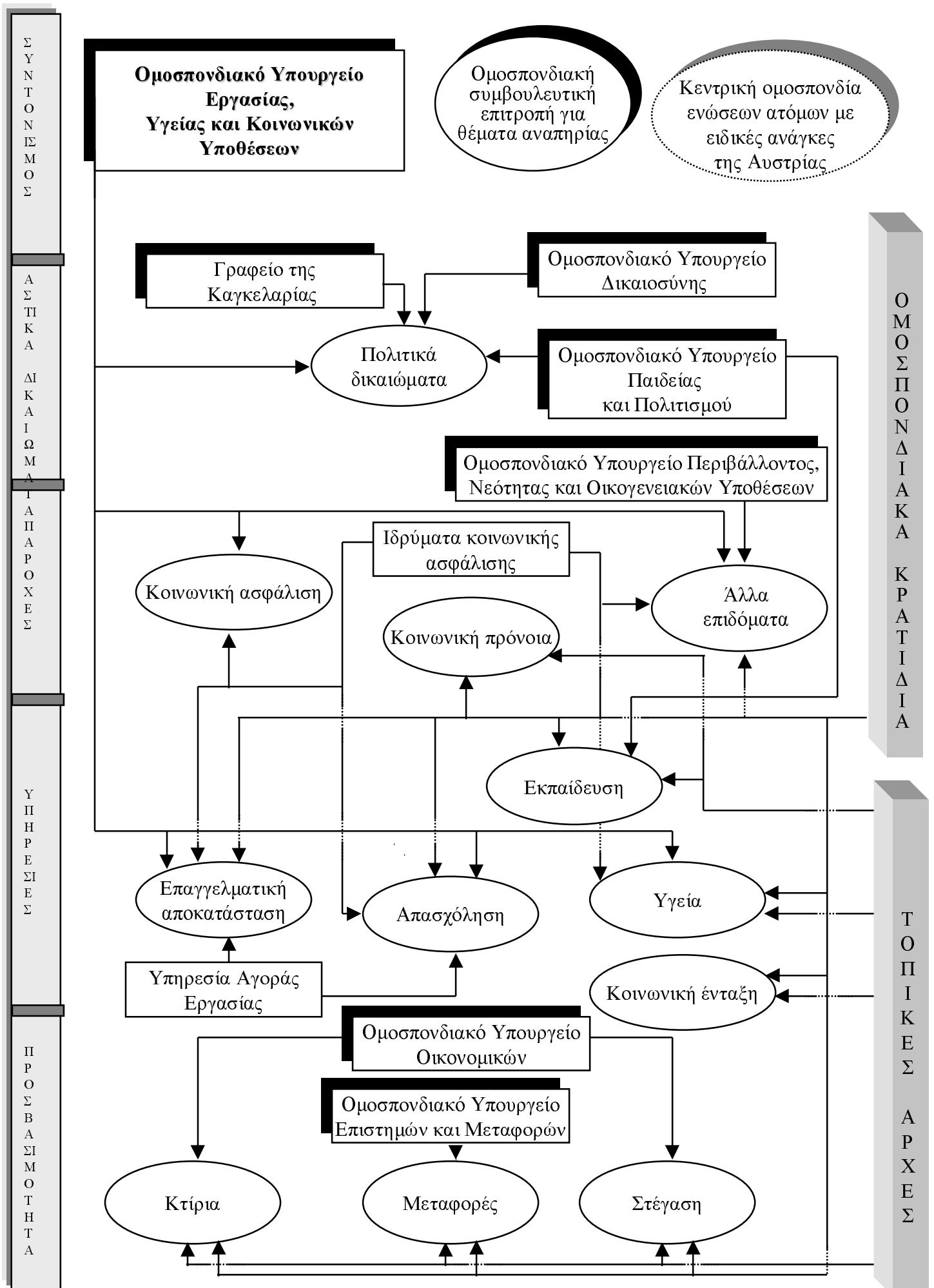
### *E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Επιστημών και Μεταφορών (N)
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και τοπικές αρχές (E)

### *E3. Στέγαση*

- Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών: αυστριακά πρότυπα (Ö-NORMEN)
- Ομόσπονδα κρατίδια (N/E) και τοπικές αρχές (E): κατασκευές και στέγαση

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### ***Συντονισμός-Γενικό σχέδιο***

Η πολιτική της αυστριακής κυβέρνησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η οποία εισήχθη το 1992 και αποτελεί κοινό προϊόν του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων και της κεντρικής ομοσπονδίας ενώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, βασίζεται σε έναν εκτενή ορισμό της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Σύμφωνα με αυτά, η πολιτική και η διοίκηση πρέπει να συνεκτιμούν πλήρως τα συμφέροντα των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλους τους τομείς. Η ενσωμάτωση λοιπόν του θέματος αυτού σε όλους τους τομείς της πολιτικής αποτελεί ήδη αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής βούλησης.

#### ***Αστικά δικαιώματα-Η απόφαση υπέρ των ίσων ευκαιριών***

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων υπερασπίζει τα συμφέροντα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, εξασφαλίζοντας την προσεκτική εξέταση θεσμικών διατάξεων.

Τον Ιούλιο του 1997 έγινε επέκταση του άρθρου 7 του συντάγματος, προκειμένου να συμπεριληφθεί σε αυτό και η απαγόρευση των διακρίσεων. Το άρθρο 7 του συντάγματος περιλαμβάνει επίσης έναν εθνικό στόχο, τη δέσμευση δηλαδή του κράτους να εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής.

#### ***Παροχή μακροχρόνιας φροντίδας***

Το 1993 έγινε αναθεώρηση των διατάξεων σχετικά με την παροχή μακροχρόνιας φροντίδας. Ο ομοσπονδιακός νόμος περί επιδόματος φροντίδας και οι νόμοι των ομόσπονδων κρατιδίων περί επιδόματος φροντίδας εισήγαγαν ένα διαβαθμισμένο επίδομα φροντίδας, προσαρμοσμένο σε κάθε περίπτωση, στο οποίο υφίσταται δικαίωμα ανεξάρτητα από το εισόδημα ή τους πόρους που διαθέτει κανείς και ανεξάρτητα από το λόγο για την παροχή της μακροχρόνιας

φροντίδας. Το επίδομα αυτό αποτελεί ένα κατ' αποκοπή ποσό που παρέχεται για την κάλυψη δαπανών που οφείλονται στην παροχή μακροχρόνιας φροντίδας, έτσι ώστε τα άτομα που χρειάζονται τη φροντίδα αυτή να μπορούν να διαμορφώνουν τον τρόπο ζωής τους κατά δική τους επιλογή και σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Το επίδομα αυτό χορηγείται σε περισσότερα από 30 000 άτομα.

Έχει επίσης συναφθεί μια συμφωνία ανάμεσα στις ομοσπονδιακές αρχές και τις αρχές των ομόσπονδων κρατιδίων, σύμφωνα με την οποία τα ομόσπονδα κρατίδια ανέλαβαν, μεταξύ άλλων, την παροχή εκτενών κοινωνικών υπηρεσιών που θα πληρούν ελάχιστες προδιαγραφές.

Η ομάδα εργασίας για την παροχή μακροχρόνιας περίθαλψης, η οποία συστάθηκε επίσης το 1993, είχε την αποστολή να υποβάλει συστάσεις και προτάσεις καθώς και μια ετήσια έκθεση σχετικά με την παροχή μακροχρόνιας φροντίδας.

#### ***Εκπαίδευση***

Το Δεκέμβριο του 1996 έγινε μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η οποία αποτέλεσε ένα ακόμη σημαντικό βήμα στην εκπαιδευτική ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Το 1996, ο νόμος για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση εισήγαγε την ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες στις σχολικές βαθμίδες 4-8, έτσι ώστε, με άμεση ισχύ, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες ηλικίας 6-14 να μπορούν να συμμετέχουν στο ολοκληρωμένο σύστημα διδασκαλίας.

Σε διάφορα ομόσπονδα κρατίδια έχουν τεθεί οι νομικές βάσεις για τη δημιουργία ολοκληρωμένων τμημάτων σε νηπιακούς σταθμούς. Οι ομοσπονδιακές αρχές διέθεσαν για το 1997 πόρους για τη χρηματοδότηση σχεδίων που είχαν ως στόχο την ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες σε κέντρα φύλαξης παιδιών.

### *Απασχόληση*

Με τη βοήθεια του ΕΚΤ έχουν χρηματοδοτηθεί καινοτόμα σχέδια απασχόλησης για άτομα με ειδικές ανάγκες, ειδικά σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της επιδοτούμενης απασχόλησης.

### *Περιβάλλον χωρίς εμπόδια*

Σήμερα πλέον, για τις αστικές μεταφορές, αγοράζονται μόνο λεωφορεία χαμηλού σημείου επιβίβασης.

## **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

Το 1990, με το νόμο περί αναπηριών, δημιουργήθηκε η ομοσπονδιακή συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αναπηρίας, η οποία λειτουργεί συμβουλευτικά σε θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η αποστολή της συνίσταται στα ακόλουθα:

- την παροχή συμβουλών προς τον Υπουργό Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων για όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν την πολιτική για τα άτομα με ειδικές ανάγκες,
- την υποβολή γνωμοδοτήσεων εμπειρογνομόνων και συστάσεων για όλα τα κύρια θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες,
- την παροχή υποστήριξης στον Υπουργό Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το συντονισμό των θεσμικών και άλλων μέτρων προς όφελος των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής με δικαίωμα ψήφου είναι:

- το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων (προεδρία),
- ένα μέλος από κάθε πολιτικό κόμμα που εκπροσωπείται στο κοινοβούλιο,
- μέλη που εκπροσωπούν το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών και το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Νεότητας και Οικογενειακών Υποθέσεων. Όταν η επιτροπή επεξεργάζεται θέματα που αποτελούν αρμοδιότητα άλλων

υπουργείων, τότε στην εν λόγω συνεδρίαση συμμετέχει και εκπρόσωπος των εν λόγω υπουργείων,

- δύο μέλη για κάθε ομόσπονδο κρατίδιο,
- ένα μέλος που εκπροσωπεί το ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης της Αυστρίας,
- τρία μέλη που εκπροσωπούν τις ενώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων αντίστοιχα,
- επτά μέλη που εκπροσωπούν ενώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αναπηρίας συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Σε ορισμένα ομόσπονδα κρατίδια υπάρχουν παρόμοιοι φορείς που παρέχουν συμβουλές προς τις κυβερνήσεις των κρατιδίων αυτών ή που γνωμοδοτούν επί σημαντικών θεμάτων (συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αναπηρίας, φορείς που εκπροσωπούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες).

Πρέπει επίσης να αναφερθούν οι επιμέρους συμβουλευτικές επιτροπές που έχουν δημιουργηθεί με διάφορα νομοθετήματα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, που εκπροσωπούν διάφορες ομάδες ασφαλισμένων (π.χ. ατόμων που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας) και μπορούν να γνωμοδοτούν επί σημαντικών θεμάτων.

Οι οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες εκπροσωπούνται σε αυτές τις συμβουλευτικές επιτροπές και εκφράζουν τα συμφέροντα των ατόμων που λαμβάνουν επίδομα φροντίδας. Μέλη οργανώσεων

ατόμων με ειδικές ανάγκες εκπροσωπούνται επίσης στην ομάδα εργασίας για την παροχή μακροχρόνιας φροντίδας.

Σύμφωνα με το άρθρο 15α του συντάγματος, οι ομοσπονδιακές αρχές και οι αρχές των ομόσπονδων κρατιδίων μπορούν να συνάψουν συμφωνίες για θέματα που εμπίπτουν στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους. Στον τομέα της παροχής μακροχρόνιας φροντίδας υπάρχει ήδη μια συμφωνία αυτού του είδους σχετικά με κοινά μέτρα των ομοσπονδιακών αρχών και των αρχών των ομόσπονδων κρατιδίων προς όφελος των ατόμων που χρειάζονται παρόμοια φροντίδα.

Η κεντρική ομοσπονδία των ενώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες παρέχει γνωμοδοτήσεις σε όλα τα υπουργεία που αναζητούν τη γνώμη εμπειρογνώμονα. Σε ορισμένα ομόσπονδα κρατίδια προβλέπεται το δικαίωμα των ενώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες να συμμετέχουν σε διάφορες διαδικασίες.

<sup>1</sup> "N": " νομοθετική αρχή"  
"E": "εκτελεστική αρχή"

## ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υφυπουργείο Κοινωνικής Ενσωμάτωσης/Υπουργείο Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης
- Εθνική Γραμματεία για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες/Υπουργείο Ειδίκευσης και Απασχόλησης

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Εθνικό συμβούλιο για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Ομάδα διαλόγου

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργείο Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Εθνική Γραμματεία για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Υπουργός αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης

##### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Εθνική Γραμματεία για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Παιδείας

##### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Ίδρυμα Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Εθνική Γραμματεία για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες

*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργείο Ειδικεύσης και Απασχόλησης
- Ίδρυμα Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Υγείας

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης
- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Πολιτισμού, Αθλητισμού και Αναψυχής

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Πολεοδομίας και στέγασης

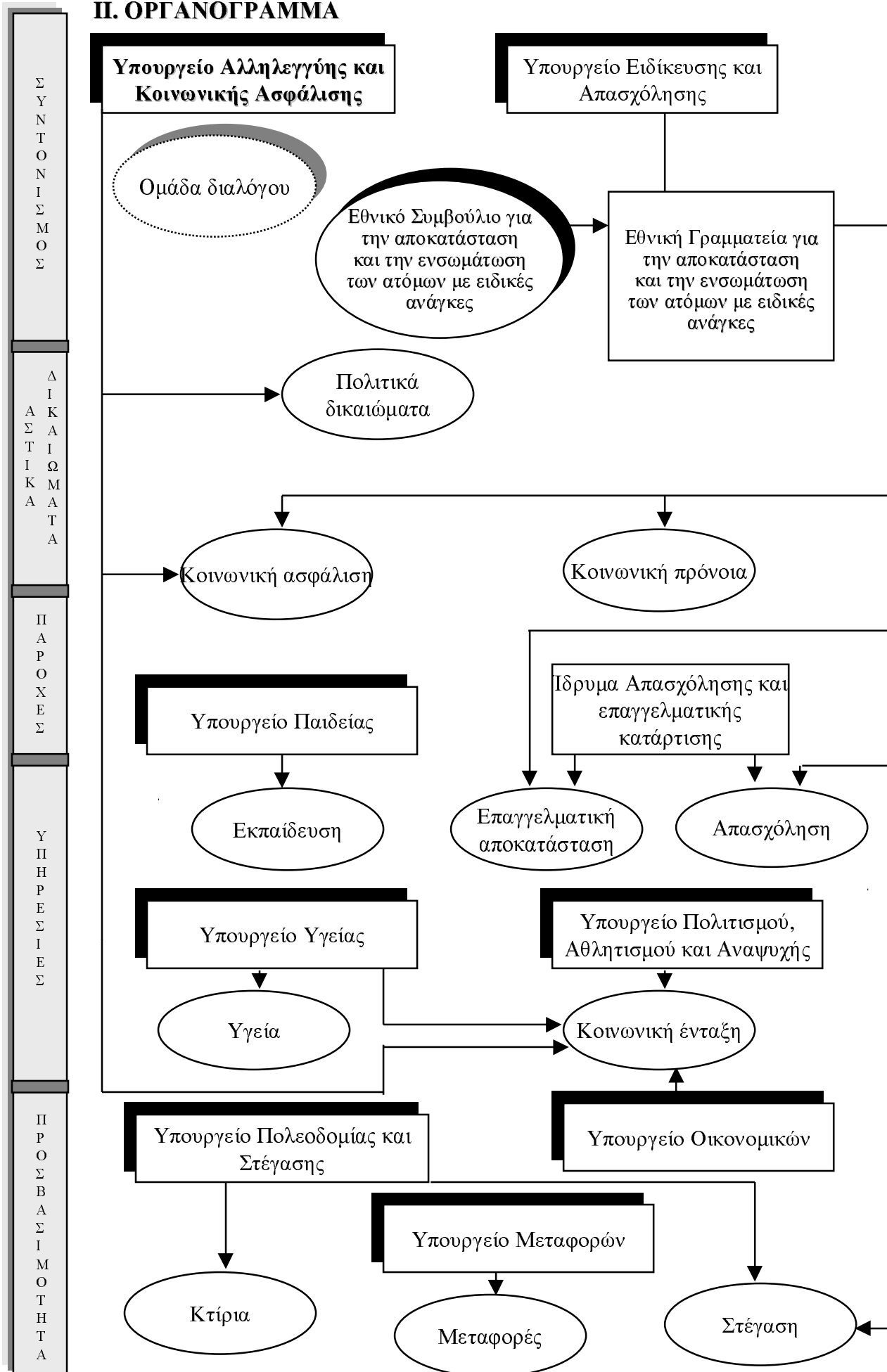
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργείο Μεταφορών

*E3. Στέγαση*

- Εθνική Γραμματεία για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Υπουργείο Πολεοδομίας και στέγασης

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ





### **III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ**

#### ***Συντονισμός-Γενικό σχέδιο***

Κύριος στόχος της εθνικής γραμματείας για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικής διασύνδεσης των μέτρων που λαμβάνονται ανά τομέα και της συμπληρωματικότητας των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Η εθνική γραμματεία προσπαθεί να επιτύχει το στόχο αυτό κυρίως μέσω της ενίσχυσης των συντονιστικών της δομών.

#### ***Επαγγελματική αποκατάσταση***

Επιδιώκεται η θέσπιση ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου μεσοπρόθεσμου σχεδίου, στο οποίο θα περιέχονται λεπτομερείς δραστηριότητες αποκατάστασης που θα πρέπει να εφαρμοστούν σε εθνικό επίπεδο σε όλους τους τομείς. Επίσης, θα δοθεί υποστήριξη στις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ατόμων με ειδικές ανάγκες και την αποκατάστασή τους. Θα υποστηριχθούν δραστηριότητες των ΜΚΟ, θα προωθηθεί ο διάλογος, θα βελτιωθεί η ποιότητα των λειτουργιών αυτών των οργανώσεων και θα ενισχυθεί η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και το συντονισμό της εθνικής πολιτικής στον τομέα της αποκατάστασης.

#### ***Προσβασιμότητα***

Το σχέδιο δράσης αποσκοπεί στη βελτίωση της προσβασιμότητας σε κτίρια και μέσα μεταφοράς, με την εξάλειψη τεχνικών εμποδίων (συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της εκπαίδευσης, της πληροφόρησης και της κατάρτισης όλων των εμπλεκόμενων). Όσον αφορά τα τεχνικά βοηθήματα, θα χρειαστεί αναθεώρηση των υφιστάμενων κανόνων και του οικονομικού συστήματος, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ευκολότερη και πιο εκτενής πρόσβαση σε παρόμοια μέσα.

#### ***Κοινωνική ενσωμάτωση***

Η εθνική πολιτική όσον αφορά την αποκατάσταση πρέπει να καθοριστεί σε στενή συνεργασία με τις εθνικές ΜΚΟ που διενεργούν μελέτες και συντάσσουν προτάσεις για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην αυτονομία και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Πρόκειται επίσης να συνεχιστεί και ένα πρόγραμμα, που εφαρμόζεται σε συνεργασία με τις ΜΚΟ, που αφορά δραστηριότητες αθλητισμού, αναψυχής και πολιτισμού.

Η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και η αλλαγή στις ισχύουσες αντιλήψεις όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι επίσης ένας στόχος του σχεδίου δράσης. Στις μεθόδους που εφαρμόζονται περιλαμβάνονται η παροχή πληροφοριών στα άτομα αυτά και τις οικογένειές τους, τις ενώσεις που τους εκπροσωπούν, σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, όπως επίσης και η βελτίωση της απόδοσης των ΜΚΟ στον τομέα αυτό.

### **Τεχνολογίες πληροφόρησης**

Η παροχή τεχνικών και επιστημονικών πληροφοριών στον τομέα των αναπηριών και της αποκατάστασης απαιτεί την υποστήριξη και την ανάπτυξη ενός εξειδικευμένου συστήματος τεκμηρίωσης που θα είναι διαθέσιμο σε όλους τους ενδιαφερόμενους. Αυτό το σύστημα τεκμηρίωσης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τη συλλογή, τη διαχείριση και τη διάδοση στατιστικών στοιχείων που θα είναι ποιοτικά και ποσοτικά τεκμηριωμένα, στον τομέα της αποκατάστασης.

Απαιτείται η επένδυση πόρων σε ερευνητικά και καινοτόμα προγράμματα, σχέδια και μελέτες. Οι επενδύσεις αυτές θα πρέπει επίσης να προωθούν δραστηριότητες ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών που θα προέρχονται από επιστημονικά, τεχνολογικά και μεθοδολογικά σχέδια.

Σε διεθνές επίπεδο, υπάρχει η πρόθεση αύξησης της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης, τις υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών και άλλους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και με τα κράτη της Αφρικής στα οποία ομιλείται η πορτογαλική γλώσσα.

## **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

Ο χαρακτήρας της δομής συνεργασίας που έχει δημιουργηθεί για την πληροφόρηση και/ή τη διαβούλευση με οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες καθορίζεται στο νόμο αριθ. 35.96 της 2.5.1996, με τον οποίο θεσπίζεται η συνολική δομή του Υπουργείου Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου αριθ. 35.96, αρμόδιος για την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών που αφορούν την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι ο Υπουργός Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Το εθνικό συμβούλιο για την αποκατάσταση και την ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες γνωμοδοτεί στον Υπουργό.

Η σύνθεση και τα καθήκοντα του εθνικού συμβουλίου θα καθοριστούν με νόμο που θα εγκριθεί από το υπουργικό συμβούλιο. Ως συμβουλευτικό σώμα, το εθνικό συμβούλιο - μαζί με τις ΜΚΟ - θα λειτουργήσει ως σύμβουλος της κυβέρνησης και ένα διμερές φόρουμ πληροφόρησης για την ανάπτυξη πολιτικών στον τομέα αυτό και την εξεύρεση λύσεων που θα συμβάλουν στην εξασφάλιση των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το 1992 δημιουργήθηκε μια "ομάδα διαλόγου", σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές διεθνών φορέων, που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των οργανώσεων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.



# ΦΙΛΑΝΔΙΑ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή την παροχή ενίσχυσης στις κυβερνήσεις όσον αφορά τη διαμόρφωση γενικής πολιτικής

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Εθνικό, Επαρχιακά και Τοπικά Συμβούλια για θέματα αναπηρίας
- Συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αποκατάστασης
- Συμβούλιο Δημόσιων Μεταφορών

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Οργάνωση για τη συνεργασία των οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργός Δικαιοσύνης
- Υπουργείο Εργασίας (διακρίσεις κατά την εργασία)
- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Γραφείο Διαμεσολαβητή σε θέματα ισότητας

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης

#### Γ2 Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης
- Τοπικές αρχές

### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

#### Δ1. Εκπαίδευση

- Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Πολιτισμού
- Εκπαιδευτικές αρχές

#### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας: Διεύθυνση ασφαλίσεων
- Ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης
- Τοπικές αρχές

*Δ3. Απασχόληση*

- Υπουργείο Εργασίας
- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης
- Τοπικές αρχές

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας:
- Διεύθυνση Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας
- Διεύθυνση ασφαλίσεων
- Διεύθυνση προβολής και πρόληψης
- Τοπικές αρχές

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας: Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Υγείας
- Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Πολιτισμού
- Τοπικές αρχές

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Τοπικές αρχές

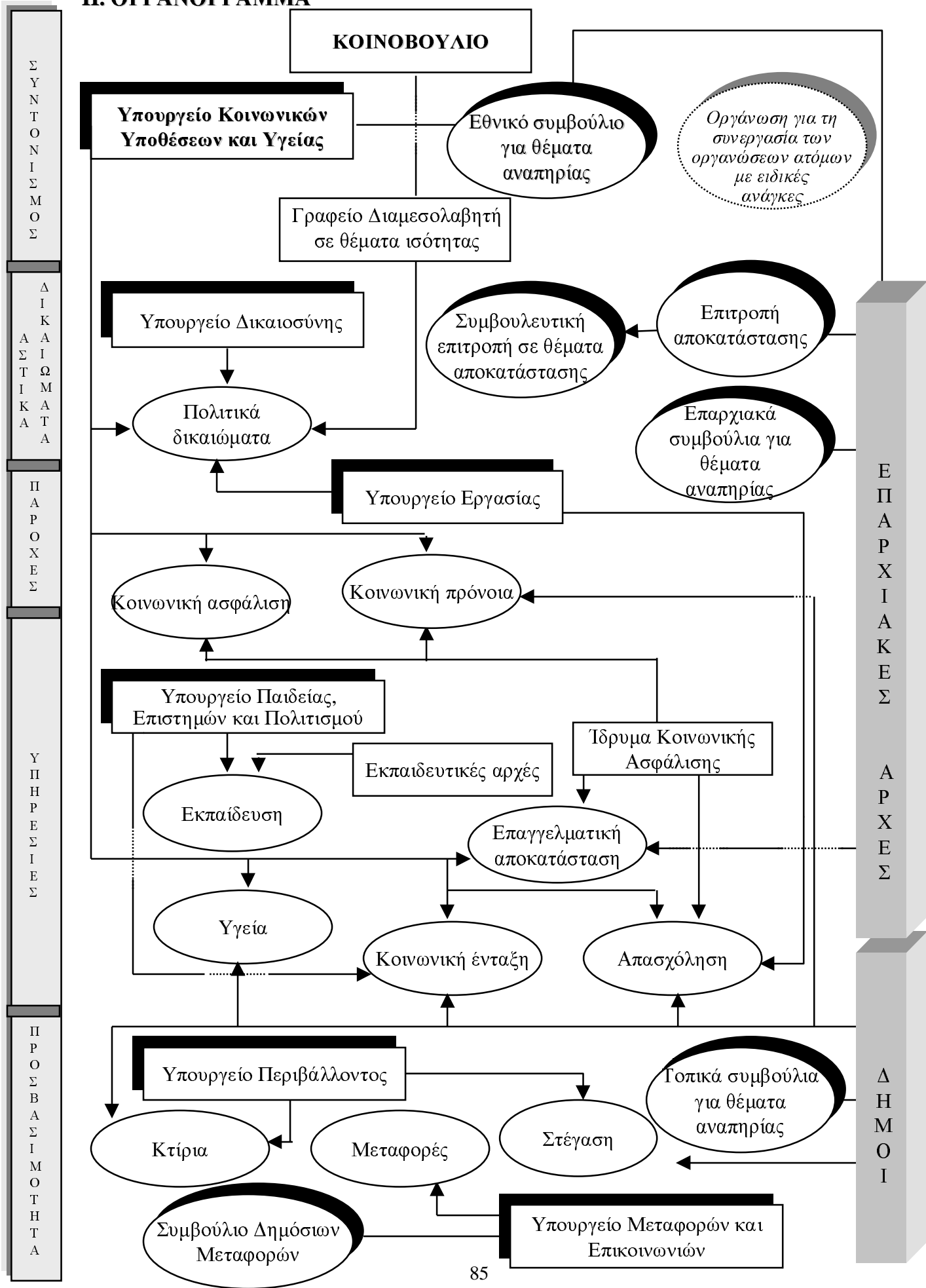
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Συμβούλιο Δημόσιων Μεταφορών

*E3. Στέγαση*

- Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Τοπικές αρχές

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Γενικό σχέδιο**

Το 1996, το εθνικό συμβούλιο για θέματα αναπηρίας δημοσίευσε ένα εθνικό πρόγραμμα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, με τίτλο: "Προς μια κοινωνία για όλους". Το πρόγραμμα επικεντρώνεται σε μια κοινωνία ολοκληρωμένη και εξετάζει θέματα όπως η ενδυνάμωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η συμμετοχή τους στη διαμόρφωση της πολιτικής, η εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά την προσβασιμότητα και η ανάπτυξη θετικών αντιλήψεων όσον αφορά την πλήρη συμμετοχή των ατόμων αυτών στην κοινωνία.

Το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας είναι κατ' εξοχήν αρμόδιο για το συντονισμό της εθνικής πολιτικής στον τομέα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, παρ' ό,τι όλα τα υπουργεία (αρμόδια κατά τομέα) οφείλουν να συνεκτιμούν τις ανάγκες των ατόμων αυτών κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, στα πλαίσια της ενσωμάτωσης του θέματος αυτού σε όλους τους τομείς της πολιτικής. Επίσης, η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να διαμορφώσει σχέδια δράσης βάσει του εθνικού προγράμματος για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

#### **Κοινωνική πρόνοια και κοινωνική ενσωμάτωση**

Το 1996, το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας όρισε μια ομάδα εργασίας για θέματα αναπηρίας. Η ομάδα αυτή, στην έκθεσή της, καταλήγει μεταξύ άλλων στο συμπέρασμα ότι πρέπει να εκσυγχρονιστεί η βάση και το περιεχόμενο της κοινωνικής πρόνοιας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η ομάδα εργασίας υπέβαλε επίσης προτάσεις για τον καθορισμό, την ανάπτυξη και τη διασαφήνιση πολιτικών που αφορούν τη χρηματοδότηση υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, την αύξηση των φορολογικών ελαφρύνσεων και άλλα μέσα για την ενίσχυση των ατόμων με ειδικές

ανάγκες, την ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος χωρίς εμπόδια και την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων αυτών. Κύρια μηνύματα της έκθεσης είναι: πολιτική, υπηρεσίες και παροχές για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, αποκατάσταση και δυνατότητα των ατόμων αυτών να ανταποκριθούν και να εργαστούν.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης όρισε το 1996 μια ομάδα εργασίας για την αξιολόγηση και τον καθορισμό του νομικού καθεστώτος των χρηστών της επικοινωνίας με χειρονομίες.

Το 1995, το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας όρισε μια ομάδα εργασίας για να παρακολουθήσει τις εξελίξεις στον τομέα της περίθαλψης ατόμων με ψυχικές αναπηρίες. Η ομάδα αυτή ολοκλήρωσε τις εργασίες της το 1997.

#### **Εκπαίδευση**

Το 1995, το Υπουργείο Παιδείας όρισε μια επιτροπή για να εξετάσει την κατάσταση σχετικά με τη σωματική άσκηση ομάδων με ειδικές ανάγκες και για να σχεδιάσει ένα νέο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Το 1996, το εθνικό εκπαιδευτικό συμβούλιο διεξήγαγε μια εκτενή αξιολόγηση της ειδικής εκπαίδευσης που παρέχεται στη Φιλανδία.

#### **Επαγγελματική αποκατάσταση και απασχόληση**

Το 1997, η συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αποκατάστασης δημοσίευσε ένα εθνικό πρόγραμμα δράσης για την επαγγελματική αποκατάσταση και την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, με τίτλο: "Από την αναπηρία στην ικανότητα". Το πρόγραμμα αποτελεί έναν οδηγό για όλους όσους συμμετέχουν στην εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων με στόχο την επίτευξη της ισότητας και της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην κοινωνική ζωή. Στους τομείς που εξετάζονται στα πλαίσια

του προγράμματος συμπεριλαμβάνονται η προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης, εργασίας και η πρόληψη της αποκοπής από την αγορά εργασίας.

Τον Ιούνιο του 1998, το υπουργικό συμβούλιο διαβίβασε στο κοινοβούλιο μια πρόταση για την προώθηση της απασχόλησης, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης, που βασιζόταν στην έκθεση

η βελτίωση των προσόντων για την αγορά της ομάδας εργασίας για θέματα αναπηρίας.

#### **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

##### ***Το εθνικό συμβούλιο για θέματα αναπηρίας***

Το εθνικό συμβούλιο για θέματα αναπηρίας υπάγεται στο Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας. Αποτελείται από εκπροσώπους οργανώσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες και διοικητικούς υπαλλήλους διαφόρων υπουργείων. Στόχος του συμβουλίου είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων και η μείωση των προκαταλήψεων έναντι των ατόμων με ειδικές ανάγκες, παράλληλα με την προώθηση των ίσων ευκαιριών για τα άτομα αυτά και της πλήρους συμμετοχής τους στην κοινωνία.

Περίπου 220 δήμοι και κοινότητες (από τους 450) διαθέτουν τοπικά συμβούλια για θέματα αναπηρίας. Τα τοπικά και επαρχιακά συμβούλια για θέματα αναπηρίας χρησιμοποιούν την ίδια πολιτική βάση με το εθνικό συμβούλιο για θέματα αναπηρίας.

Άλλα υπουργεία και κυβερνητικοί φορείς έχουν δημιουργήσει διάφορες ομάδες εργασίας και συμβουλευτικά σώματα για θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

##### ***Συμβουλευτική επιτροπή για θέματα αποκατάστασης***

Η εθνική επιτροπή για θέματα αποκατάστασης εκπροσωπεί το Υπουργείο Εργασίας, το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, οργανώσεις της αγοράς εργασίας και οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η επιτροπή συμβουλεύει την κυβέρνηση σε θέματα επαγγελματικής αποκατάστασης και απασχόλησης.

##### ***Το συμβούλιο δημόσιων μεταφορών***

Το συμβούλιο δημόσιων μεταφορών υπάγεται στο Υπουργείο Μεταφορών. Σε αυτό εκπροσωπούνται πολλά υπουργεία, η ένωση δήμων και κοινοτήτων της Φιλανδίας, οι οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και διάφοροι μεταφορείς.





## ΣΟΥΗΔΙΑ

### I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές).

##### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Εθνική επιτροπή υγείας και πρόνοιας
- Γραφείο Διαμεσολαβητή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

##### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες

#### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την πολιτική αστικών δικαιωμάτων

- Υπουργείο Δικαιοσύνης

#### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες (παροχές)

##### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Εθνική υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης

##### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Τοπικές αρχές

#### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

##### Δ1. Εκπαίδευση

- Τοπικές αρχές
- Υπουργείο Παιδείας

##### Δ2. Επαγγελματική αποκατάσταση

- Περιφερειακά γραφεία ασφάλισης
- Δημόσιοι και ιδιωτικοί εργοδότες
- Ιδρύματα απασχολησιμότητας

##### Δ3. Απασχόληση

- Υπουργείο Εργασίας
- Εθνική υπηρεσία αγοράς εργασίας
- Επαρχιακές υπηρεσίες εργασίας

*Δ4. Υγεία*

- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Επαρχιακά συμβούλια
- Τοπικές αρχές

*Δ5. Κοινωνική ένταξη*

- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Τοπικές αρχές

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Υπουργείο Εσωτερικών
- Εθνική υπηρεσία στέγασης, κατασκευών και σχεδιασμού
- Τοπικές αρχές

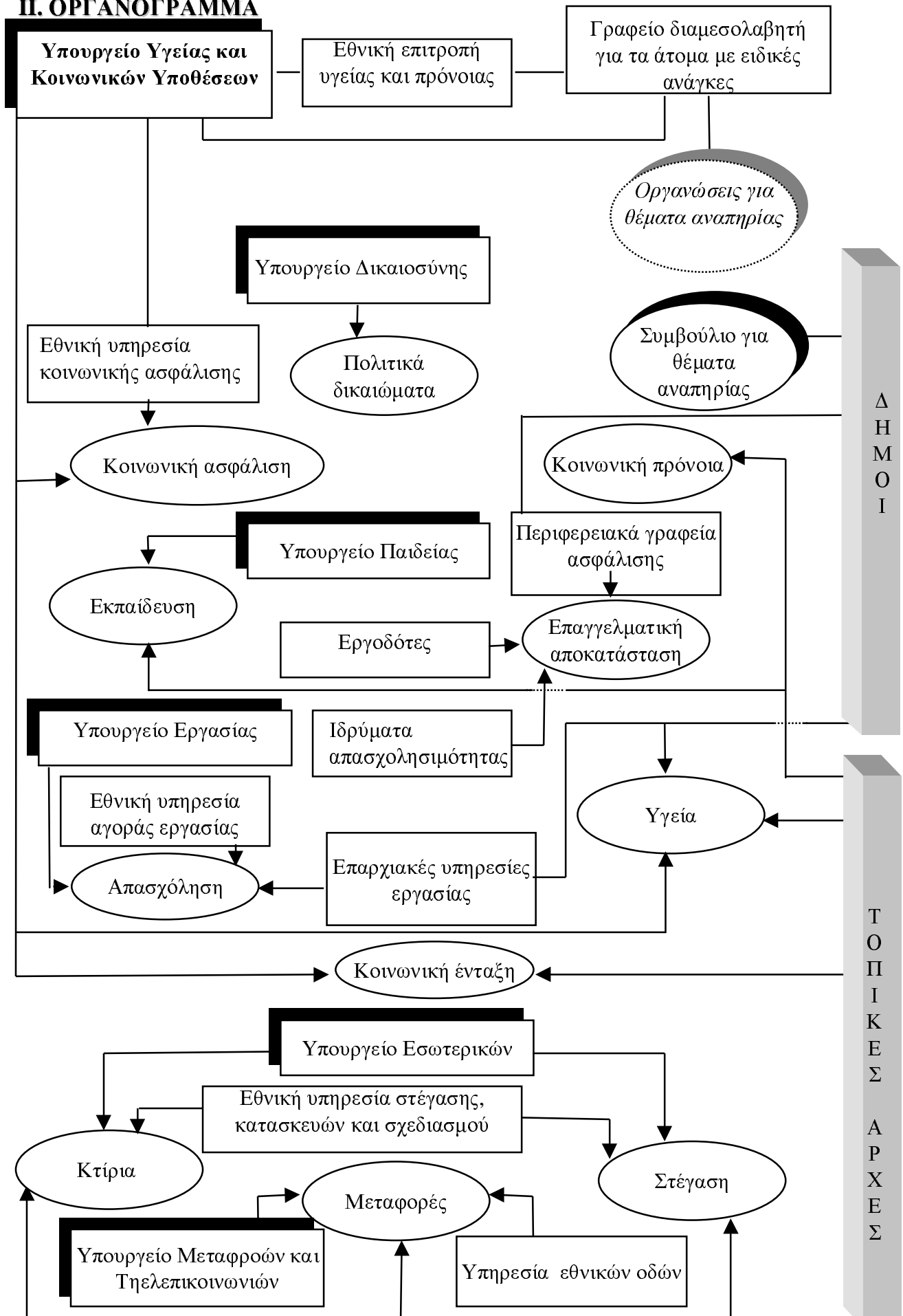
*E2. Ευπρόσιτες μεταφορές*

- Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
- Υπηρεσία εθνικών οδών
- Τοπικές αρχές

*E3. Στέγαση*

- Υπουργείο Εσωτερικών
- Εθνική υπηρεσία στέγασης, κατασκευών και σχεδιασμού
- Τοπικές αρχές

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### **Συντονισμός - Γενικό σχέδιο**

Η κυβερνητική πολιτική σε σχέση με τα άτομα με ειδικές ανάγκες βασίζεται σε μια συνολική στρατηγική, κύριος στόχος της οποίας είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για το κράτος, τις τοπικές αρχές, τα επαρχιακά συμβούλια και άλλες οργανώσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης, υπό την ευρύτερη έννοια, σε όλους τους τομείς της κοινωνίας. Η πολιτική αυτή επικεντρώνεται επίσης σε ενέργειες για την εξασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τη συμμετοχή τους σε όλες τις κύριες δραστηριότητες της κοινωνίας. Οι δήμοι και οι κοινότητες, κυρίως, διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη συνεργασία με τοπικές οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, τις αρμόδιες αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους. Το θέμα της προσβασιμότητας περιλαμβάνει και θέματα που αφορούν τις μεταφορές και την τεχνολογία πληροφόρησης.

Είναι σαφές ότι τα θέματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες αφορούν όλους τους τομείς της κοινωνίας και όχι μόνο τον τομέα της πρόνοιας και της υγείας. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να συνεκτιμούνται σε όλες τις πολιτικές που αφορούν: την εκπαίδευση, την απασχόληση και την αγορά εργασίας, την οικονομία, τη στέγαση, το κυκλοφοριακό και τις μεταφορές. Ουσιαστικά, κάθε κρατική αρχή θα πρέπει να συνεκτιμά τα θέματα αυτά κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής της στον τομέα αρμοδιοτήτων της. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να υπάρχει μια συνολική προοπτική όσον αφορά τα θέματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η εθνική υπηρεσία υγείας και πρόνοιας αποτελεί μια κυβερνητική υπηρεσία εμπειρογνωμοσύνης και παροχής συμβουλών και, μεταξύ άλλων, για θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στα κύρια καθήκοντα αυτής της υπηρεσίας συμπεριλαμβάνονται η εποπτεία των ενεργειών στον τομέα της υγείας και πρόνοιας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των δικαιωμάτων του κάθε ατόμου, η ανάπτυξη και αξιολόγησή τους, η μεταφορά γνώσεων, η εκπαίδευση και η κατάρτιση και ο συντονισμός των στατιστικών.

#### **Αστικά δικαιώματα**

Το γραφείο του διαμεσολαβητή για άτομα με ειδικές ανάγκες αποτελεί μια κρατική υπηρεσία που παρακολουθεί τα αστικά δικαιώματα και τα συμφέροντα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω της παροχής, μεταξύ άλλων, νομικών συμβουλών. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, το γραφείο λαμβάνει τα παράπονα και παρέχει συμβουλές σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς ή οργανώσεις. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι ο διαμεσολαβητής δεν έχει το δικαίωμα και τα μέσα να προχωρήσει σε δικαστική προσφυγή.

Επίσης, ο διαμεσολαβητής για άτομα με ειδικές ανάγκες ορίστηκε με την αποστολή να αξιολογεί τα μέτρα που θεσπίζονται για το κατά πόσον ανταποκρίνονται στους πρότυπους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τέλος, ο διαμεσολαβητής λειτουργεί ως συλλέκτης γνώσεων και γεγονότων. Για παράδειγμα, ο διαμεσολαβητής διεξήγαγε πρόσφατα μια έρευνα σχετικά με τη διάκριση λόγω αναπηρίας και την αγορά εργασίας. Για το σκοπό αυτό υποβάλλεται προς την κυβέρνηση μια έκθεση δραστηριοτήτων κάθε χρόνο, από το γραφείο του διαμεσολαβητή για άτομα με ειδικές ανάγκες.

### ***Επαγγελματική αποκατάσταση και απασχόληση***

Στόχος είναι να επιτευχθεί μεγαλύτερη ισότητα στην αγορά εργασίας, με μια πρόταση που θα στοχεύει στην παραμονή των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εργασία. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η χορήγηση επιδοτήσεων σε εργοδότες που βαρύνονται με δαπάνες προκειμένου να προσαρμόσουν τις θέσεις εργασίας στις ανάγκες του εργαζόμενου με ειδικές ανάγκες. Επίσης, σύντομα θα γίνει μια ειδική έρευνα που θα αφορά το σχεδιασμό μιας νομοθεσίας που θα απαγορεύει τη διάκριση λόγω αναπηρίας στην αγορά εργασίας.

Στόχος της εθνικής υπηρεσίας αγοράς εργασίας είναι η παροχή κρατικών κατευθυντήριων γραμμών και στόχων προς τις επαρχιακές υπηρεσίες εργασίας. Διαθέτει επίσης πόρους και αξιολογεί την απόδοση των υπηρεσιών αυτών. Μια ειδική αντιπροσωπεία στα πλαίσια της εθνικής υπηρεσίας, η λεγόμενη αντιπροσωπεία YR, ασχολείται με την επαγγελματική αποκατάσταση και τα μέτρα στον τομέα της αγοράς εργασίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η αντιπροσωπεία αυτή διαδραματίζει συμβουλευτικό ρόλο, παρακολουθώντας και υποστηρίζοντας μέτρα για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι επαρχιακές υπηρεσίες εργασίας καθοδηγούν και συντονίζουν τα γραφεία απασχόλησης σε περιφερειακό επίπεδο.

### ***Κοινωνική ένταξη***

Η κυβέρνηση θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις ενέργειες του ΟΗΕ σε θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και θα εκφράσει τις απόψεις της Σουηδίας γι' αυτόν τον τομέα της πολιτικής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

### ***Προσβασιμότητα***

Η υπηρεσία εθνικών οδών αποτελεί μια κεντρική αρχή που συνεκτιμά τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα πλαίσια του συνολικού δημόσιου συστήματος μεταφορών και συντονίζει τα μέτρα για την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλη τη δομή των δημόσιων μεταφορών. Κύριος στόχος της υπηρεσίας είναι η αύξηση του αριθμού των ατόμων με ειδικές ανάγκες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν το οδικό δίκτυο μεταφορών.

Η εθνική υπηρεσία στέγασης, κατασκευών και σχεδιασμού αποτελεί μια κεντρική αρχή που είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για το σχεδιασμό των φυσικών πόρων και το περιβάλλον στις αγροτικές περιοχές. Διαχειρίζεται τις κρατικές στεγαστικές επιδοτήσεις και εκδίδει οικοδομικούς κανονισμούς που αφορούν θέματα υγείας, ασφάλειας και προσβασιμότητας.

#### IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Προκειμένου να εντοπιστούν τα προβλήματα και να εξευρεθούν λύσεις στον τομέα της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μια συνεργασία ανάμεσα στην κυβέρνηση και τις οργανώσεις των ατόμων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η υφυπουργική ομάδα συντονίζει τους κυβερνητικούς φορείς που ασχολούνται με θέματα αναπηριών και λειτουργεί ως φόρουμ διαλόγου με τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προσωρινά δε και ως συντονιστική επιτροπή. Οι οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες συναντώνται τακτικά με εκπροσώπους της κυβέρνησης. Στην ομάδα αυτή, οι οργανώσεις συναντώνται με τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθώς και άλλους υπουργούς

μια φορά το χρόνο. Το γραφείο του διαμεσολαβητή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως προαναφέρθηκε, λαμβάνει πρωτοβουλίες σε θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επίσης, παρακολουθεί την εφαρμογή των πρότυπων κανόνων του ΟΗΕ. Σύμφωνα με τους πρότυπους κανόνες, τα κράτη είναι υπεύθυνα για τη θέσπιση εθνικών συντονιστικών επιτροπών ή παρόμοιων φορέων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο συντονισμός θεμάτων που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Πλησιάζοντας στο τέλος της τριετούς λειτουργίας του, το γραφείο του διαμεσολαβητή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες θα αξιολογηθεί και θα γίνουν προτάσεις για τη μελλοντική του λειτουργία.

# ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

## I. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

### A. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για το συντονισμό ή για την επικοινωνία των κυβερνήσεων στη γενική χάραξη πολιτικής

#### A1. Κυβερνητικοί οργανισμοί

- Διυπουργική ομάδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

#### A2. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

- Εθνικό συμβούλιο και συμβούλιο της Βόρειας Ιρλανδίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Task Force για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Συμβουλευτική επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην απασχόληση και στην κατάρτιση (ACDET)
- Συμβουλευτική επιτροπή για τη μεταφορά των ατόμων με ειδικές ανάγκες (DPTAC)

### B. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για τις πολιτικές σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα

- Τμήμα Εκπαίδευσης και Απασχόλησης

### Γ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή οικονομικής βοήθειας στα άτομα με ειδικές ανάγκες (επιδόματα)

#### Γ1. Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

- Τμήμα κοινωνικής ασφάλισης
- Υπηρεσία επιδομάτων
- Υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης (Βόρεια Ιρλανδία)

#### Γ2. Προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας

- Τμήμα Υγείας
- Τοπικές αρχές (άμεσες πληρωμές)

### Δ. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την παροχή υπηρεσιών

#### Δ1. Εκπαίδευση

- Τμήμα Εκπαίδευσης και Απασχόλησης
- Τμήμα Εκπαίδευσης και Απασχόλησης - τμήμα Ουαλίας
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα Εκπαίδευσης στη Βόρεια Ιρλανδία
- Συμβούλια Εκπαίδευσης και Βιβλιοθηκών της Βόρειας Ιρλανδίας
- Τοπικές αρχές εκπαίδευσης
- Συμβούλια χρηματοδότησης ανώτερης και ανώτατης παιδείας



*Δ2. Επαγγελματική επανένταξη*

- Τμήμα εκπαίδευσης και απασχόλησης. Γραφείο απασχόλησης.
- Συμβούλια κατάρτισης και επιχείρησης (Αγγλία και Ουαλία)
- Τοπικές εταιρείες ανάληψης πρωτοβουλιών (Σκωτία)
- Τμήμα οικονομικής ανάπτυξης (Βόρεια Ιρλανδία)
- Γραφείο κατάρτισης και απασχόλησης (Βόρεια Ιρλανδία)

*Δ3. Απασχόληση*

- Τμήμα εκπαίδευσης και απασχόλησης. Γραφείο απασχόλησης
- Τμήμα οικονομικής ανάπτυξης (Βόρεια Ιρλανδία)
- Γραφείο κατάρτισης και απασχόλησης (Βόρεια Ιρλανδία)

*Δ4. Υγεία*

- Τμήμα υγείας
- Τμήμα υγείας (παράρτημα Ουαλίας)
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας (Βόρεια Ιρλανδία)
- Εθνική υπηρεσία υγείας και Εθνική υπηρεσία υγείας της Σκωτίας
- Ταμεία παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας (Βόρεια Ιρλανδία)
- Τοπικές αρχές υγείας

*Δ5. Κοινωνική ενσωμάτωση*

- Τμήμα Υγείας
- Τμήμα Υγείας (παράρτημα Ουαλίας)
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας (Βόρεια Ιρλανδία)
- Τμήματα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών των τοπικών αρχών.
- Ταμεία παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας (Βόρεια Ιρλανδία)

**Ε. Υπηρεσίες ή οργανισμοί αρμόδιοι για την εξάλειψη των εμποδίων στο περιβάλλον**

*E1. Κτιριακό περιβάλλον*

- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών
- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών (παράρτημα Ουαλίας)
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα περιβάλλοντος για τη Βόρεια Ιρλανδία
- Τοπικές αρχές

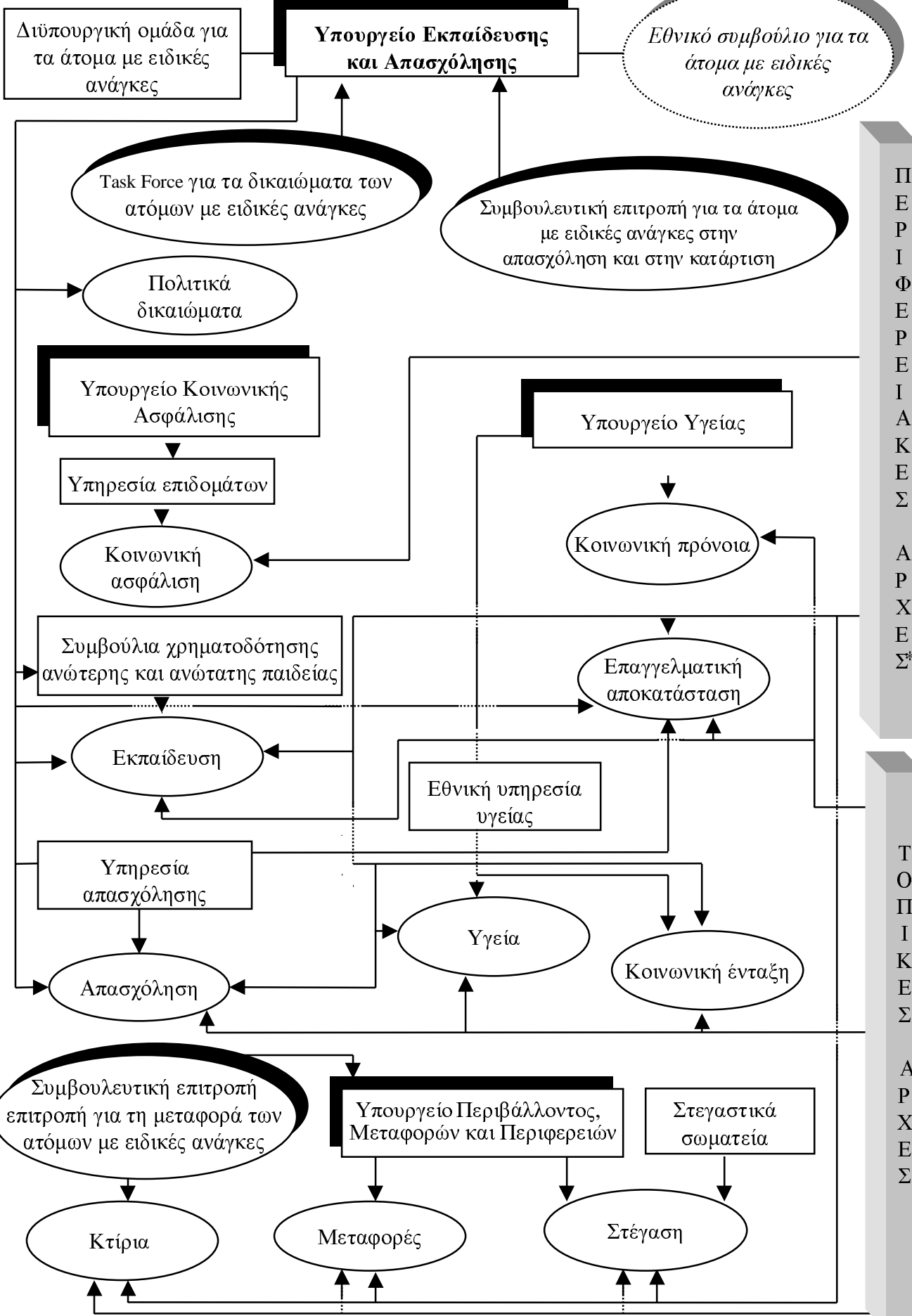
*E2. Προσβάσιμες μεταφορές*

- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών
- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών (παράρτημα Ουαλίας)
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα περιβάλλοντος για τη Βόρεια Ιρλανδία

*E3. Στέγαση*

- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών
- Τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών και περιφερειών (παράρτημα Ουαλίας)
- Η υπηρεσία για τη Σκωτία
- Τμήμα περιβάλλοντος για τη Βόρεια Ιρλανδία
- Τοπικές αρχές και στεγαστικά σωματεία

## II. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ



### III. ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

#### *Συντονισμός - Γενικό Σχέδιο*

Ο στόχος της πολιτικής του Η.Β είναι να διευκολύνει τα άτομα με ειδικές ανάγκες να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία. Παρά το γεγονός ότι διαφέρουν οι ανησυχίες και οι απαιτήσεις μεταξύ διαφόρων ατόμων με ειδικές ανάγκες, υπάρχουν ωστόσο κοινά σημεία: ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην απασχόληση καθώς και ίσες ευκαιρίες στην εργασία· η ανάγκη εξασφάλισης της πρόσβασης σε αγαθά, υπηρεσίες, κτίρια και άλλες ευκολίες· καλύτερα συντονισμένες υπηρεσίες και πρόσβαση σε κατάλληλες υπηρεσίες περίθαλψης και υποστήριξης όπου αυτό είναι αναγκαίο. Οι στόχοι και οι πολιτικές πολλών κυβερνητικών τμημάτων συμβάλλουν συνεπώς στο γενικό σχέδιο.

Η διατμηματική ομάδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες αποτελεί ένα βήμα στο οποίο συναντώνται τακτικά οι αντιπρόσωποι των τμημάτων και βοηθά στο συντονισμό της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε όλη την κυβέρνηση.

#### *Πολιτικά δικαιώματα*

Η εξάλειψη των διακρίσεων αποτελεί ουσιώδη στόχο της πολιτικής. Η κυβέρνηση του Η.Β έχει δεσμευτεί για την ενίσχυση ολοκληρωμένων και εκτελεστών δικαιωμάτων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ενέκρινε μια τρίπτυχη στρατηγική για την επίτευξη του στόχου αυτού. Θέσπισε μια υπουργική Task Force για την ευρεία παροχή συμβουλών

σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των πολιτικών δικαιωμάτων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Προχωρά στην ίδρυση επιτροπής δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες και συνεχίζει με την εφαρμογή των πολιτικών δικαιωμάτων για την πρόσβαση στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών του νόμου σχετικά με τις διακρίσεις σε άτομα με ειδικές ανάγκες 1995<sup>1</sup>. Η Task Force για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 1997 κάτω από την προεδρία του υπουργού για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η αποστολή του είναι να μελετά τον καλύτερο τρόπο εξασφάλισης πρακτικών, εκτελεστών πολιτικών για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο της ευρύτερης κοινωνίας του Η.Β και να κάνει συστάσεις για το ρόλο και τις λειτουργίες της επιτροπής για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η Task Force θα παρέχει έκθεση σχετικά με τις συστάσεις της σχετικά με ευρύτερα θέματα που αφορούν τα πολιτικά δικαιώματα, (όπως το ποιος πρέπει να προστατεύεται από τις διακρίσεις, τον ορισμό της αναπηρίας και ποιοι τομείς της ζωής των ατόμων με ειδικές ανάγκες πρέπει να καλύπτονται από τη νομοθεσία), το αργότερο έως τον Ιούλιο του 1999. Ένα λευκό βιβλίο το οποίο ορίζει τις προτάσεις της κυβέρνησης για ένα νόμο σχετικά με τις διακρίσεις σε θέματα αναπηρίας, βασισμένο στις συστάσεις της Task Force, δημοσιεύθηκε για ενημέρωση τον Ιούλιο του 1998. Πρότεινε οι ουσιώδεις λειτουργίες της

<sup>1</sup> Ο νόμος σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες του 1995 εισήγαγε μέτρα με στόχο να είναι παράνομη η διάκριση εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες στους ακόλουθους τομείς: απασχόληση, πρόσβαση σε αγαθά, ευκολίες και υπηρεσίες και στην πώληση και διάθεση χώρων.

Επιπλέον ο νόμος απαιτούσε από σχολεία, κολέγια και πανεπιστήμια να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα άτομα με ειδικές ανάγκες· επέτρεψε δε στην κυβέρνηση να θέσει κατώτατες προδιαγραφές ώστε τα άτομα με ειδικές ανάγκες να μπορούν να χρησιμοποιούν δημόσια μεταφορικά οχήματα και να ιδρύσει τα συμβούλια για τα άτομα με ειδικές ανάγκες για τη γνωμοδότηση στην κυβέρνηση σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

επιτροπής για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες να είναι: η παροχή μιας κεντρικής πηγής πληροφοριών και συμβουλών· η παροχή βοήθειας σε άτομα για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων τους· διαχείριση και έλεγχος μιας υπηρεσίας συνδιαλλαγής στους τομείς της πρόσβασης σε αγαθά, ευκολίες, υπηρεσίες και χώρους με βάση το μέρος ΙΙΙ του νόμου σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες· τέλος, να αναλαμβάνει επίσημες έρευνες και να διεξάγει έρευνα. Η νομοθεσία που ιδρύει την επιτροπή για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες θα υποβληθεί μόλις το επιτρέψει ο χρόνος στη Βουλή.

Στο εντωμεταξύ προχωρά η περαιτέρω εφαρμογή του νόμου σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες. Από τον Οκτώβριο του 1999, οι προμηθευτές υπηρεσιών θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την αλλαγή πρακτικών, πολιτικών ή διαδικασιών που κάνουν αδύνατη ή υπερβολικά δύσκολη για τα άτομα με ειδικές ανάγκες τη χρήση υπηρεσιών (για παράδειγμα, τα εστιατόρια θα πρέπει να αλλάξουν την πολιτική τους όσον αφορά την απαγόρευση των σκύλων ώστε να γίνονται δεκτοί οι σκύλοι που συνοδεύουν τυφλούς). Οι προμηθευτές υπηρεσιών, όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να παρέχουν βοηθητικές υπηρεσίες αν αυτό μπορεί να διευκολύνει άτομα με ειδικές ανάγκες να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους (για παράδειγμα παροχή υπηρεσιών για κωφούς). Και θα επιβληθεί το καθήκον από την πλευρά των προμηθευτών υπηρεσιών για το ξεπέραςμα φυσικών εμποδίων μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους με εναλλακτικό τρόπο. Αυτό ενδέχεται να σημαίνει επισκέψεις κατ'οίκον ή κάποιο άλλο κατάλληλο μέτρο. Από το 2004 οι προμηθευτές υπηρεσιών θα πρέπει να λάβουν μέτρα απομάκρυνσης, τροποποίησης ή παροχής κατάλληλων μέσων για την αποφυγή

φυσικών εμποδίων που καθιστούν αδύνατο ή απαράδεκτα δύσκολο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία.

Η υπηρεσία για τα δικαιώματα πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η οποία ιδρύθηκε με βάση εξουσίες που παρέχει ο νόμος σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες, παρέχει συμβουλές ειδικών τηλεφωνικά και γραπτώς, για τη βοήθεια σε οργανισμούς που βοηθούν οργανώσεις παροχής συμβουλών σε άτομα με ειδικές ανάγκες και προμηθευτές υπηρεσιών για τις διατάξεις του νόμου που αφορούν την πρόσβαση σε αγαθά, ευκολίες και υπηρεσίες. Παρέχει επίσης πακέτα και δελτία λεπτομερών πληροφοριών καθώς και κατάρτιση στις οργανώσεις αυτές για να βοηθηθούν στο να αναπτύξουν ειδικευση. Ο συμβιβασμός μπορεί να ρυθμιστεί μέσω της υπηρεσίας παροχής συμβουλών για τα δικαιώματα στην πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, για την επικούρηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και τους προμηθευτές υπηρεσιών που έχουν διαφορές και να ρυθμιστεί η υπόθεση δίχως την ανάμιξη δικαστηρίων. Η υπηρεσία παροχής συμβουλών για τα δικαιώματα στην πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι συμβεβλημένη με, αλλά είναι ανεξάρτητη από την κυβέρνηση.

### ***Κοινωνική ασφάλιση***

Η κυβέρνηση προσπαθεί επίσης να βοηθήσει εκείνους που θα μπορούσαν να εργαστούν και να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας εξαλείφοντας ενδεχόμενα αποθαρρυντικά στοιχεία γι'αυτούς στοιχεία. Η μεταρρύθμιση των φορολογικών συστημάτων και των συστημάτων παροχών αποτελεί μέρος της στρατηγικής αυτής. Για παράδειγμα, οι κανόνες κοινωνικής ασφάλισης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες για τα επιδόματα χρόνιας αναπηρίας μεταρρυθμίστηκαν για να διευκολυνθούν

στην επιστροφή στην εργασία μέσω της εξασφάλισης του ότι εάν η εργασία τους δεν είναι αποτελεσματική λόγω της ασθένειας ή της αναπηρίας τους, θα μπορούν να επιστρέψουν στο προηγούμενο επίπεδο επιδόματός τους ένα έτος αργότερα. Το όριο των 16 ωρών την εβδομάδα για την εθελοντική εργασία έχει επίσης καταργηθεί.

### **Απασχόληση**

Οι διατάξεις για την απασχόληση του νόμου σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες εφαρμόζονται σε εργοδότες με 20 ή περισσότερους εργαζόμενους. Οι διατάξεις προστατεύουν τους ανάπηρους εργαζομένους και τους υποψήφιους για θέσεις εργασίας από διακρίσεις και θέτουν ένα καθήκον στους εργοδότες για κατάλληλες προσαρμογές εάν οι εγκαταστάσεις τους ή ο χώρος εργασίας δυσχεραίνουν ουσιαστικά ένα άτομο με ειδικές ανάγκες. Από την 1η Δεκεμβρίου 1998, οι διατάξεις αυτές θα επεκταθούν σε εργοδότες που απασχολούν 15 και παραπάνω άτομα. Η επιτροπή για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες ύστερα από την ίδρυσή της θα κληθεί να παρακολουθήσει την πρόοδο στον τομέα αυτό με στόχο να γίνουν περαιτέρω συστάσεις.

Η πολιτική του Η.Β για την απασχόληση όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες αναγνωρίζει ότι είναι αναγκαία και η πρακτική βοήθεια για το ξεπέρασμα των εμποδίων για την απασχόληση. Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα τόσο γενικών όσο και ειδικευμένων υπηρεσιών καθώς και προγράμματα απασχόλησης και κατάρτισης για την παροχή βοήθειας προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες ώστε να αποκτήσουν και να διατηρήσουν μια θέση εργασίας. Για παράδειγμα, εκτός από τις κύριες υπηρεσίες και προγράμματα (τα οποία μπορούν να βοηθήσουν την πλειονότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες), οι σύμβουλοι για την απασχόληση σε θέματα ατόμων με

ειδικές ανάγκες της υπηρεσίας για την απασχόληση παρέχουν ειδικευμένη βοήθεια σε άτομα που έχουν σοβαρά προβλήματα ανεύρεσης ή παραμονής σε μια θέση εργασίας για παράδειγμα μέσω των προγραμμάτων «Επαγγελματική επανένταξη» και «πρόσβαση στη εργασία». Το πρόγραμμα «πρόσβαση στην εργασία» παρέχει βοήθεια σε άτομα με ειδικές ανάγκες όπως βοήθεια με πρόσθετη οικονομική ενίσχυση για τη διαδρομή προς την εργασία, αλλαγές σε χώρους εργασίας, ειδικό εξοπλισμό και τις δαπάνες παροχής ενίσχυσης στην εργασία. Το πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης παρέχει ουσιαστική απασχόληση για πάνω από 22,000 άτομα με σοβαρά προβλήματα αναπηρίας. Προγράμματα κατάρτισης διαρθρώνονται και χρηματοδοτούνται για να επιτρέψουν σε άτομα με ειδικές ανάγκες να συμμετέχουν σε βασικές παροχές όπου αυτό είναι δυνατόν και οι ενήλικες με ειδικές ανάγκες έχουν άμεση πρόσβαση στην κατάρτιση χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να έχουν συμπληρώσει τα κριτήρια των έξι μηνών ανεργίας που οφείλουν να συμπληρώσουν τα υγιή άτομα. Είναι δυνατή η κατ'οίκον κατάρτιση για άνεργους ενήλικες μέσω 15 ειδικών. Στη Βόρεια Ιρλανδία υπάρχουν ρυθμίσεις που προβλέπουν την αλληλογραφία.

Εκτός από τις προαναφερόμενες υπηρεσίες και προγράμματα η κυβέρνηση προώθησε ένα νέο πρόγραμμα £195 εκατομ. (το «New Deal» για τα άτομα με ειδικές ανάγκες) το οποίο έχει ως στόχο να βρει καλύτερους τρόπους να ενισχύσει όλα αυτά τα άτομα που λαμβάνουν επιδόματα αναπηρίας και που επιθυμούν και μπορούν να εργαστούν εάν τους δοθεί η κατάλληλη ενίσχυση και να βοηθήσει αυτούς που εργάζονται και που κινδυνεύουν να χρειαστούν επιδόματα λόγω ασθένειας ή αναπηρίας. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει: Καινοτόμα σχέδια ανίχνευσης του καλύτερου τρόπου βοήθειας στα άτομα να

αποκτήσουν ή να παραμείνουν σε μια θέση εργασίας. Προσωπικούς συμβούλους παροχής βοήθειας στα άτομα με ειδικές ανάγκες και σε άτομα με χρόνιες ασθένειες να υπερβούν τα εμπόδια για την εργασία. ενημερωτική εκστρατεία για τη βελτίωση της γνώσης σχετικά με τη βοήθεια που μπορεί ήδη να παρασχεθεί, για τη βοήθεια στα άτομα να παραμείνουν σε μια θέση εργασίας και για την αλλαγή της συμπεριφοράς των δικαιούχων επιδομάτων, των εργοδοτών και του κοινού. τέλος, ένα πρόγραμμα για την έρευνα και την αξιολόγηση.

Θα υπάρξουν δύο σκέλη καινοτόμων σχεδίων, τα πρώτα (10 σχέδια) θα είναι επιχειρησιακά πριν από το τέλος του 1998. Η υποβολή προσφορών για το δεύτερο σκέλος έληξε στις 9 Οκτωβρίου 1998. Η υπηρεσία προσωπικού συμβούλου θα λειτουργήσει δοκιμαστικά σε 12 τομείς, καλύπτοντας πάνω από 250.000 άτομα που λαμβάνουν αναπηρικά επιδόματα. Οι πρώτοι έξι που τους διαχειρίζεται η υπηρεσία απασχόλησης ξεκίνησαν στις 28 Σεπτεμβρίου 1998. Η υποβολή προσφορών για τους υπόλοιπους λήγει στις 25 Νοεμβρίου και θα ξεκινήσουν στις αρχές του 1999. Η εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο θα εξεταστεί από τον Απρίλιο του 2000.

### **Εκπαίδευση**

Ο νόμος για την εκπαίδευση του 1996 απαιτεί οποιοδήποτε παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μεταξύ άλλων και αυτών με αναπηρίες, να εκπαιδεύεται σε κανονικό δημοτικό σχολείο και σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εάν το επιθυμούν οι γονείς του αρκεί αυτό να είναι κατάλληλο για τις ανάγκες του παιδιού και συνεπώς με την αποτελεσματική εκπαίδευση των συμμαθητών του και με τη χρήση του εκπαιδευτικού υλικού. Παρόμοιες ρυθμίσεις εφαρμόζονται στη Βόρεια Ιρλανδία με βάση το διάταγμα για την εκπαίδευση του 1996. Προτάσεις για τη

βελτίωση των παροχών στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, περιλαμβάνοντας αυτά με αναπηρίες, δημοσιεύτηκαν για ενημέρωση τον Οκτώβριο του 1997 και η κυβέρνηση θα εκδώσει ένα πρόγραμμα δράσης για τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες το Νοέμβριο του 1998.

### **Κοινωνική ενσωμάτωση**

Όσον αφορά την κοινωνική περίθαλψη τα τμήματα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών των τοπικών αρχών συνεργάζονται με την εθνική υπηρεσία υγείας και με άλλες υπηρεσίες για την παροχή ενός φάσματος υπηρεσιών για άτομα με ειδικές ανάγκες για να βοηθήσουν ένα άτομο με ειδικές ανάγκες να ζήσει όσο πιο ανεξάρτητα γίνεται, κατά προτίμηση στο σπίτι. Η βασιλική επιτροπή για τη χρηματοδότηση μακροπρόθεσμης περίθαλψης για ηλικιωμένους που ανακοινώθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1997 και θα υποβάλει έκθεση έως τα τέλη του 1998, κλήθηκε να υπολογίσει τις συνέπειες των συστάσεών της στις νεότερες ηλικιακές ομάδες. Δημιούργησε 4 ομάδες εργασίας για να εξετάσουν: τη δημογραφία και τα επίπεδα αναγκών στο μέλλον· πρότυπα παροχών· πληρωμή για τις παροχές· εφαρμογή. Ξεκίνησε επίσης και μια ομάδα αναφοράς που περιλαμβάνει φιλανθρωπικές και άλλες οργανώσεις που εκπροσωπούν άτομα που ενδέχεται να τους παρέχεται χρόνια περίθαλψη, τον τομέα των οικονομικών υπηρεσιών, την εθνική υπηρεσία υγείας, τοπικούς κυβερνητικούς οργανισμούς και άλλους οργανισμούς παροχής υπηρεσιών και εκπροσώπους των σημαντικότερων θρησκειών στο Η.Β.

### **Προσβασιμότητα**

Στον τομέα του κτιριακού περιβάλλοντος, το Μάρτιο του 1998 η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι το μέρος Μ των κτιριακών κανονισμών θα επεκταθεί

για να περιλάβει την πρόβλεψη για νέους χώρους. Το μέρος Μ - Πρόσβαση και ευκολίες για άτομα με ειδικές ανάγκες - απαιτεί σήμερα να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην κατασκευή και σε ορισμένες επεκτάσεις κτιρίων που δεν αποτελούν κατοικίες. Τα νέα μέτρα θα περιλαμβάνουν τη δημιουργία ισόγειας εισόδου για την κύρια είσοδο ή κατάλληλη εναλλακτική είσοδο, πόρτα εισόδου αρκετά ευρύχωρη για την είσοδο αναπηρικής καρέκλας· τουαλέτα στον όροφο της εισόδου ή στον πρώτο κατοικήσιμο όροφο. Τα μέτρα θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη άνεση, προσβασιμότητα και κοινωνικότητα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και για τα ηλικιωμένα άτομα και τα άτομα με μικρά παιδιά σε καρεκλάκια και καροτσάκια.

Οι εξουσίες που προβλέπει ο νόμος σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες επιτρέπουν στην κυβέρνηση να καθιερώσει κατώτατες προδιαγραφές βοήθειας στα άτομα με ειδικές ανάγκες για να χρησιμοποιούν δημόσια μέσα μεταφοράς.

Οι πρώτοι κανονισμοί για την προσβασιμότητα θα εφαρμοστούν σε όλα τα νέα σιδηροδρομικά οχήματα που θα τεθούν σε κυκλοφορία από την πρώτη Ιανουαρίου 1999. Έχουν επίσης προβλεφθεί συναντήσεις για διαβουλεύσεις σχετικά με τις προτάσεις της κυβέρνησης για τα ταξί, τα αστικά και τα υπεραστικά λεωφορεία που πρότειναν την εφαρμογή τους από το 2002 έως το 2012 (για τα ταξί) από το 2000 έως το 2015 (μεγάλα λεωφορεία ενός ορόφου) και από το 2002 έως το 2017 (για διώροφα λεωφορεία). Αυτές οι προτεινόμενες ημερομηνίες βασίζονται στην «οικονομικά ωφέλιμη» περίοδο των οχημάτων.

Η πρόσβαση σε σταθμούς και άλλες μεταφορικές υποδομές καλύπτονται από το μέρος ΙΙΙ του νόμου σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες.

#### **IV. ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

Η κυβέρνηση δεσμεύεται από την αρχή της διαβούλευσης με τις σχετικές ομάδες ενδιαφερομένων τόσο σε επίσημο όσο και σε ανεπίσημο επίπεδο. Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα μηχανισμών διαβούλευσης: συμβουλευτικοί οργανισμοί (βλ. παρακάτω)· γραπτές διαβουλεύσεις από ένα ευρύ φάσμα δημόσιων φορέων σχετικά με πράσινα και λευκά βιβλία για θέματα πολιτικής και προτάσεις για μικρής κλίμακας διαβουλεύσεις με ομάδες ειδικών σε τεχνικά ή μικρής σημασίας θέματα· σφυγμομετρήσεις· ομάδες εστιασμού· ομάδες χρηστών· τακτικές και ad hoc συναντήσεις υπουργών/κρατικών λειτουργών και

ενδιαφερομένων μερών που περιλαμβάνουν οργανώσεις εργοδοτών, οργανώσεις εργαζομένων και οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες.

##### ***Το εθνικό συμβούλιο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες***

Το εθνικό συμβούλιο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι ένα ανεξάρτητο ορκωτό συμβούλιο συμβουλευτικού χαρακτήρα που ιδρύθηκε με βάση το νόμο σχετικά με τις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η δικαιοδοσία του ισχύει στη Μεγάλη Βρετανία. Το Συμβούλιο της Βόρειας Ιρλανδίας για τα άτομα με ειδικές

ανάγκες δημιουργήθηκε με βάση τον ίδιο νόμο για την παροχή συμβουλών στη Βόρεια Ιρλανδία. Η εξουσία του εθνικού συμβουλίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες για παροχή συμβουλών είναι ευρεία και διατμηματική. Για παράδειγμα, μπορεί να αποφασίσει να παράσχει συμβουλές για θέματα διακρίσεων στον τομέα της ανεργίας, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, των μεταφορών, κ.λ.π. Πριν από την παροχή συμβουλών στην κυβέρνηση πρέπει να διαβουλευτεί με τους άλλους οργανισμούς που ιδρύθηκαν από τα υπουργεία για την παροχή συμβουλών σε θέματα ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπου οι συμβουλές του υπάγονται στους τομείς της αρμοδιότητάς τους. Τα μέλη προέρχονται από οργανώσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες και επιχειρήσεις και περισσότερα από τα μισά μέλη είναι άτομα με ειδικές ανάγκες.

***Η συμβουλευτική επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στους τομείς της απασχόλησης και της κατάρτισης***

Η συμβουλευτική επιτροπή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην απασχόληση και στην κατάρτιση (ACDET) ιδρύθηκε για να αντικαταστήσει το προηγούμενο ορκωτό συμβούλιο συμβουλευτικού χαρακτήρα (το συμβουλευτικού χαρακτήρα εθνικό συμβούλιο για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες) που είχε εξετάσει ένα ευρύτερο φάσμα θεμάτων μερικά από τα οποία καλύφθηκαν από την ίδρυση του εθνικού συμβουλίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η επιτροπή έχει 12 μέλη τα οποία προέρχονται από εργοδότες, επαγγελματικές ενώσεις και ενώσεις εργαζομένων, προμηθευτές υποστηριζόμενης απασχόλησης και κατάρτισης.

***Η Task Force για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες:*** βλ. το σχέδιο δράσης

***Η συμβουλευτική επιτροπή για τη μεταφορά των ατόμων με ειδικές ανάγκες***

Η συμβουλευτική επιτροπή για τη μεταφορά των ατόμων με ειδικές ανάγκες (DPTAC) ιδρύθηκε με βάση το νόμο του 1985 περί μεταφορών για την παροχή συμβουλών στο υπουργείο Μεταφορών σε θέματα που αφορούν τις ανάγκες μεταφοράς και κινητικότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η επιτροπή έχει 20 μέλη η πλειονότητα των οποίων απαιτείται με βάση το καταστατικό να είναι άτομα με ειδικές ανάγκες. Στα μέλη περιλαμβάνονται και ειδικοί σε διάφορα είδη μεταφοράς.





## ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

### Mr Yves DRUART

Administrateur général adjoint  
Agence Wallone pour l'Intégration des Personnes  
Handicapées (AWIPH)  
rue de la Rivelaïne 21  
B-6061 CHARLEROI  
Tel. (32-71) 20 58 20  
Fax (32-71) 20 51 60  
E-mail: [fcispgh@mail.interpac.be](mailto:fcispgh@mail.interpac.be)

### Mr Pol KEMPENEERS

VFSIPH  
Sterrekunde laan 30  
B-1210 BRUXELLES  
Tel. (32-2) 225 84 66  
Fax (32-2) 225 84 05  
E-mail: [paul.Kempeneers@Vlafo.be](mailto:paul.Kempeneers@Vlafo.be)

### Ms Birgit ELVANG

Head of Special International Unit  
Socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
DK-1060 KØBENHAVN K  
Tel. (45) 33 92 93 13  
Fax (45) 33 92 93 33  
E. mail: [dpbel@sm.dk](mailto:dpbel@sm.dk)

### Mr Hartmut HAINES

Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung  
Postfach 14 02 80  
D-53107 BONN  
Tel. (49-228) 527 27 52  
Fax (49-228) 527 11 77  
E-mail: [ha.haines@bma.bund400.de](mailto:ha.haines@bma.bund400.de)

### Κ. Αλέξανδρος ΚΟΝΤΟΝΙΚΑΣ

Γενικός διευθυντής Πρόνοιας  
Διεύθυνση ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές  
ανάγκες  
Αριστοτέλους 17  
ΑΘΗΝΑ 10187  
Tel. (30-1) 523 96 80  
Fax (30-1) 523 59 14

### Mr Héctor MARAVALL GÓMEZ- ALLENDE

Director General General of IMSERSO  
Instituto de Migraciones y Servicios Sociales  
Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales  
C/ Ginzo de Limia 58  
E-28071 MADRID  
Tel. (34-91) 347 85 96  
Fax (34-91) 347 85 95  
E-mail: [Hector.Maravall-Gomez-  
Allende@DG.DG.IMSERSO.max.es](mailto:Hector.Maravall-Gomez-Allende@DG.DG.IMSERSO.max.es)

### Mr Patrick SEGAL

Délégué Interministériel aux personnes  
handicapées  
8 Avenue de Ségur  
F-75350 PARIS 07  
Tel. (33) 140 56 48 47  
Fax (33) 140 56 59 08

### Mr Pat WYLIE

Assistant Principal Officer  
Disability Equality Unit  
Department of Equality and Law Reform  
Dún Aímhírgin  
43-49 Mespil Road  
IRL- DUBLIN  
Tel. (353-1) 660 56 05  
Fax (353-1) 668 99 33  
E-mail: [Pat-Wylie@eqlaw.irlgov.ie](mailto:Pat-Wylie@eqlaw.irlgov.ie)

**Ms Palma TERSIGNI**

Servizio Disabili  
Dipartimento per gli Affari Sociali  
Via Veneto 56  
00187 ROMA  
Tel. (39-06) 48 16 13 87  
Fax (93-06) 48 16 13 97

**Ms Joëlle LUDEWIG**

Ministère de la Famille  
Service pour personnes handicapées et  
accidentées de la vie  
12/14 Avenue Emile Reuter  
L-2919 LUXEMBOURG  
Tel. (352) 478 65 65  
Fax (352) 24 18 89

**Mr A. ROOK**

Directeur Gehandicaptenbeleid  
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en  
Sport  
Postbus 20350  
NL-2500 EJ DEN HAAG  
Tel. (31-70) 340 79 11  
Fax (31-70) 340 71 64

**Mr. Max RUBISCH**

Bundesministerium für Arbeit, Gesundheit und  
Soziales,  
Abt. IV/1  
Stubenring 1,  
A-1010 WIEN  
Tel. (43-1) 71100 6262  
Fax (43-1) 71100 6591

**Mr Vitorino VIEIRA DIAS**

Secretário Nacional de Reabilitação  
Ministerio do Trabalho e da Solidariedade  
Secretariado Nacional para a Reabilitação e  
Integração das Pessoas cum Deficiência  
Avenida Conde Valbom 63  
P-1050 LISBOA  
Tel. (351-1) 793 65 17  
Fax (351-1) 796 51 82  
E-mail: [reabilit.snr@mail.telepac.pt](mailto:reabilit.snr@mail.telepac.pt)

**Ms Riita VITALA**

Ministry of Health and Social Affairs  
PB 267  
SF- 00171 HELSINKI  
Tel (358) 9 160 41 33  
Fax (358) 9 160 41 89  
E-mail: [riita.vitala@stm.vn.fi](mailto:riita.vitala@stm.vn.fi)

**Ms Eva LISSKAR-DAHLGREN**

Ministry of Health and Social Affairs  
Socialdepartementet  
Jakobsgatan 26  
S-103 33 STOCKHOLM  
Tel. (46-8) 405 37 52  
Fax (46-8) 10 36 33  
E-mail: [eva.lisskar-dahlgren@social.ministry.se](mailto:eva.lisskar-dahlgren@social.ministry.se)

**Ms Deirdre FORDHAM**

Department for Education and Employment  
Caxton House  
6-12 Tothill Street  
UK - LONDON SW1H 9NF  
Tel. (44-171) 273 63 23  
Fax (44-171) 273 59 29  
E-mail: [julie.barton@dfee.gov.uk](mailto:julie.barton@dfee.gov.uk)

## ΕΘΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

### Belgium

Conseil Supérieur National des Handicapés  
Ms Andrée MAES  
Rue de la Vierge Noire 3c  
B - 1000 BRUXELLES  
Tel. : 32/2/509.82.79  
Fax : 32/2/509.85.32

### Denmark

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI)  
Mr. John MØLLER  
Kloverprisvej 10B  
DK - 2650 HVIDOVRE  
Tel. : 45/36/75.17.77  
Fax : 45/36/75.14.03  
E-mail : [abj@handicap.dk](mailto:abj@handicap.dk)

### Germany

V.d.K.  
Mr. Ulrich LASCHET  
Wurzerstr. 4A  
D - 53175 BONN  
Tel. : 49/228/82.09.30  
Fax : 49/228/82.09.346  
E-mail : [vdk.deutschland@t-online.de](mailto:vdk.deutschland@t-online.de)  
Website: <http://www.vdk.de>

### Ελλάδα

Εθνική συνομοσπονδία ατόμων με ειδικές ανάγκες (NCDP)  
Ιωάννης ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ  
Μυλλέρου 1  
GR - 10432 ΑΘΗΝΑ  
Tel. : 30/1/523.89.61  
Fax : 30/1/523.89.67  
E-mail : [esaea@otenet.gr](mailto:esaea@otenet.gr)

### Spain

Comité Español de Representantes de Minusválidos (CERMI)  
Mr. Alberto ARBIDE  
MENDIZABAL(President)  
Avda. General Perón, 32 1º  
E - 28020 MADRID  
Tel. : 34/91/556.74.13  
Fax : 34/91/597.41.05  
E-mail : [psaucedo@jet.es](mailto:psaucedo@jet.es)

### France

Conseil Français des Personnes Handicapées pour les questions Européennes (CFHE)  
Mr. Henri FAIVRE  
c/o A.P.F. (Association des Paralysés de France)  
17 Boulevard Auguste Blanqui  
F - 75013 PARIS  
Tel. : 33/1/40.78.69.20  
Fax : 33/1/40.78.69.33  
E-mail : [106147.673@compuserve.com](mailto:106147.673@compuserve.com)

### Ireland

Irish Council of People with Disabilities (ICPD)  
Mr. Jim CASEY  
4th Floor  
Park House  
North Circular Road  
IRL -DUBLIN 7  
Tel. : 353/1/868.35.02  
Fax : 353/1/868.35.26  
E-mail : [icpd@iol.ie](mailto:icpd@iol.ie)

### Italy

Consiglio Nazionale sulla Disabilità  
Prof. Aldo PACIFICI  
Via di Priscilla 35  
I - 00199 ROMA  
Tel. : 39/6/86.20.49.52  
Fax : 39/6/86.20.61.57  
E-mail : [aldo.pacifici@iol.it](mailto:aldo.pacifici@iol.it)

**Luxembourg**

INFO-HANDICAP

Mr. François FABER (President)

Centre National d'Information et de Rencontre  
du Handicap

BP 33

L – 5801 HESPERANGE

Tel.:352/36.64.66

Fax:352/36.08.85

E-mail : [silvio.sagramola@handitel.lu](mailto:silvio.sagramola@handitel.lu)Website:<http://www.socialnet.lu/org/info-handicap/>**Netherlands**Vereniging Gehandicapten Platform Nederland  
(VGPN)

Mr. B. TREFFERS (Representative for EDF)

Binnendijk 50

NL - 6852 HT HUISSEN

Tel/Fax : 31/26/325.40.23

E-mail : [bastr@gironet.nl](mailto:bastr@gironet.nl)**Austria**Österreichische Arbeitsgemeinschaft für  
Rehabilitation (ÖAR)

Dr. Anthony WILLIAMS

Stubenring 2

A - 1010 WIEN

Tel. : 43/1/513.15.33

Fax : 43/1/513.15.33.150 or –155

E-mail : [Williams@oear.or.at](mailto:Williams@oear.or.at)Website: <http://www.oear.or.at/oear/>**Portugal**Confederação Nacional dos Organismos de  
Deficientes (CNOD)Mr. Albertino Flores SANTANA (CNOD's  
Secretary of the Board, Director for  
International Affairs)

Av. João Paulo II, Lote 528, 1ºA

Zona J de Chelas

P – 1900 LISBOA

Tel. : 351/1/859.56.48

Fax : 351/1/859.84.17

**Finland**

Finnish Disability Forum

Mr. Pekka TUOMINEN

c/o Invalidiliitto ry (National Association of the  
Disabled in Finland)

Kumpulantie 1 A

SF - 00520 HELSINKI

Tel. :358/9/61.31.91

Fax : 358/9/146.14.43

E-mail: [sari-](mailto:sari-)[maarit.tiukkanen@invalidiliitto.fi](mailto:maarit.tiukkanen@invalidiliitto.fi)[\(nadf@invalidiliitto.fi\)](mailto:nadf@invalidiliitto.fi)Website: <http://www.invalidiliitto.fi>**Sweden**H.S.O. (The Swedish Cooperative Body of  
Organisations of Disabled People )

Mr. Lars LÖÖW (President)

Box 701

S – 10133 STOCKHOLM

Tel. : 46/8/613.51.91

Fax : 46/8/22.55.11

E-mail: [roger.marklund@hso.se](mailto:roger.marklund@hso.se)Website: <http://www.hso.se>**United Kingdom and Northern Ireland**

UK DISABILITY FORUM

Mr. Michael A. BARRETT, O.B.E.

87 King Harold's Way

Bexleyheath

UK - KENT DA7 5RE

Tel/Fax : 44/181/310.1284

V/5006/99

CE-V/5-99-001-GR-C